

Щоквартальний журнал про все, що стосується свинарства

Прибуткове свинарство

№ 1
2010

Огляд ринків

Топ-30
свиногосподарств
України

Стор. 21

Управління та економіка

ПП «СИГМА»:
Так, з назвою дійсно
влучили в точку

Стор. 33

Технології

На що скаржитися
ваша свинка

Стор. 44

Артур Лоза

«Українське свинарство реалізує
десяту частину свого потенціалу»

Стор. 22



II МІЖНАРОДНИЙ КОНГРЕС Зерновий Олімп

7 грудня 2010р., ДП «Український Дім», вул. Хрещатик, 2, м. Київ

ПРОГРАМА ЗАХОДУ

АНАЛІТИКА

- ≡ Аналіз та тенденції розвитку ринку зернових в світі
Прогнози та експортні можливості України
- ≡ Аналіз та прогнози цін на олійні в Україні в 2010 – 2011. Фактори ціноутворення
- ≡ Аналіз та прогнози цін на зернові в Україні в 2010 – 2011
- ≡ Глобальне потепління. Чого очікувати в 2011?

ТЕХНОЛОГІЇ

- ≡ Інтенсивні технології вирощування соняшнику
- ≡ Інтенсивні технології вирощування сої
- ≡ Інтенсивні технології вирощування озимого та ярого ріпаку
- ≡ Використання ГМО: за і проти
- ≡ Успішні приклади господарювання в Україні
Практика впровадження різних систем обробітку ґрунту (традиційна, ноу тіл, міні тіл)

АГРАРНИЙ БІЗНЕС

- ≡ Сценарії розвитку ринку землі після відміни мораторію
Скільки буде коштувати земля в Україні?
- ≡ Підходи до оцінки аграрного бізнесу
Скільки коштує Ваше аграрне підприємство?
- ≡ Насінництво як диверсифікація бізнесу
- ≡ Додатковий прибуток від оптимізації продаж. Торги на товарній біржі

За додатковою інформацією звертайтеся:

Т/ф: 04744 3 69 85
Ф: 04744 3 06 61
Моб. 067 470 1939

Ел. пошта: info@dykun.com.ua
Сайт : www.cropcongress.org
Сайт: www.dykun.com.ua



У НОМЕРІ:

НОВИНИ	6	ТЕХНОЛОГІЇ	
Свинарство в Україні стратегічне, перспективне і прибуткове.....	12	Кейс Шеєпенс: «Найстрашніше на фермі – професійна сліпота».....	40
Зустріч виробників на тов «Даноша».....	13	На що скаржитесь ваша свинка, або не давайте хворобам щонайменшого шансу!.....	44
Зустріч виробників на тов «Деміс -Агро».....	13	Вчасне виявлення охоти – ключ до успіху.....	46
ОГЛЯД РИНКІВ	14	СТРАТЕГІЇ ЛІДЕРСТВА	
Наше дослідження.....	20	Данія – країна свинарів.....	50
ТОП-30 свиногосподарств України.....	21	ЦІКАВО І НЕСПОДІВАНО	
ФОКУС		Свинокомплекси більше не пахнуть?.....	53
Артур Лоза: «Українське свинарство реалізує десяту частину свого потенціалу».....	22	Безголкові ін'єктори: військові технології в свинарники.....	53
УПРАВЛІННЯ ТА ЕКОНОМІКА		«Лабораторія на мікросхемі» визначає патогени за лічені хвилини.....	54
Інвестиції в свинарство України: бракує лише бажання.....	27	Тато з-за океану.....	54
Нутрієкономіка свинарства: думайте й рахуйте!.....	30	ЖИТТЄВА МУДРІСТЬ	
ПП «СИГМА»: Так, з назвою дійсно влучили в точку.....	33	ПРАВИЛЬНИЙ РОЗРАХУНОК.....	55
Менеджер і його час, або Кому дістанеться мавпа?.....	37	НА ФЕРМІ НЕ БЕЗ СМІХУ	58



Крок за кроком галузь свинарства України стає успішною. Сьогодні деякі наші господарства вже досягають кращих світових результатів. Можна стояти осторонь і спостерігати, як інші творять історію. Але нам хочеться долучитися до процесу формування успішної галузі, хоч і не маємо власної ферми.

Завдяки Вашій підтримці протягом останніх п'яти років нам вдалося організувати десятки ділових поїздок по свинарству в різні країни світу, де ми переймали передовий досвід; провели декілька міжнародних конференцій «Прибуткове свинарство» і залучили до участі в них кращих світових та вітчизняних експертів; запустили єдиний інформаційно-аналітичний портал в галузі свинарства www.PigUA.info.

Сьогодні я з гордістю хочу представити Вам перше в Україні спеціалізоване видання по свинарству – щоквартальний журнал «**Прибуткове свинарство**».

Від імені нашого колективу та від себе особисто дякуємо всім виробникам та комерційним компаніям за сприяння у створенні видання. Особлива подяка – Лозі Артуру Анатолійовичу, який не лише надихнув на створення професійного видання, а й доклав чимало зусиль для його появи.

Бажаємо Вам приємного і корисного гортання сторінок «Прибуткового свинарства».

*Щиро ваш,
Андрій Дикун,
Директор консалтингової компанії Dykun Global Consult*

**Всеукраїнський
щоквартальний журнал**

«Прибуткове свинарство»

**№1 вересень 2010 р.
Все про свинарство
в Україні та світі**

Головний редактор
Ганна Лавренюк

Редактор з питань виробництва
Олена Мельник

Редактор аналітичного відділу
Мирослава Хоменко

Художній редактор
Олександр Рослов

Художник-ілюстратор
Роберт Чернієнко

Рекламний відділ
Діана Рябенко

Дизайн і верстка
Ольга Ларіна

Додрукарська підготовка
Софія Славинська

Свідоцтво про реєстрацію
Серія KB 16912 - 5682P від 30.07.2010

Тираж
2000 примірників

Адреса для листування
вул. Пролетарська, 6, офіс 2,
м. Умань, Черкаська область,
20300

Е-пошта: profpigprod@gmail.com
Телефони: +38 044 3616427,
+38 067 4701939



Лоза Артур Анатолійович,
кандидат сільськогосподарських наук, керівник проектів, директор ТОВ «Деміс-Агро»



Кудлай Надія Дмитрівна,
директор ТОВ «Еліта»



Сівов Юрій Олександрович,
консультант у галузі молочного скотарства та свинарства



Талама Андрій Васильович,
керівник юридичного відділу компанії «J&L Consulting LTD»



Пітер Віеланд,
директор ТОВ «Даноша»
(2004 – вересень, 2010 рр.)



Торбен Андерсен,
міжнародний консультант у галузі свинарства, партнер консультаційної компанії HTC Agro, партнер міжнародного інвестиційного фонду Baltic Property Trust (Данія)



Кебал Ярослав Володимирович,
перший заступник генерального директора ТОВ «Галичина - Захід»



Чекмишев Олександр Вікторович,
медіаексперт, кандидат філологічних наук, заступник директора Інституту журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка (2000 – 2008 рр.), творчий куратор редакції

Редакція не завжди поділяє точку зору авторів матеріалів.

Відповідальність за зміст та достовірність інформації, якість рекламної продукції чи послуг, дотримання авторських прав, а також відповідних сертифікатів, дозволів на публікацію та ліцензій несе рекламодавець. Рекламодавець передає до редакції рекламні матеріали та право на виготовлення, тиражування й поширення реклами.

Редакція не несе відповідальності за зміст матеріалів, отриманих від інформаційних агентств, інших ЗМІ чи інших джерел інформації. Позаштатні автори гарантують достовірність наданої інформації, наявність у них немайнових і виключно майнових авторських прав, а також самостійно несуть відповідальність за порушення прав третіх осіб.

Редакція самостійно приймає рішення про публікацію тих чи інших матеріалів, а також їх редагування до норм сучасних журналістських стандартів та якості мови і стилістики.

Ціни, наведені в надрукованих матеріалах, дійсні на час подання текстів до редакції.

Назва, слоган, стиль оформлення, дизайн та весь зміст журналу є об'єктом авторського права засновника журналу. Передрук наших матеріалів можливий лише з офіційного письмового дозволу редакції та з посиланням на цей журнал. Рукописи, фотографії та інші матеріали, надані для публікації, редакція не повертає.

Україна різко скоротила імпорту м'яса в першому кварталі

Першого кварталу ввезення м'яса в Україну скоротилося на 40%, – повідомило Міністерство аграрної політики. За даними відомства, скорочення імпорту спричинено посиленням контролю з боку Державного комітету ветеринарної медицини. Це дозволило обмежити надходження неякісної продукції, або м'яса III-IV ґатунку, яке завозилося за низькими цінами.

polemika.com.ua

Світовий лідер свинарства демонструє рекордне зростання економіки



Економіка Бразилії зросла на 9% у першому кварталі цього року порівняно з аналогічним періодом 2009 року, повідомив Бразильський інститут географії та статистики (IBGE). За даними відомства, цей показник став рекордним із 1995 року, коли вперше було проведено подібне дослідження. Фахівці пояснюють потужне економічне зростання ефектом відновлення після світової фінансової кризи. Раніше найвідчутніше зростання бразильської економіки було зафіксовано у другому кварталі 2004 року, коли ВВП країни зріс на 7,5%.

Економісти відзначають, що порівняно з четвертим кварталом 2009 року ВВП найбільшої країни Латинської Америки показав більш скромне зростання – 2,7%.

Відзначимо, що 2009 року за поставками замороженої свинини до України Бразилія посіла перше місце – 62% від загального обсягу поставок.

PIA «Новости»

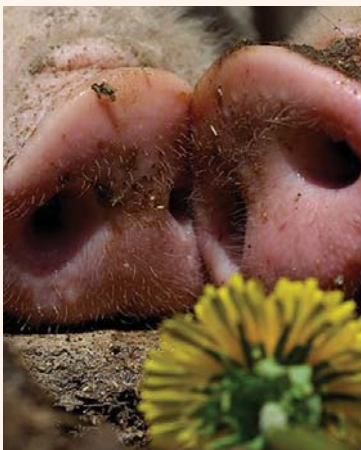
Українські тваринницькі підприємства отримали дозвіл на експорт до Білорусі

Наші виробники тваринницької продукції виходять на новий ринок. Уперше після розпаду Радянського Союзу Білорусь видала дозволи на поставки продуктів тваринництва 10 українським підприємствам. Білорусь – складний ринок, де виробляється дешевша, ніж в Україні, тваринницька продукція, – кажуть експерти. Попри це на українських підприємствах вважають, що зможуть знайти свою нішу в цій країні. Передусім – завдяки товарам преміальної групи.

Дозволи на поставки продукції отримали м'ясокомбінат «Дружба народів» (належить компанії «Миронівський хлібопродукт»), виробник м'яса птиці комбінат «Придніпровський», виробники молочної продукції «Галичина», «Данон-Дніпро», «Лакталіс-Миколаїв», «Світанок», Житомирський маслозавод, Золотоніський маслоробний комбінат, Миргородський сиркомбінат та Білоцерківський молочний комбінат.

Як стверджують експерти, скористатися дозволом і почати експорт зможуть не всі підприємства. Вони впевнені, що досягти успіху на білоруському ринку легше передусім виробникам преміальних товарів (десерти, йогурти, сири). «Ми можемо постачати до Білорусі сире м'ясо і готові м'ясні продукти: ковбасу, шинку, сирокочені вироби. Вважаємо, що це хороша можливість для розширення географії експортних поставок», – повідомили в прес-службі «Миронівського хлібопродукту» («МХП»). У середньостроковій перспективі отриманий дозвіл дасть змогу (зокрема холдингу «МХП») розширити ринок для свого додаткового напрямку діяльності – виробництва ковбас. Нині внутрішній ринок ковбасних виробів ще не насичений. Тож «МХП», скоріш за все, почне експорт продукції до Білорусі після запуску іншого м'ясопереробного підприємства холдингу – «Український бекон».

kommersant.ua



Прем'єр-міністр поставив завдання щорічно збільшувати поголів'я на 500 тисяч

Керівник українського уряду Микола Азаров поставив завдання щорічно збільшувати поголів'я корів в Україні на 500 тис. за рахунок цільової підтримки держави. Про це він оголосив в ефірі одного з телеканалів.

Микола Азаров нагадав, що колись в Україні було 25 мільйонів корів, а нині – п'ять мільйонів. «Давайте поставимо масштабне, серйозне завдання — 500 тисяч, а може, в кращі роки до одного мільйона, щоб відновити те, що Україна мала», – наголосив головний урядовець.

Він також зазначив, що потрібно поставити аналогічні завдання щодо збільшення поголів'я свиней: «Я б хотів побачити, скільки треба вкласти в сільське господарство, бо ми з року в рік фінансуємо сільське господарство на 10 мільярдів, куди вони йдуть – незрозуміло, кінцевих показників немає». За його словами, на це повинні піти цільові гроші. «Будь ласка, давайте свої програми. Справа не в ресурсах, а в тому, щоб грамотно їх витратити», – підкреслив Микола Азаров.

news.finance.ua

Глобинський м'ясокомбінат зосередив у своїх руках 97% акцій Глобинського маслозаводу

ТОВ «Глобинський м'ясокомбінат» (Полтавська обл.) зосередив у своїх руках 96,5821% акцій БАТ «Глобинський маслозавод». Про це повідомив представник підприємства.

«Глобинський м'ясокомбінат придбав 3 587 639 акцій, і тепер загальна їх кількість на його особовому рахунку – 30 900 662 шт., або 96,5821% статутного капіталу емітента», – оголосив представник.

БАТ «Глобинський маслозавод» займається заготівлею, переробкою і реалізацією молочної продукції, роздрібною та оптовою торгівлею товарами власного виробництва. БАТ входить до складу корпорації «Глобине» (ТОВ «Глобинський м'ясокомбінат», БАТ «Глобинський маслозавод», ТОВ «Глобинський м'ясо-молочний комплекс», ТОВ «Глобинський свиномкомплекс» і ТОВ «Глобинський райагробуд»).

АПК-Інформ

Нині в Україні дефіцит м'яса мінімум 1 млн. т – Віктор Янукович



В нашій державі дефіцит м'яса сягнув щонайменше 1 млн. т. Про це заявив Президент України Віктор Янукович на виставці «Агро-2010».

За словами Президента, країна продукує близько 4,5 тис. свиней на рік. Цього недостатньо. Для того, щоб виправити ситуацію, необхідно будувати нові свиномкомплекси з новими сучасними технологіями.

Не на благо галузі тваринництва і великі обсяги експорту зерна. «Зернотрейдери любляють власні інтереси і подають як велике досягнення те, що Україна щороку продає 20 млн. тонн зерна. Ніде в світі ми не зустрінемо таку ситуацію, коли держава продає сировину, не виробляючи власної продукції», – заявив Віктор Янукович. За його словами, на корм худобі залишається 5 млн. тонн зерна.

«Якщо ми закуповуємо в Україну офіційно 400 тис. тонн м'яса, то витрачаємо практично всі гроші, які отримуємо від експорту зерна», – наголосив В. Янукович.

РБК Україна

Свинка «Калита» отримала диплом на «Агро-2010»

Агрокомбінат «Калита» був нагороджений дипломом першого ступеня за племінну свиноматку породи Велика Біла.

Експертна комісія XXII Міжнародної виставки-ярмарку «Агро-2010», що була розгорнута з 15 по 19 червня 2010 року на території Національного комплексу «Експоцентр України», визнала чемпіоном племінну свиноматку агрокомбінату «Калита» породи Велика Біла.

Переможця визначали за екстер'єром та показниками продуктивності. Багатоплідність свиноматки-чемпіона, вік якої два роки, становить 13 голів. Довжина тіла – 178 см, жива вага – 305 кг. Жива вага поросят у віці 60 днів становить 195 кг. Такі показники відповідають класу «еліта».

У рамках XXII Міжнародної виставки-ярмарку «Агро-2010» свиноматок породи Велика Біла представляли ще три свинарських господарства України.

Довідка: У жовтні 2009 року агрокомбінат «Калита» оновив племінне поголів'я свиней, уклавши з компанією JSR Genetics контракт на поставки 112 голів свиней порід Велика Біла, Ландрас і батьківської лінії Gc700 загальною вартістю понад 1 млн. грн. Агрокомбінат «Калита» побудували ще 1974 року. Він є одним із найбільших свинарських господарств України повного циклу відтворення. Загальна чисельність стада становить близько 70 000 свиней, в тому числі 9400 голів – стадо племінного заводу.

АК «Калита» спільно з Калитянським експериментальним заводом комбікормів і преміксів входить до складу компанії «Сагро», яка керує активами компанії «Смарт-холдинг» в АПК, зокрема у рослинництві, тваринництві та садівництві.

Агрохолдинг «Сагро»

IFC надасть 25 млн. доларів виробникові м'ясопродуктів «Глобине»

IFC, член групи Світового банку, інвестує до групи підприємств «Глобине», щоб допомогти одному з провідних виробників м'яса в Україні збільшити виробничі потужності, модернізувати обладнання та сприяти створенню близько 600 нових робочих місць.

IFC надасть компанії позику та квазі-капітал у 25 млн. доларів для збільшення потужностей з виробництва ковбасних виробів і м'ясопродуктів, зростання продуктивності свиномкомплексу та модернізації й розширення потужностей з виробництва сиру та масла.

Відповідно до прес-релізу, стратегією IFC в агробізнесі є підтримка всієї вертикалі виробництва, починаючи з вирощування та переробки до логістики та реалізації продукції. IFC прагне допомогти Україні розвинути її сільськогосподарський потенціал і вже інвестувала понад 400 млн. доларів у різні проекти.

АПК-Інформ

Мінагрополітики оцінює реалізацію комплексної державної програми реформ і розвитку АПК у 86 млрд. грн.



Втілення в життя комплексної державної програми реформ та розвитку сільського господарства на 2011-2017 рр. Міністерство аграрної політики України оцінило в 85,95 млрд. грн. Таку суму закладено в концепції держпрограми.

Згідно з концепцією, на ці роки передбачається підтримка з боку держави (безповоротні кошти) в обсязі 16,89 млрд. грн. і на основі повернення – 32,2 млрд. Крім того, враховано зобов'язання минулих років у обсязі 3 млрд. грн.

Також на реалізацію програми упродовж зазначеного періоду планується залучити кошти підприємств у обсязі 29,8 млрд. грн. А також кошти інвесторів – 4,04 млрд.

Зокрема, на розвиток рослинництва у 2011-2017 рр. планується спрямувати 51,4 млрд. грн., в тому числі з бюджету на безповоротній основі – 8,91 млрд. і на основі повернення – 30,6 млрд.; на свинарство в цілому планується виділити 12,9 млрд. грн., в тому числі з держбюджету на безповоротній основі 2,2 млрд. і на основі повернення – 1,6 млрд. На молочне скотарство планується направити 18,7 млрд. грн., в тому числі з держбюджету на безповоротній основі – 5,8 млрд.

www.apkonline.com.ua

ЄС буде брати приклад з українських ветеринарів

Європейський Союз хоче перейняти як приклад українську модель організаційної структури ветеринарної служби для її впровадження в країнах Європи.

Про це заявив президент регіональної комісії Всесвітньої організації охорони здоров'я тварин по Європі Нікола Белев під час зустрічі з віце-прем'єр-міністром України з питань АПК Віктором Слаутою.

Белев також підтвердив, що Всесвітня організація охорони здоров'я готова підтримати Україну в заходах з недопущення поширення африканської чуми свиней та розробити спільно з Євросоюзом програму боротьби зі сказом диких тварин, яка передбачає створення буферної зони на території нашої держави.

agronews.ru

Сумарна частка ринку топ-десятки виробників свинини в Росії



2009 року обсяги виробництва 10 найбільших свинарських компаній сягнули 366,7 тис. тонн свинини в забійній вазі. За розрахунками компанії Inventica, такий обсяг виробництва відповідає 36% промислового виробництва свинини і 12,9% ринку в цілому (включаючи виробництво господарств усіх категорій та імпорт).

П'ятірка найбільших виробників за досліджуваний період представлена компаніями ДК «Міраторг», ТОВ «Агро-Білогір'я», ТОВ «Прод менеджмент», група «Черкізово» і ВАТ «Белгородський бекон». Сукупний обсяг виробництва згаданих компаній склав 266,9 тис. тонн свинини в забійній вазі.

Частка лідера ринку – ДК «Міраторг» – сягнула 7,4% від сумарного виробництва свинини сільськогосподарськими підприємствами Росії. Питома вага продукції компанії в загальних ресурсах ринку досягає позначки 2,6%.

РБК

ГК «Калита» залучила 2,3 млн. євро кредиту

Група компаній «Калита», що входить до аграрного холдингу «Сагро», узяла цільовий беззаставний кредит у сумі 2,3 млн. євро. Кредит залучено на придбання обладнання французької компанії «І-ТЕК Елеваж» для реконструкції свиногомплексу «Калита».

Кредитором угоди виступила французька група Credit Agricole S. A. (CA), страховим агентом – французьке експортне агентство «Кофас».

«2010 року це перший великий кредит аграрного холдингу», – заявив фінансовий директор компанії Олексій Колбасінський. Термін погашення – п'ять років, номінальна процентна ставка за кредитом – 3,65%, ефективна процентна ставка з урахуванням комісії «Кофасу» – 4,98% річних. «У нинішній непростій для українських агропромислових компаній фінансовій ситуації ми вважаємо, що домоглися надзвичайно вигідних для себе умов позички», – підсумував О. Колбасінський.

Як заявив генеральний директор «Сагро» Ігор Бучацький, «до кінця року аграрний холдинг планує інвестувати в розвиток власного бізнесу понад 3 млн. євро». Ці кошти буде спрямовано на впровадження сучасних технологій, автоматизацію виробничих процесів та поліпшення умов утримання тварин.

РБК Україна

Верховна Рада ухвалила закон «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України про племінну справу у тваринництві»

Закон (його проект було зареєстровано під номером 5034) удосконалює систему державного управління племінною справою у тваринництві. Зокрема, уточнюються відповідні функції органів виконавчої влади, їх повноваження, організація ведення реєстраційної системи з питань селекційних досягнень, державного контролю щодо племінної справи у тваринництві, збереження племінних (генетичних) ресурсів, сертифікації тощо.

Передбачається, що державна реєстрація племінних і підконтрольних тварин проводиться з метою формування інформаційних автоматизованих баз даних про племінні (генетичні) ресурси шляхом внесення відповідних даних про племінних та підконтрольних тварин у державні книги племінних тварин, про суб'єктів племінної справи – до Державного реєстру суб'єктів племінної справи у тваринництві, про селекційні досягнення – до Державного реєстру селекційних досягнень у тваринництві.

Згідно із законом, «племінна тварина – це чистопорідна або отримана за затвердженою програмою породного вдосконалення тварина, що зареєстрована в державних книгах племінних тварин, має племінну (генетичну) цінність і може використовуватися в селекційному процесі відповідно до діючих програм селекції».

«ПроАгро»

Європарламент закликав запровадити заборону на можливий продаж в Євросоюзі м'яса клонованих тварин



За словами представників відомства ЄС, відповідального за торгівлю новими продуктами на європейському ринку, більшість парламентаріїв вельми критично ставиться до торгівлі м'ясом «клонів», посиляючись на етичні міркування. Крім того, певні побоювання викликає статистика тривалості життя клонованих тварин, що демонструє швидше дорослішання та ранню смертність, – інформує Associated Press.

Незважаючи на різні побоювання з приводу показників споживання продуктів, учені одностайні в тому, що споживання м'яса клонів безпечно для людини. Зокрема, 2008 року Управління з контролю якості продуктів харчування ЄС оголосило, що м'ясо і молоко клонованих тварин, найімовірніше, безпечні для людини. Раніше, 2006 року, Управління з контролю за продуктами і медикаментами США зробило аналогічний висновок.

РБК

Скільки коштує спека: ціни на м'ясо можуть стрибнути

Аномально висока температура, яка встановилася на обох берегах Атлантики, виснажує не тільки терпіння людей, а й їхні гаманці.

Через посуху ціни на зерно на світових біржах ростуть з кожним днем. І це при тому, що збирання врожаю ще не закінчено. Остаточного говорити про вартість зернових можна буде тільки після того, як виробники підрахують збитки.

За даними ООН, щорічно у світі сільськогосподарська галузь втрачає через посухи до 40 мільярдів доларів. Втрати цього року будуть значно більші. Франція, Німеччина, Великобританія, США, Росія такої посухи не пам'ятають давно.

У Росії надзвичайний стан у зв'язку з посухою оголошено в 14 областях і автономних республіках. Сільгоспкультури загинули на п'яти мільйонах гектарів. Особливо складна ситуація з фуражем. У багатьох регіонах не те що зелених кормів – соломи не запаси.

Господарства, де є велика кількість великої рогатої худоби, птиці, свиней, готуються до того, що взимку вони не зможуть прогодувати худобу, – відзначив заступник голови Комітету з аграрних питань Держдуми РФ Микола Харитонов.

«Буде велика потреба в фуражному зерні. Оскільки фуражне зерно може подорожчати, то потім може подорожчати і продукція. Тому не виключено, що споживчі ціни стрибнуть. Крім того, традиційно у такі важкі роки худобу та птицю вирізають. Коли не вдається запаси вдосталь кормів, люди змушені йти на скорочення поголів'я. Під час масового забою птиці й худоби ціни на якийсь час падають, а потім все одно зростають, оскільки продукції стає менше, а попит вищим. Посуха – це завжди погано. Наслідки розтягуються на п'ять років, а то й більше – якщо враховувати відновлення поголів'я», – заявив Микола Харитонов.



emeat.ru

ООН надасть Луганщині техдопомогу з профілактики поширення АЧС

Експерти Продовольчої та сільськогосподарської організації ООН (ФАО), які прибули до Луганської області, допоможуть їй попередити свинячу африканську чуму.

Як повідомили кореспондентові УНІАН у прес-службі облдержадміністрації, про це вони заявили під час зустрічі з заступником голови ОДА Олександром Ольшанським.

Міжнародні експерти ФАО під час триденного візиту на Луганщину ознайомилися з заходами, до яких вдаються у регіоні для профілактики африканської чуми свиней. За підсумками перевірки господарств вони передадуть свої висновки луганським фахівцям, а також нададуть технічну допомогу Луганщині з профілактики поширення цього захворювання.

Під час візиту заплановано зустрічі з місцевими фермерами-свинарями, відвідини продовольчих ринків, а також спілкування із селянами, які вирощують свиней для власного споживання. Як зазначають експерти, саме дрібнотоварні виробники є потенційно вразливими для вірусу, оскільки нехтують небезпекою захворювання.

agroua.net

Свинина подорожчати не повинна?

Більшість аналітиків прогнозують, що спекотний неврожайний рік викличе подорожчання зерна, а в результаті – і подорожчання м'яса. Однак литовські свинарі стверджують, що свинина дорожчати не повинна, тому що її вартість для споживача прямо не залежить від цін на зерно.

За словами директора Литовської асоціації свинарів А. Баравікаса, протягом декількох місяців закупівельні ціни на свинину, швидше за все, не зміняться: «Якщо зерно подорожчає, деякі свинарі можуть вирішити, що утримувати таку велику кількість худоби їм не вигідно, тому почнуть її різати. А зростання пропозиції свинини на ринку обумовить стабільність ціни. Споживачі, які купують м'ясо в торгових центрах і на ринках, зміни цін відчуті не повинні».

Як правило, при подорожчанні зернових ціни на свиней у живій вазі починають рости через 6-12 місяців. Але тільки на свиней у живій вазі...

«Як відреагують виробники, переробники і торговельні мережі – залежатиме від ринку. Прямого зв'язку між вартістю зерна і споживчими цінами на свинину – немає», – заявив директор асоціації.

За твердженням А. Баравікаса, якщо через подорожчання зерна виріжуть багато свиней і стадо скоротиться, ймовірно, через рік ми відчуємо підвищення попиту на свинину, а також зростання цін на свиней у живій вазі.

runet.lt

«Російська свинина»: краще дезінфекція, ніж консервація



24 серпня з п'яти не заражених африканською чумою свиней (АЧС) виробничих майданчиків свиногомплексу ЗАТ «Російська свинина» (Кам'янський район Ростовської області) відновлено відвантаження продукції. Його нещодавно призупинив Россільгоспнагляд, після того як на підприємстві виявили спалах захворювання. Власник донського свиногомплексу УК «Російський агропромисловий трест» Вадим Варшавський заявив, що про закриття виробництва м'яса на його свиногомплексі не йдеться і через місяць дезінфекції постраждали майданчики знову наповняться поросятами.

Уперше в Росії в серпні 2010 року спалах АЧС було виявлено не на приватних подвір'ях, а на найбільшому свиногомплексі півдня Росії, розрахованому на 100 тис. голів. Виробництво м'яса та відвантаження його продукції було припинено за розпорядженням Россільгоспнагляду. Постало питання, що робити: консервувати підприємство на три роки чи робити ретельну дезінфекцію постраждалих майданчиків. Під час прес-конференції в Ростові-на-Дону Вадим Варшавський заявив, що прийнято рішення про дезінфекцію. За його словами, заражено свиней в чотирьох із дев'яти корпусів свиногомплексу, на яких передбачається провести дезінфекцію за допомогою турбіни відпрацьованого авіаційного реактивного двигуна (вартість – 1,5 млн. рублів). Він наполягав на тому, що про зупинку свиногомплексу не може бути й мови. З 24 серпня «Російській свинині» вже дозволили реалізовувати продукцію з п'яти незаражених майданчиків.

Після тритижневого карантину (в Россільгоспнагляді вважають, що потрібно не менше 5-12 тижнів) на чотирьох майданчиках, де виявлено АЧС, планується запустити до 5% голів від попередньої чисельності, щоб за ними спостерігати. Після чого буде повторна дезінфекція і в разі позитивного тесту на відсутність АЧС – повне заповнення майданчика.

Про збитки Вадим Варшавський вважає за краще не говорити, відзначивши, що все поголів'я було застраховано компанією «СОГАЗ», яка готова виплатити компенсацію. Однак раніше держветінспектор Росії, заступник голови Россільгоспнагляду Микола Власов озвучив прогнозовану цифру збитків компанії – близько 100 млн. рублів.

Експерт Online

Українських виробників м'яса і молока знову перевірять

Російські держінспектори знову проведуть перевірки українських підприємств-виробників м'ясо-молочної продукції.

Згідно з досягнутими домовленостями, Россільгоспнагляд з 30 серпня 2010 проведе спільне інспектування українських підприємств з виробництва продукції тваринного походження, в тому числі: молочної продукції, яловичини, свинини і м'яса птиці.

За попередніми узгодженнями, планується проаналізувати близько 20 українських підприємств у Вінницькій, Волинській, Донецькій, Київській, Одеській, Полтавській та Чернігівській областях.

У травні цього року російські експерти провели чергове інспектування 11 українських м'ясо-молочних підприємств і з 22 червня 2010 Федеральна служба з ветеринарного і фітосанітарного нагляду ввела тимчасові обмеження на ввезення до Росії продукції шести українських виробників.

З 1 липня 2010 російська сторона скасувала введені в кінці 2005 р. тимчасові обмеження на ввезення до Росії всіх видів тваринницької продукції, у тому числі: живої птиці, інкубаційних яєць, м'яса птиці, кормових добавок для птахів.

biz.liga.net

Україні потрібен захист від африканської чуми свиней

Кабінет Міністрів на засіданні Державної надзвичайної протиепізоотичної комісії України затвердив перелік заходів для недопущення занесення в країну африканської чуми свиней.

Як повідомляв УНІАН, Державний комітет ветеринарної медицини України 3 серпня цього року попереджав про загрозу виникнення в країні африканської чуми свиней.

У Держкомветмедицини повідомили, що в Російській Федерації склалася складна епізоотична ситуація, у зв'язку з чим африканська чума загрожує східним областям України. Якщо Україна зіткнеться з цією проблемою, вона не зможе експортувати сільськогосподарську продукцію, зокрема зерно, і в межах 20-кілометрової зони від місця виявлення захворювання доведеться приспати всіх свиней.

unian.net

Росія може приступити до експорту м'яса птиці і свинини



Росія може приступити до експорту м'яса птиці і свинини, заявив заступник міністра сільського господарства Олександр Петриков на міжнародній конференції в Москві 6 вересня. За перші сім місяців цього року виробництво м'яса у РФ виросло на 8 відсотків.

При цьому заступник міністра назвав введення заборони на вивезення зерна з країни «результатом форс-мажорних обставин, викликаних посухою», яка серйозно відбилася на динаміці виробництва і фінансовому стані сільськогосподарських підприємств. Але, на його думку, вжиті урядом заходи дозволять «знижити негативні наслідки». І в довгостроковій перспективі «у нас є всі підстави для збереження лідируючих позицій на міжнародному ринку зерна».

Конференція мала назву «Сільське господарство Росії і його становище у світі: виклики і потенціал». У кулуарах експерти висловили сумнів у тому, що експорт м'яса з Росії може початися у близькій перспективі.

Європейські ветеринари атестували на право постачання продукції в ЄС лише вісім російських м'ясних і молочних підприємств, тоді як, на переконання Олександра Петрикова, поставляти продукцію на російський ринок мають повне право 3600 європейських підприємств.

Ще однією перешкодою на шляху російської продукції до Європи, на думку Олександра Петрикова, є високі субсидії, які отримують сільгоспвиробники ЄС. За оцінкою Організації економічного співробітництва та розвитку, частка засобів підтримки в доходах європейських фермерів становить 22-24 відсотки, тоді як у Росії вона на рівні 13-15 відсотків.

rg.ru

СВИНАРСТВО В УКРАЇНІ СТРАТЕГІЧНЕ, ПЕРСПЕКТИВНЕ І ПРИБУТКОВЕ

А інакше і бути не може! — переконалися учасники конгресу «Прибуткове свинарство — 2010»

Уже вдруге конгрес «Прибуткове свинарство» було організовано провідною аграрною консультаційною компанією України «Dykun Global Consult». Конгрес відбувався 14 червня 2010 року в ДП «Український дім» (м. Київ) та об'єднав 250 небайдужих до галузі учасників, серед яких — 178 керівників та спеціалістів сільськогосподарських підприємств.

Серед учасників — і фермерські господарства-початківці, і лідери галузі, такі як ТОВ АПК «Насташка», ТОВ «Деміс-Агро», ТОВ ПП «Сигма», ТОВ «Ідекс-Продакшн», СП ТОВ «Нива Переяславщини», СТЗОВ «Євросвинка», СТЗОВ «Котелеве», ЗАТ ПЗ «Агро-Регіон», ТОВ «Агрікор Холдинг», ТОВ «Аграрна компанія 2004», ТОВ «Обрій», ТОВ «Переями», ТОВ «Росан-Агро», ЗАТ «Фрідом Фарм Інтернешнл», ДП «Ілліч-Агро Крим», ТЗОВ «Даноша», ТОВ «Агропрайм холдинг», ТОВ «Чернігівська м'ясна компанія», ТЗОВ «Західноукраїнська аграрна компанія», ТЗОВ «Роко-м'ясо», ФГ «ВК і К» та інші.

Те, що потенціал українського свинарства справді значний, підтверджує і увага до події міжнародних лідерів галузі тваринництва, за підтримки яких відбувся конгрес, — компаній ТОВ «Біг Дачмен Україна», ТОВ «БІОМІН Україна», філіалу ТОО «АЛ ЕНД КОМПАНИ» (Olmix), ДП «Оллтек-Україна», Інтервет Шерінг-Плау Енімал Хелс, ТЗОВ «Агравіа АГ», ТОВ «Лесафр Україна», ЕуроТіг, ТЗОВ «ЕВ-РОВЕТ», ТОВ «Високі аграрні технології», ТЗОВ «Даноша» та компанії Agrosoft.

Організаторам конгресу вдалося залучити найкращих у світі фахівців. Таким сузір'ям «гуру свинарства» може похвалитися не кожна галузева подія навіть найвищого рівня: Дірк Гессе та Хайнц Штрубенгофф (Німеччина), Білл Клоуз (Великобританія), Франц Ваксенеккер (Австрія), Торбен Андерсен (Данія), Патрік Гранж (Франція), Кейс Шеєпенс (Голландія), Артур Лоза, Віталій Піотрович та Юрій Титечко (Україна).

Учасники конгресу отримали змогу дізнатися все про світові тенденції та перспективи галузі (Дірк Гессе); переконатися, що українське свинарство має чудові шанси не лише задовольнити внутрішні потреби (при тому, що внутрішній попит на свинину становить не менше 1,2 млн. тонн свинини на рік), а й конкурувати зі світовими лідерами (Артур Лоза). При цьому близько третини українських свинарських підприємств уже можуть вільно конкурувати на європейських та інших ринках (Віктор Биков). Цікаво, що навіть у країнах найрозвинутішого та найдешев-



оптимальної годівлі (Білл Клоуз, Юрій Титечко) та здоров'я свиней (Віталій Піотрович). Особливу увагу викликала доповідь консультанта міжнародного класу Кейса Шеєпенса «Сигнали свиноматок». Усі учасники конгресу отримали однойменну книгу експерта.

Як один із основних факторів успіху господарства кожен доповідач називав освічених і відповідальних працівників. Зокрема, Патрік Гранж влучно зазначив: «Яхта ніколи не виграє змагання, якщо у неї поганенький екіпаж». А для того, щоб не втрачати пильності і приймати правильні рішення менеджера господарства варто запозичити принцип роботи Кейса Шеєпенса: «Постійно питаєте себе, чи все у мене гаразд, чи все таки могло б бути ще краще». Сподіваємося, що учасники конгресу знайшли для себе відповіді на запитання, як зробити «ще краще» та обов'язково потраплять у перелік 25% господарств-лідерів.

Відгуки учасників конгресу

Русин Володимир Омелянович
ТЗОВ «Райок», Львівська область

«Конкретні доповіді та цікаві доповідачі, правильно підібрана тематика, гарне висвітлення питань, вирішення проблем. Дуже вдячний за добру організацію. Обов'язково приїду на «Прибуткове свинарство — 2011».

Слюсарев Сергій Анатолієвич
ТОВ «Пива Переяславщини», Київська область

«Таких доповідей, як у Білла Клоуза та Кейса Шеєпенса хотілося б побільше, щоби більше розкрити тонкощі та хитрощі справжніх професіоналів своєї справи.»

Пересунько Андрій Іванович
ТОВ «Тарутинський сирзавод», Одеська область

«Не можу виокремити якусь найцікавішу доповідь: всі порушували справді актуальні питання. Ми почули багато нової і корисної інформації, а деякі вже вирішили застосовувати у себе на виробництві.»

Грабенко Ілона Ігорівна
ТОВ «Деміс-Агро», Дніпропетровська область

«Мене як зоотехнік найбільше цікавили практичні питання. Тому можу особливо відзначити доповідь Кейса Шеєпенса: у ній так просто, цікаво на яскравих прикладах було розкрито всі ті проблемні моменти, які ми спостерігаємо у своїх господарствах, однак не завжди правильно аналізуємо та трактуємо...»

шого за собівартістю свинарства (Бразилія, США, Китай) найбільшою статтею витрат все одно залишаються корми (Франц Ваксенеккер). Тому у несприятливі роки лише 25% господарств, що постійно працюють над підвищенням ефективності виробництва, мають прибуток.

Учасники високо оцінили можливість спрогнозувати на 2010-й рік, чого чекати від ринку зерна, кукурудзи та сої (Х. Штрубенгофф) та які є можливості залучення інвестицій (Торбен Андерсен). Кілька доповідей стосувалися вдосконалення менеджменту (Патрік Гранж),

ЗУСТРІЧ ВИРОБНИКІВ НА ТОВ «ДАНОША»

5 липня в Івано-Франківській області відбулася зустріч представників провідних свиногосподарств України. Цього разу колег гостинно зустрічали у ТОВ «Даноша», одній із найбільших та найдосвідченіших компаній на Україні.

Учасники зустрічі поділилися досвідом та досягненнями у галузі свинарства, обговорили спільні проблеми та окреслили шляхи їх спільного подолання.



1. Свинокомплекс у с. Копанки;
2. Пітер Віеланд (ТОВ «Даноша») розповідає про досвід господарювання;
3. Уле Йогансен (ТОВ «Галичина-Захід»), Андрій Дикун (Dykun Global Consult);
4. Свинокомплекс у с. Луки,
5. Артур та Віра Лоза (ТОВ «Деміс-Агро»);
6. Надія Кудлай (ТОВ «Еліта»), Ярослав Кебал (ТОВ «Галичина-Захід»);
7. Станіслав Чужа та Валерій Пономаренко (ТОВ «Насташка»);
8. Володимир Салига (СК «Україна»), Олександр Боюклі (ПП «Фенікс Агро»);
9. Реконструкція свинокомплексу у с. Тустань.

ЗУСТРІЧ ВИРОБНИКІВ НА ТОВ «ДЕМІС-АГРО»

30 серпня відбулася чергова зустріч представників свиногосподарств України

На зустрічі у ТОВ «Деміс - Агро», одному із найкращих свиногосподарств Дніпропетровської області, були присутні представники ТОВ «Еліта», СК «Україна» (Київська область), ТОВ «Деміс-Агро», ПП «Сигма» (Дніпропетровська область), ТОВ «Даноша» (Івано-Франківська область) та ПП «Фенікс Агро» (Херсонська область).

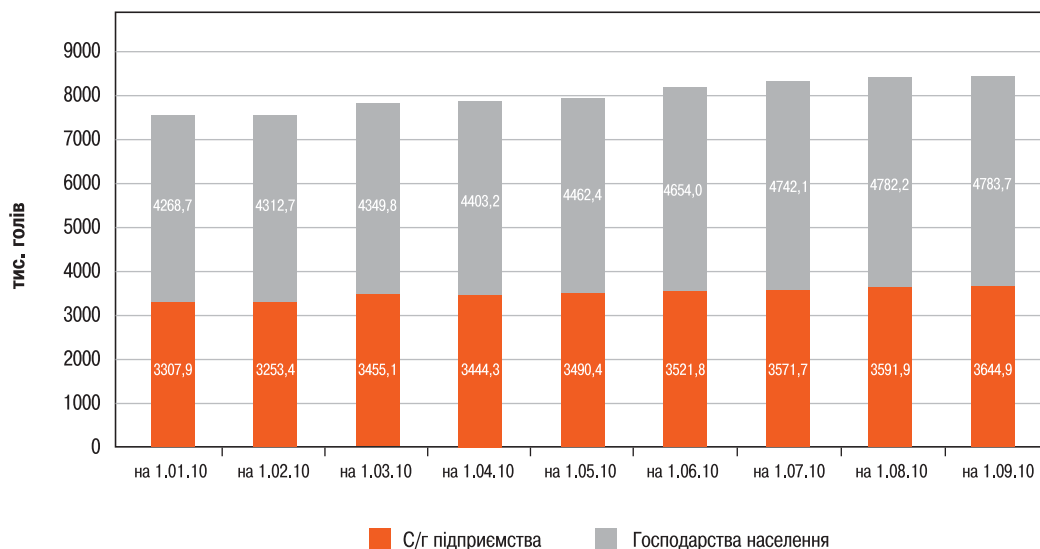
Під час зустрічі учасники дізналися про секрети успішного господарювання «Деміс-Агро». Обговорили коло тих проблем, спільне вирішення яких допоможе господарствам працювати ефективніше, та визначили конкретні кроки для їх розв'язання.

Дякуємо всім, хто взяв участь у зустрічі!

З усіх питань звертайтеся до Ганни Лавренюк, редакція журналу «Прибуткове свинарство», тел. +38 044 3616427, +38 067 4701939

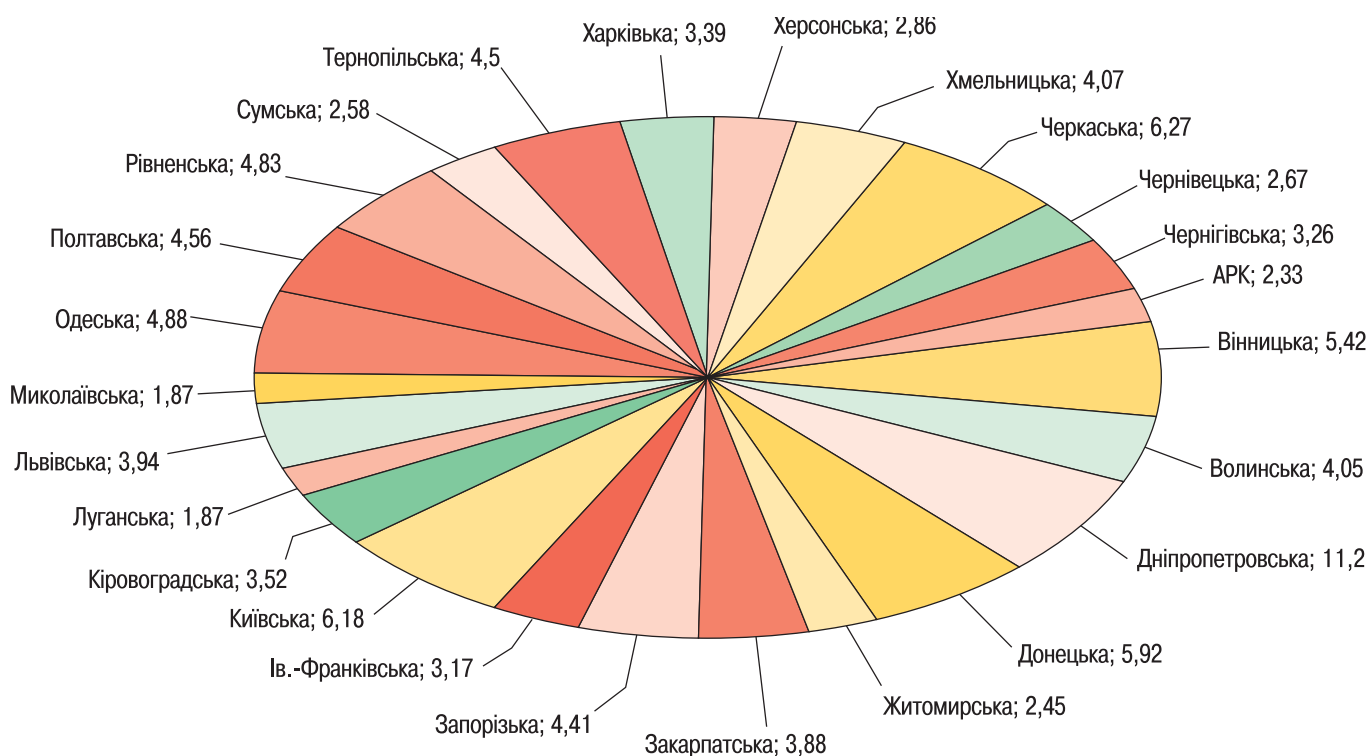


Чисельність поголів'я свиней станом на 1 вересня, тис. голів (за даними Держкомстату)

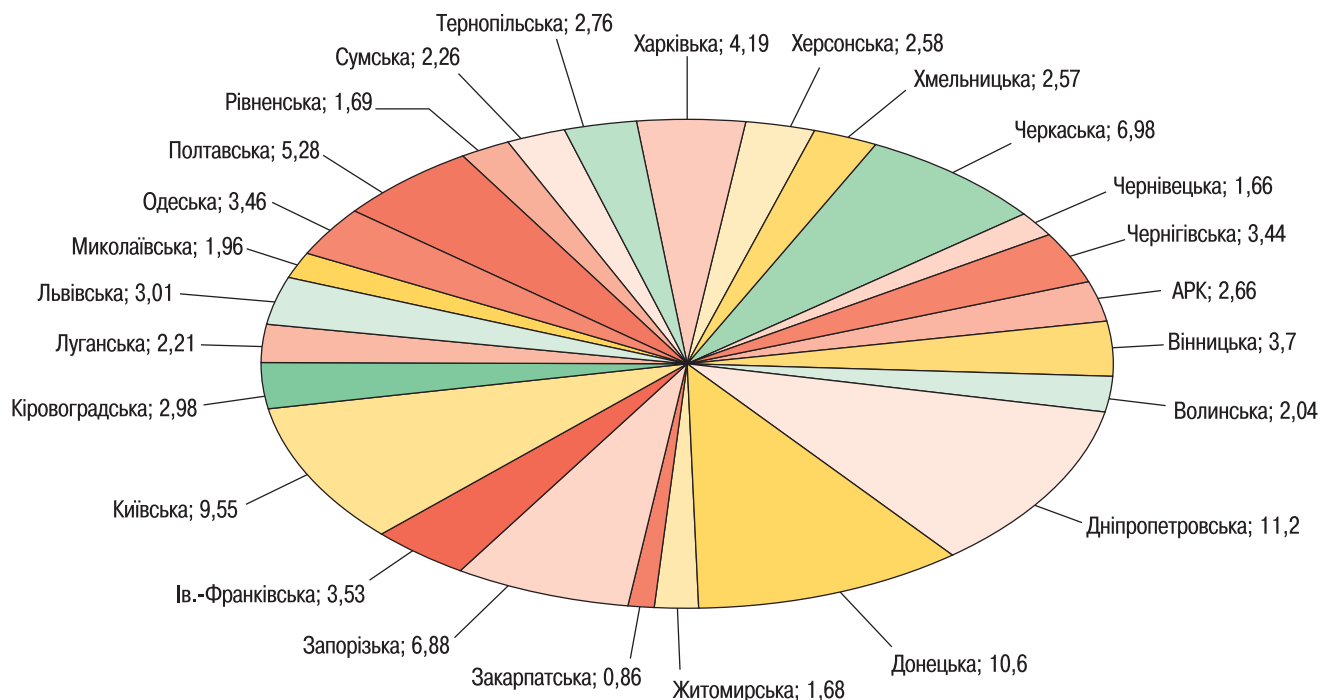


На 1 вересня 2010 року в усіх категоріях господарств утримують 8428,6 тис. голів свиней. Це на 12,3% більше, ніж у 2009 році на цю ж саму дату, тоді поголів'я налічувало 7507,3 тис. голів. Сільськогосподарські підприємства утримують 3644,9 тис. голів, а присадибні господарства – 4783,7 тис. голів.

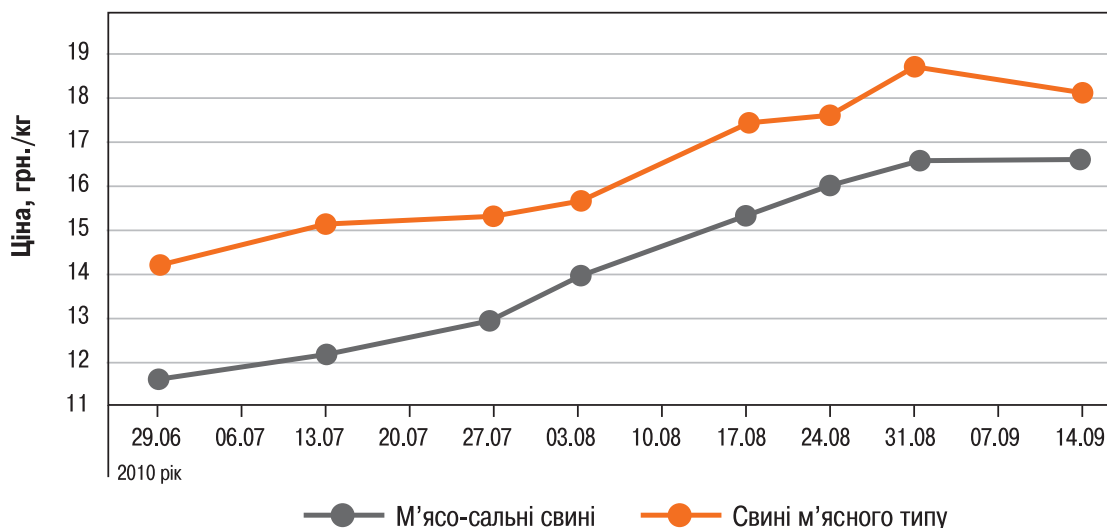
Регіональний розподіл поголів'я свиней у господарствах усіх типів, % станом на 1 вересня 2010 року (за даними Держкомстату)



**Регіональний розподіл поголів'я свиней у с.г. підприємствах, %
станом на 1 вересня 2010 року
(за даними Держкомстату)**



Український ринок свинини: ціни продовжують зростати

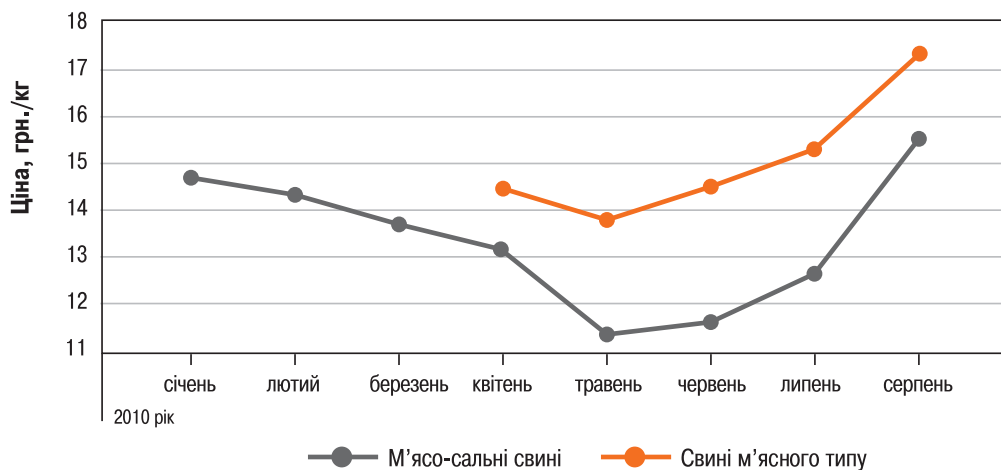


З кінця червня 2010 року закупівельні ціни на свиней у живій вазі постійно зростали. Але із приходом осені ціни традиційно знижуються, що можна спостерігати і цього року.

Станом на 14 вересня закупівельні ціни на свиней м'ясного типу зупинились на позначці 18 грн/кг. Це на 3% нижче порівняно з найвищою ціною літнього сезону. Ціни ж на м'ясо-сальних свиней тримаються на рівні 16,50 грн./кг.

Водночас на європейському ринку панує цінова стабільність, хоча пропозиція свиней, призначених на забій, зростає.

Динаміка цін на свиней (у живій вазі) в Україні

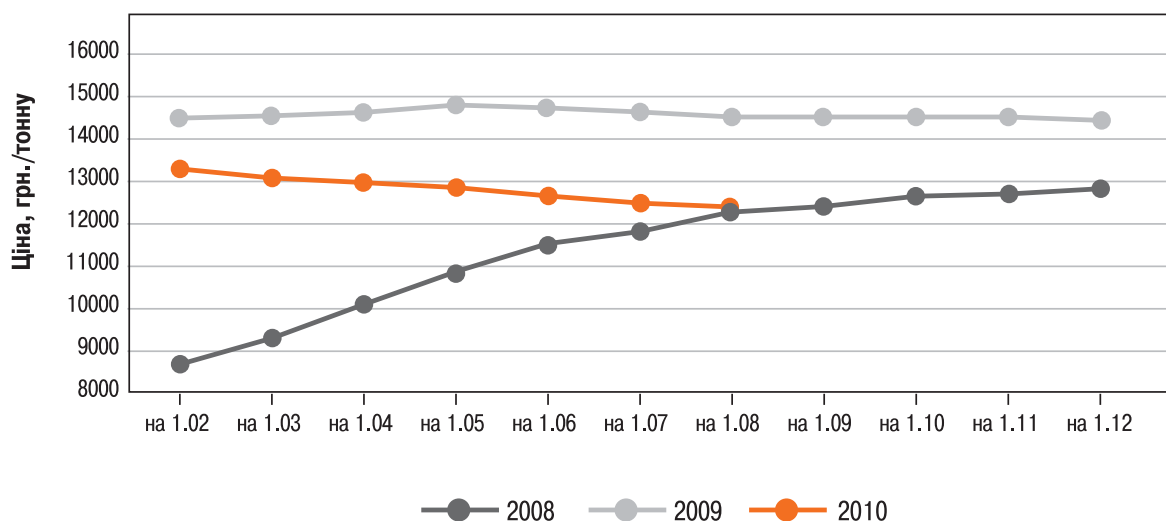


В Україні з початку нинішнього року ціни на свині падали і сягнули свого дна у травні, після чого почалося поступове зростання. Причина – скорочення імпорту, внаслідок чого зріс попит на вітчизняну сировину з боку переробних підприємств. Загалом на українському ринку спостерігається дефіцит свинини.

Внаслідок цього зріс попит, а відповідно й ціна, на вітчизняну свинину з боку переробних підприємств.

Ріст цін продовжує тривати і у вересні, хоча фінал місяця невідомий. Гравці ринку висловлюють різні бачення майбутньої цінової ситуації: одні прогнозують, що ціни залишаться високими через подорожчання кормів; інші передбачають зниження цін через поживлення імпорту більш дешевої свинини з-за кордону. Важливим аспектом у формуванні ціни є попит з боку споживача, який традиційно знижується восени.

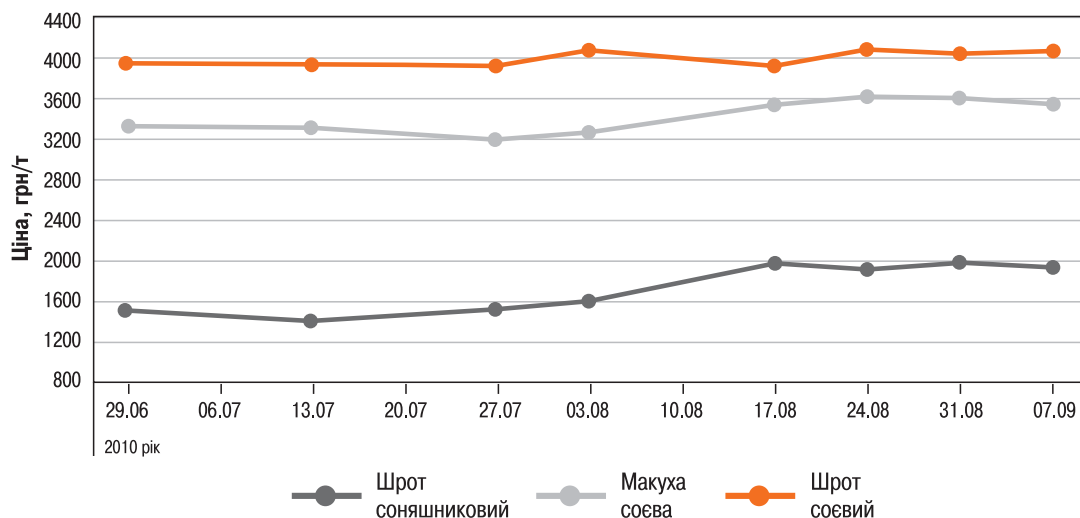
**Ціни на свиней, проданих с/г підприємствами
усіма каналами реалізації у 2008–2010 роках,
грн./т, включаючи дотації з ПДВ
(за даними Держкомстату)**



Ціна на свиней 2010 року перебуває в діапазоні між ціною 2009-го і 2008 років. З початку року спостерігалася тенденція до зниження. Проте з кінця червня реалізаційні ціни почали зростати. Вірогідно, що скоро ціни можуть сягнути рівня 2009 року.

Ринок кормів

Динаміка цін на концентровані корми



У липні 2010 року ціни на концентровані корми сягнули мінімальної річної позначки. Середньовиважені ціни по Україні тоді становили: на шрот соняшниковий (вміст протеїну 39–42%) 1425 грн./т, на шрот соєвий – 3900 грн./т і макуху соєву – 3190 грн./т.

З кінця липня чітко прослідковується тенденція до зростання. Станом на 7 вересня 2010 року шрот соняшниковий коштував близько 2000 грн./тонну, що на 32% дорожче від найнижчої ціни кінця липня. Ціна шроту соєвого зросла на 4 % і становить 4000 грн./тонну. Макуха соєва додала в ціні близько 10% , дійшовши до позначки 3525 грн./тонна.

Аналітичний портал про рослинництво

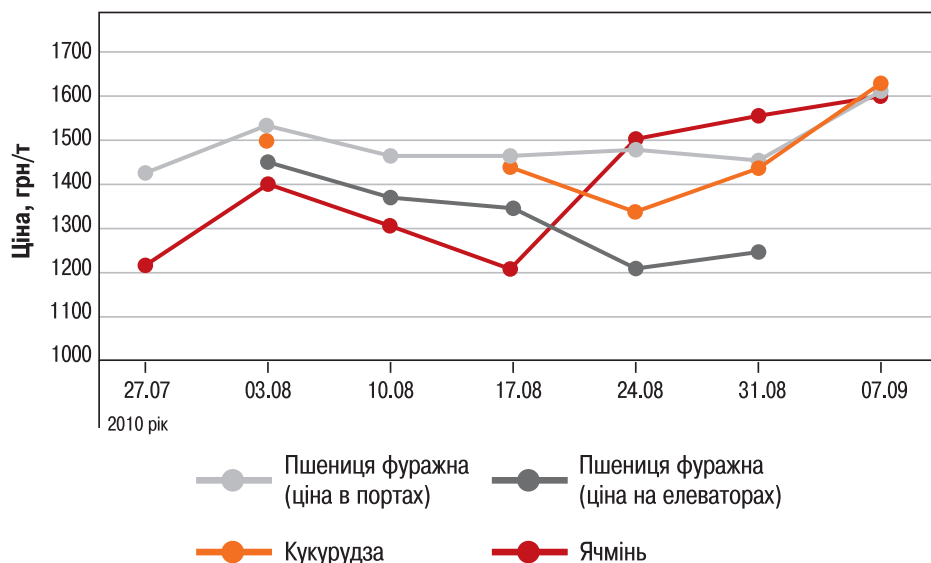
www.ZernoUA.info

- щоденні новини;
- аналіз ринку зернових та олійних;
- закупівельні ціни від зернотрейдерів;
- ціни на шрот та макуху;
- та багато іншого.

За підтримки:



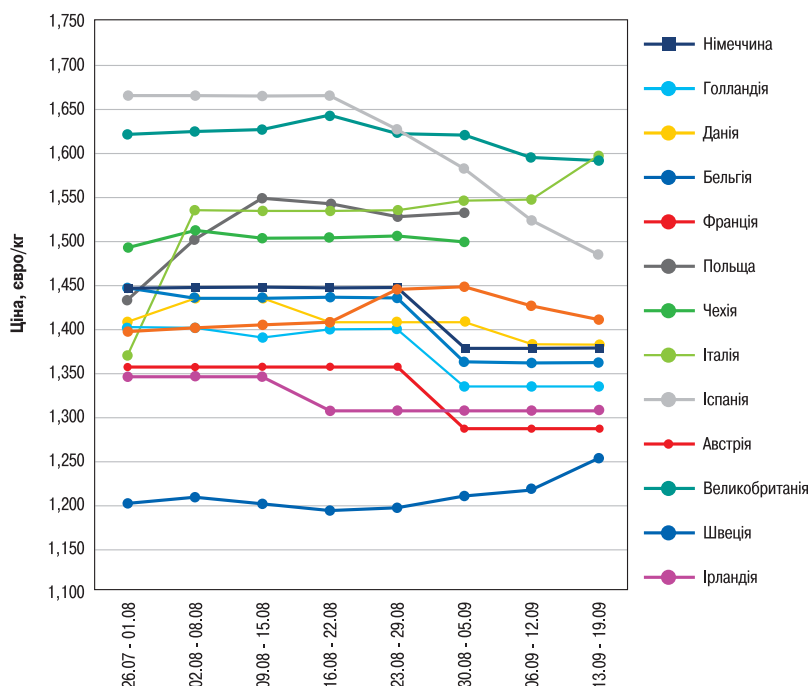
Динаміка цін на фуражне зерно



З початку нового маркетингового року в Україні ціни на зерно зростали швидкими темпами у зв'язку з невисокою врожайністю культур, а також реагуючи на стан світового ринку.

За останніми даними від операторів зернового ринку ціна на ячмінь коливається в межах 1600–1650 грн./тону (на умовах СРТ). Кукурудза знаходиться в тих же цінових межах – 1600–1650 грн./тону (на умовах СРТ). Ціна пшениці (на умовах СРТ) сягнула 1600 грн./тону. Зазвичай в ціні між ячменем та пшеницею, ячменем і кукурудзою існує розрив у 20–30%. Цьогорічна тенденція, коли ціни на основні зернові майже не різняться, прослідковується вперше від початку 2009–2010 МР, що пояснюється дефіцитом ячменю на ринку.

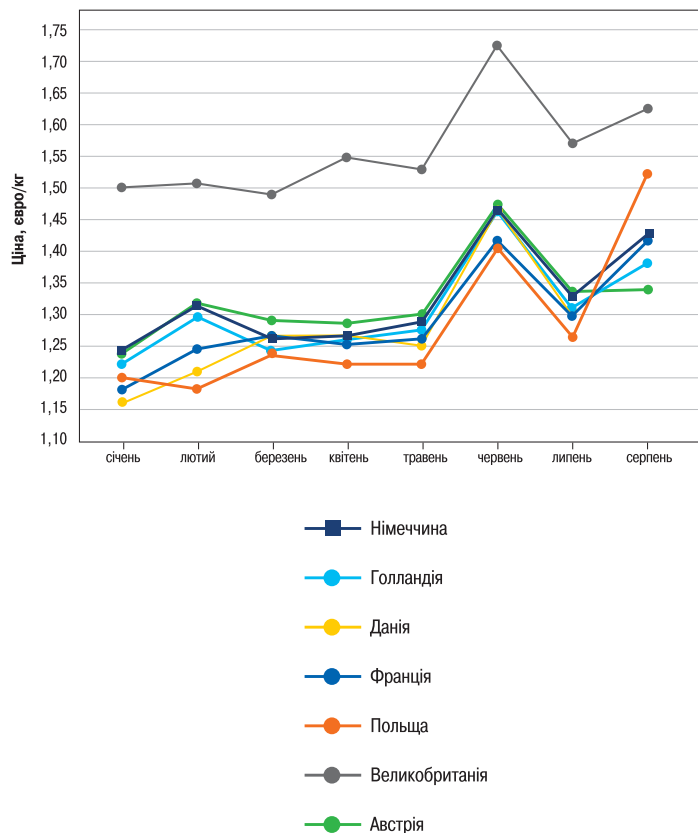
СВІТ

Європейський ринок свинини:
попит відновився, але ціни стабільні

Період літніх відпусток закінчився, тож майже в усіх країнах Європи відчується зростання продажів свинини на внутрішніх ринках. І все ж таке пожвавлення попиту навряд чи призведе до зростання ціни на м'ясо, оскільки пропозиція товарних свиней стабільно збільшується. У більшості країн Європи відзначають, що, як для цього періоду, пропозиція вища від середнього рівня. Котрий тиждень поспіль відчутно знижуються ціни у Іспанії: на забійні компанії поступає завелика кількість свиней. Цінова ситуація у Великобританії – під тиском зниженого попиту споживачів, в той же час на ринку відзначають позитивні тенденції, пов'язанні із зростаючим попитом на свинину з боку Росії.

На ринку Німеччини збільшилася пропозиція свиней на забій, але забійні компанії демонструють достатній попит. Прогноз: найближчим часом цінова ситуація на ринку свиней у більшості країн Європи залишатиметься без змін. Однак ціни на корми продовжують демонструвати висхідну динаміку, тому з'являються побоювання, що це, у свою чергу, спричинить подорожання свиней.

Динаміка цін на свиней (у забійній вазі) у країнах ЄС за I півріччя 2010 року



У Європі чіткої тенденції зростання чи спаду цін не спостерігалось. Вони коливались протягом січня–травня, але стрімко зросли у червні 2010 року, після чого – знову стрімке падіння. Такий стрибок цін у червні відбувся внаслідок підвищеного попиту з боку споживача у період відпусток та «сезону барбекю».

Примітка: щоб забезпечити максимально достовірний аналіз, офіційні дані про ціни в різних країнах Європи скореговано відповідно до базової умови.

Базова умова: 56% пісного м'яса, ціна від виробника, забійний вихід 79% (відношення ваги неохолодженої туші до живої ваги перед забоєм), без урахування ПДВ.

Є питання по свинарству?



Шукайте відповіді на

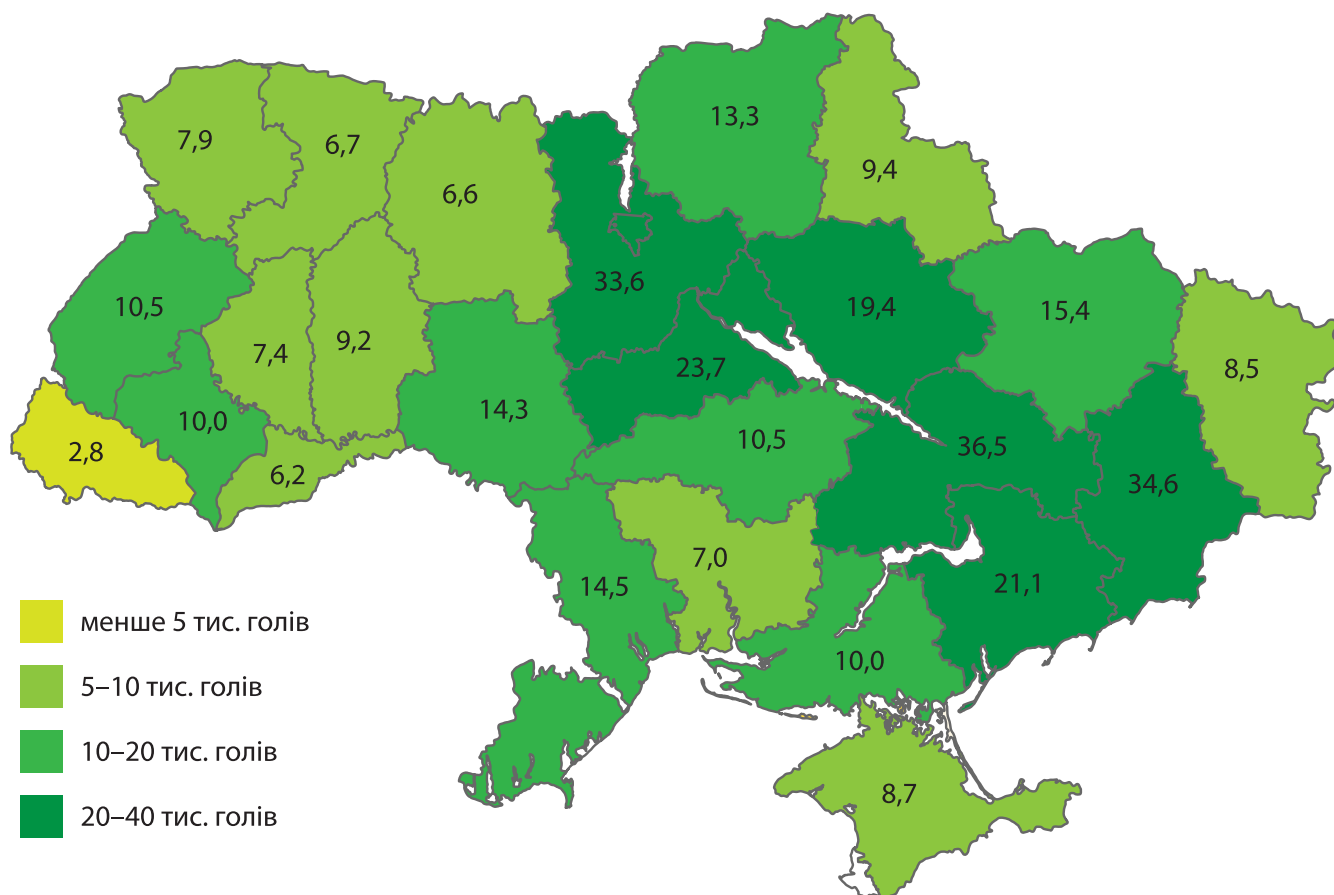
www.PigUA.info

Новини галузі :: Ціни та аналітика
Технології :: Гаряча тема
Інтерв'ю :: Ферми України
Торговий майданчик

За підтримки:



**Регіональний розподіл чисельності маточного поголів'я свиней
у с. г. підприємствах України станом на 1 січня 2010 року**
(тис. голів, за даними Держкомстату)



Одним з основних показників розвитку свинарства є чисельність маточного поголів'я свиней у господарствах. Загалом на 1 січня 2010 року в сільськогосподарських підприємствах України налічувалося 347,7 тис. свиноматок (за даними Держкомстату), що на 8,8% більше, ніж на той самий період 2009 року. До трійки лідерів за кількістю свиноматок увійшли Дніпропетровська, Донецька та Київська області.

На 1 січня 2010 року найбільший приріст кількості свиноматок продемонстрували господарства Івано-Франківської (+96%), Львівської (+34,6%), Полтавської (+27,6%), АР Крим (+22,5%) та Кіровоградської (+16,7%) областей.

Серед областей України є ті, в сільських господарствах яких станом на 1 січня ц.р. не було зафіксовано ані негативних, ані позитивних змін чисельності свиноматочного поголів'я порівняно з 2009 роком, — це Закарпатська, Хмельницька та Луганська області. Є також регіони, де на початок року було помічено спадну тенденцію: Рівненська (-34,3%), Чернігівська (-2,2%) та Харківська (-1,2%) області.

Однак у кожній області є господарства-лідери, рейтинг яких саме за чисельністю маточного поголів'я презентуємо вашій увазі.

ТОП-30 СВИНОГОСПОДАРСТВ УКРАЇНИ

(за даними господарств на 1.08.2010)

Місце у рейтингу	Господарство	Область	Загальна кількість свиноматок
1	ЗАТ «АПК-Інвест»	Донецька	10 000
2	ТзОВ "Даноша"	Львівська	8000
3	ТОВ "Агропромислова компанія"	Запорізька	7800
4	ВАТ Агрокомбінат "Калита"	Київська	6500
5	ТОВ «Бахмуцький аграрний союз»	Донецька	6000
6	СВАТ "Слобожанський"	Харківська	5300
7	ДП «Ілліч-Агро-Донбас»	Донецька	5000
8	ТОВ «Глобинський свинокомплекс»	Полтавська	4000
9	ТОВ «СП Золотоніський»	Черкаська	4000
10	ТОВ Агрофірма "Дзержинець"	Дніпропетровська	4000
11	ТОВ "Галичина-Захід"	Львівська	3500
12	ПАП "Агропродсервіс"	Тернопільська	3020
13	СП ТОВ "Нива Переяславщини"	Київська	3000
14	СТОВ «Дружба народів»	АР Крим	2218
15	ТОВ «Агротон»	Луганська	1900
16	ТОВ "Деміс-Агро"	Дніпропетровська	1800
17	ТОВ «Золотоніський бекон»	Черкаська	1540
18	ЗАТ "Фрідом Фарм Інтернешнл"	Херсонська	1500
19	ТОВ АПК "Насташка"	Київська	1500
20	СТзОВ "Котелеве"	Чернівецька	1500
21	ПП «Сигма»	Дніпропетровська	1250
22	АТЗТ «Агро-Союз»	Дніпропетровська	1250
23	ТОВ «Варіант»	Донецька	1200
24	ТзОВ «Віра-1»	Волинська	1200
25	СТзОВ «Євросвинка»	Чернівецька	1200
26	ЗАТ «Агро-Регіон»	Київська	1150
27	ТОВ «Полісся-Агро»	Рівненська	995
28	ТОВ "Чорнобайм'ясо"	Черкаська	900
29	ТОВ «Ферми Данам»	Київська	850
30	ТОВ "Чебені плюс"	Волинська	850

АРТУР ЛОЗА:

«УКРАЇНСЬКЕ СВИНАРСТВО РЕАЛІЗУЄ ДЕСЯТУ ЧАСТИНУ СВОГО ПОТЕНЦІАЛУ»

У ТОВ «Деміс-Агро» займатися свинарством почали буквально «з нуля». А тепер гості та делегації на цьому високо-технологічному сучасному свиномкомплексі не рідкість. Колеги довіряють досвіду керівника ТОВ «Деміс-Агро», Артура Анатолійовича Лози, до його думок і порад прислухаються, адже на прикладі очолюваного підприємства він успішно доводить свою тезу: «Свинарство – дуже перспективне для України і має колосальний потенціал.»

ВСЕ СВОЄ СВІДОМЕ ЖИТТЯ Я ЗАЙМАВСЯ ЗООТЕХНІКОЮ

- Артуре Анатолійовичу, чому пов'язали своє життя зі свинарством?

Особисто для мене питання вибору гостро не стояло. Мої батьки працювали в галузі сільського господарства. Тому й обрав для навчання відповідний інститут. Потім ще студентом, 1983 року, обрав спеціалізацію – свинарство. Це досить динамічна, наукоємна та цікава галузь. Щоправда, спершу бачив себе виключно науковцем, тому й займався відповідними проектами. На 3-4 курсі навіть написав дипломну працю про стрес-чутливість свиней, яку на всесоюзному конкурсі студентських робіт відзначили дипломом першого ступеня. Фактично все своє свідоме життя я займався зоотехнікою, зокрема племінною справою у науково-дослідних установах та на виробництві. Мені пощастило пройти професійну школу та набувати досвід у кращих на той час аграрних компаніях. Пізніше усі ті набутки реалізував під час реконструкції ферми та налагодження роботи ТОВ «Деміс Агро».

- Дніпропетровська область — лідер України за обсягами виробленої свинини. За майже чотири роки існування ТОВ «Деміс Агро» стало четвертим свиногосподарством області. Завдяки чому досягаєте таких результатів?



Я б перефразував запитання: чому ми не досягаємо таких показників як, наприклад у Данії. Звичайно, те про що ви говорите – пристойні показники як для України. Втім і вони не найвищі. Насправді є ще резерви, аби підтягнутися. Ми свідомо обрали стратегію максимальної динаміки розвитку. Тому довелося жертвувати певними нюансами – щоб якнайшвидше досягти максимального розширення.

По-перше, як майже всіх українських виробників, нас стримує «проблема росту». Добре відомо, що на Заході ферма будується одразу «під ключ» і матеріальна база готується під усі технологічні процеси. У нас же, з огляду на те, що нема змоги повноцінно фінансувати той чи інший проект, потужності нарощуються еволюційно: так, немовби ми піднімаємося зі сходинки на сходинку. Наприклад: ще три роки тому ми планували побудувати репродуктор на 1800 свиноматок, а досягли запланованих показників тільки цього року. Усе добудовувалося без зупинки виробництва. А це позначалося на його ефективності. В Україні нема змоги отримати довготермінові кредити на 10–15 років, щоб одразу все побудувати, а потім зосередитися виключно на виробництві та дотриманні усіх технологічних вимог.

По-друге, у Данії, наприклад, окрім самого виробництва свинини сформовано ще й ринок послуг. Діє ціла інфраструктура, яка забезпечує повноцінне функціонування усього бізнесу: науководослідні установи, освіта та перепідготовка персоналу (не тільки менеджерів для ферм і підрозділів, а й звичайних робітників, які здобувають достатні знання та навички професійних тваринників), а також станції штучного осіменіння. Ми ж вимушені утримувати на фермі власний цех для кнурів і біолабораторію, самим робити забір сперми, оцінювати її та розводити. На Заході фермери цим майже не займаються, бо мають змогу купувати сперму на спеціалізованих станціях від найкращих кнурів. Коли в Україні буде така інфраструктура, я думаю, ми зможемо сперечатися за світові показники.

СУЧАСНА БІЗНЕС-СИСТЕМА – ЦЕ КЛІЄНТООРІЄНТОВАНЕ ВИРОБНИЦТВО

- Останнім часом дедалі частіше виробники свинини нарікають на попит. У «Деміс Агро» є труднощі зі збутом?

У сучасній управлінській практиці кажуть так: про слово «збут» треба забути. Бо поняття «збут» означає: «мусимо будь-що спихнути вироблене». Сучасна ж бізнес-система — це клієнтоорієнтоване виробництво. Ми мусимо виробляти те, що хоче споживати клієнт. Тобто, в ідеалі, передбачати, чого захоче споживач, і виробляти те, про що він тільки подумав. Для цього треба розуміти ринкові вимоги і виклики та відповідно до них адаптувати своє виробництво. Отже, маємо виробляти таку свинину, яка буде задовольняти потреби наших потенційних клієнтів, щоб за будь-яких обставин на ринку наш клієнт завжди вибирав саме нас.

Не секрет, що сучасне свинарство стає глобальним бізнесом. Відтак українські переробники починають орієнтуватися на міжнародні показники якості свинини. А вимоги ці доволі жорсткі: на прилавок окремі види продукції, а також сире м'ясо повинні потрапляти тільки із охолоджених, а не заморожених, туш. При цьому вага такої туші повинна бути близько 80кг, а вихід м'яса — не менше 60%. За таких жорстких вимог виробники, які не можуть запропонувати якісну продукцію, просто починають галасувати, мовляв, ніхто не купує українську свинину.

НА ЯКІСНУ СВИНИНУ ЗАВЖДИ БУДЕ ПОПИТ

Те, що переробники почали розумітися на м'ясі, продемонстрували цьогорічні ціни. Такої різниці в ціні на свиней I категорії та II категорії, або, так званої, української селекції, ще не було. Ті господарства, що розводять високоякісних м'ясних гібридів (як правило, іноземної селекції), отримували 15-16 грн./кг живої ваги. Тоді як господарства, де вирощують сальних українських свиней, отримували 10-13,5 грн./кг і дійсно відчували проблему реалізації продукції. Ще кілька років тому маржа не перевищувала 1грн., а цього року вона вже сягнула 3 грн. І дороги назад немає — ціновий тиск постійно зростатиме.

ТОВ «Деміс-Агро» співпрацює із м'ясокомбінатами Дніпропетровської та сусідніх областей успішно, бо із самого початку ми принципово орієнтувалося на міжнародні стандарти виробництва та якості свинини. Адже на якісну свинину завжди буде попит і відповідна ціна.



ДОСЬЄ — ПЕРСОНАЛІЇ

Лоза Артур Анатолійович

Закінчив Дніпропетровський сільськогосподарський інститут, зооінженер. Кандидат сільськогосподарських наук за спеціалізацією «Розведення і відтворення с/г тварин». Працював науковим співробітником у Дніпропетровському та Харківському інститутах тваринництва, зокрема з розведення і генетики. Брав участь у створенні Української м'ясної породи свиней, за що отримав авторські свідоцтва за селекційні досягнення.

На початку 90-их його запросили до агрофірми «Наукова», — на той час однієї з кращих в СНД. Там за п'ять років роботи реалізував низку проектів зі створення лабораторії якості кормів та в галузі свинарства.

За його словами прошов колосальну професійну школу, працюючи у в АТЗТ «Агро-Союз», де також реалізував кілька проектів, зокрема з розробки концепції та побудови сучасної лабораторії для аналізу зерна, кормів, тваринницької продукції, а також проекти з менеджменту у свинарстві. Згадана лабораторія була сертифікована у державних та міжнародних органах, а деяке її обладнання і досі не має аналогів в Україні.

Артур Лоза був слухачем низки тренінгів із TQM (тотальне управління якістю), стратегічного й процесного управління, системи 5С, управління виробничими ланцюгами, «навчання діями», ефективних комунікацій тощо; вивчав і переймав досвід свинарства на підприємствах визнаних лідерів — у Швеції, Угорщині, Фінляндії, Німеччині, Данії, США, Канаді, Австралії, Польщі, Італії; постійно бере участь у профільних семінарах та конференціях.

Із жовтня 2006 року — директор ТОВ «Деміс Агро».

ДОСЬЄ — ПІДРІЄМСТВО

Історія:

ТОВ «Деміс-Агро» — одне із наймолодших та найуспішніших відгалужень холдингу «Деміс Груп», який починав діяльність із оптових поставок канцтоварів та паперу. Згодом з метою диверсифікації діяльності було додано інші напрямки, зокрема аграрний бізнес. Спочатку придбану в селі Підгороднє занедбану молочну ферму планували переобладнати під логістичний центр. Певний час приміщення стояло пустою. Аж поки керівник холдингу не познайомився із Артуром Лозою, який розробив техніко-економічне обґрунтування та робочий план проекту.

Після нетривалих переговорів долю ідеї було вирішено, а, завдяки вдало підібраній команді фахівців-однодумців, незабаром втілено в життя.

18 жовтня 2010 ТОВ «Деміс Агро» виповниться 4 роки. Восени 2006-го завезли перших 900 свинок F1 із Франції, в грудні відбулися перші опороси. А цього року, проект, що стартував «з нуля» вийшов на заплановану потужність у 1800 свиноматок.

Здобутки:

Товарний репродуктор облаштовано у с. Підгороднє. Рівень багатоплідності — 11,5 живонароджених поросят. На 1 свиноматку щороку отримують 2,3 опороси і 24,4 голів відлучених поросят. За загальноприйнятою технологією, поросят вагою 8 кг відлучають у 28 днів. Термін зняття із дорощування — 77 днів, технологічний показник — 28 кг.

Відгодівельний майданчик розташований у с. Любимівка. Свиною утримують на глибокій підстилці (лушпиння соняшникового насіння). Середньодобові прирости перебувають на рівні 800–850 г. Поросята досягають забійної ваги 105–110 кг на 165–175 день. Конверсія корму на відгодівлі 2,9–3,0.

Для переробки відходів виробництва застосовується система сепарації гною.

Цього року, щоб мінімізувати фінансові ризики, у господарстві почали вирощувати сільськогосподарські культури — на 4 тис. га у Томаківському районі. «Деміс-Агро» має власний комбикормовий цех, триває будівництво біогазової установки.

Штат працівників завдяки високій автоматизації процесів, невеликий. Людей відмінно стимулює і дисциплінує система моніторингу та мотивації персоналу KPI (заробітна плата складається з авансового платежу та змінної, яка відбиває результат).

Плани:

У майбутньому підприємство планує вийти на продуктивність у 80 тис. свиной на рік, — зокрема завдяки будівництву племінного репродуктора у с. Чаплі.

- Якому генетичному матеріалу довіряє «Деміс-Агро»?

- Порівнявши досвід різних країн, ми дійшли висновку: якщо займатися свининою, то виробляти її треба за правилами провідних світових виробників. З огляду на це проектували ферму, розробляли технологічні процеси, підбирали відповідне технологічне обладнання — щоб воно а рiогi відповідало європейським стандартам. Тому свідомо завозили молодняк із Франції. Моя спеці-



альність — генетика і розведення сільськогосподарських тварин. На цю тему я захистив кандидатську дисертацію, маю авторські свідоцтва за селекційні досягнення. На жаль, змушений констатувати, що з початку 1990-х років в Україні залишилися лише поодинокі селекціонери-ентузіасты. Їм треба віддати належне, але в умовах ринку їхніх зусиль катастрофічно мало. Відтак, поки увесь світ займався серйозними селекційними розробками, Україна відстала мінімум на 15 років. Отож ультрам'ясні французькі гібриди — це для нас конкурентна перевага. До того ж, у Європі свинячі стада вільні від багатьох хвороб. Тому коли ми завозимо таке поголів'я, отримуємо певні переваги у статусі здоров'я стада: свині здоровіші, їх не треба лікувати та вибраковувати, а значить і економічна перевага відчутніша. Отже, ми з самого початку планували організувати виробництво такої свинини, яка була б конкурентноздатною нині, завтра та післязавтра.

- Як вілoму можете охарактеризувати стан українського свинарства?

На мою думку, є три етапи розвитку свинарства:

- стихійний,
- зорієнтований на задоволення внутрішнього попиту,
- експорторієнтований.

Українське свинарство нині переживає стадію стихійного виробництва, для якого властивий хвилеподібний розвиток: кожні 3–4 роки поголів'я то нарощується, то вирізається. Нині знову спостерігається підйом, тому виробники, як і під час попередніх поживавлень, хвилюються, мовляв що ж воно буде: старт тривалого успіху галузі, чи знову черговий спад.

Насправді ж, у перспективі, я бачу Україну продуцентом свинини та потужним її експортером.

ОРІЄНТУВАТИСЯ НА ЗОВНІШНІ РИНКИ ТРЕБА ВЖЕ ЗАРАЗ

- А є шанси?

Безумовно! Україна має серйозні конкурентні переваги на світовому ринку свинини. Головне вчасно їх розпізнати та реалізувати.



Свинина була і буде ключовим продуктом, що забезпечує населення планети м'ясним білком.

- Які Ви бачите передумови для успішного розвитку галузі?

Збільшення попиту на свинину на пряму залежить від зростання ВВП на душу населення. Коли в Україні його рівень із \$6 тис. (як зараз) зросте до \$20 тис. — українці зможуть споживати хай і не фізіологічну норму, проте хоча б 25 кг, на рік, замість нинішніх 13,3кг. Відповідно зросте і внутрішній попит: із 600 тис. тонн до 1,15 млн. тонн свинини на рік. Це вже другий етап розвитку свиначства, який вимагатиме від галузі щорічного виробництва 16 млн. голів товарних свиней.

Щоб задовольнити такий потенційний внутрішній попит, нам доведеться або імпортувати поросят для доорощування, або організувати власне трифазне виробництво свинини, основним критеріями якого повинні стати ефективність та якість.

Є ще один шлях — задовольняти внутрішній попит виключно за рахунок імпорту. Однак це шлях без власного виробництва. Мені як патріоту своєї країни і галузі хотілося, щоби свиначство в Україні було українським, а не американо-бразильсько-польсько-датським, чи будь-яким іншим.



EuroTier

Подія світового значення для професіоналів тваринництва



Бізнес, заснований на інноваціях

- Понад 1 700 інтернаціональних експонентів на 170 000 кв.м виставкової площі
- Близько 130 000 відвідувачів із 96 країн світу
- Новітні тенденції та інновації в галузі тваринництва, починаючи зі скотарства, свиначства, птахівництва до аквакультури
- Передові технології в галузі біоенергетики і децентралізованого енергопостачання

Виставковий комплекс Ганновера, Німеччина 16-19 листопада 2010 р.

Dykun Global Consult

Andrei Dykun, Diana Ryabenko

E-Mail: info@dykun.com.ua, Tel. 047 443 6985



www.eurotier.de





Тому не можна чекати, що українське свинарство спершу доросте, щоб задовольнити внутрішній попит, а вже потім розвинується до рівня експортера. Аналітики прогнозують, що ріст українського ВВП буде більш, ніж стриманим, а тому на швидке зростання внутрішнього попиту розраховувати не доводиться. Тим часом зовнішні конкуренти не сплять. І для того, щоб забезпечити нашому свинарству розвиток, уже тепер треба орієнтуватися на зовнішні ринки. Для початку — сусідніх країн, таких, як Росія. А потенціал нашого свинарства, — тільки за рахунок власної кормової бази, — справді суттєвий. В Україні щонайменше 33 млн. га орної землі. Якщо підвищити врожайність до європейських показників, матимемо не менше 100 млн. тонн зернових. Якщо використати на виробництво комбікормів тільки одну п'яту, то українське свинарство матиме можливість щороку вирощувати 3 млн. свиноматок (8 тонн комбікорму на свиноматку). А це 60 млн. голів товарних свиней або 6,3-6,5 млн. тонн свинини в живій, чи 4,5-4,7 млн. тонн свинини в забійній вазі. При цьому у нас достатньо земель, аби відповідати вимогам із концентрації поголів'я, бо за згаданих обсягів на 1 га матимемо щороку не більше 2 свиней, тоді як вже нині у Данії цей показник — 5 голів.

Не важко підрахувати, що виробляючи лише 560 тис. тонн свинини «в усіх категоріях господарств», Україна реалізує, грубо кажучи, тільки десятку частину свого потенціалу!

УКРАЇНСЬКИМ ВИРОБНИКАМ ДОВЕДЕТЬСЯ КООПЕРУВАТИСЯ

- Яких основних правил та принципів потрібно дотримуватися, щоб українське свинарство розвивалося так, як ви окреслили?

Основними причинами того, чому українське свинарство переживає такі різкі коливання, є, по-перше, відсутність стратегії розвитку галузі, яка б враховувала світові тенденції; по-друге, відсутність чіткої програми дій. З огляду на інтенсивну глобалізацію свинарства, немає жодних сумнівів у тому, що незабаром світові лідери захочуть прийти на наш ринок. Зараз українські виробники свинини виживають поодиночки. А для того, щоб не тільки вигідно конкурувати зі світовими виробниками на внутрішньому ринку, а й реалізувати експортні амбіції, українським виробникам доведеться кооперуватися або організовувати вертикально інтегровані структури із щорічними обсягами виробництва не менше 1 млн. голів товарних свиней.

Особисто мені більше імпонує розвиток на принципах кооперації — подібно до данської моделі, коли тисячі фермерів, аби не тільки вижити, але й стати лідерами, об'єднали свої зусилля і збудували багаторівневу високо-ефективну виробничу систему.

ЖИТТЄВІ ОРІЄНТИРИ

Артур Лоза: «Завжди навчаєшся у тих, хто поруч із тобою і є для тебе авторитетом. Працюючи у сильних колективах «Наукової» та «Агро-Союзу» я, звичайно, щось перейняв. Нині щодня навчаюся у своєї команди. Намагаюся отримати щось цікаве і цінне від кожної зустрічі. Це правило діє на всьому підприємстві: після кожного семінару чи виставки збираємося всім колективом і обговорюємо побачене. Таким чином паралельно вчаться усі, а робочий час використовується ефективно».

-Які ще побажання колегам ви хотіли б висловити?

Дуже хочу, щоб ми, виробники свинини, і всі, хто причетні до цієї галузі, усвідомили: Україна має колосальний потенціал для розвитку свинарства. Однак, щоб його реалізувати, треба об'єднуватися. Треба об'єднуватися, щоб разом, спираючись на світовий досвід, відкинувши псевдо пафосні амбіції, тверезо поглянути на ситуацію в галузі та розробити програму дій. Росіяни, наприклад, об'єдналися в Національну асоціацію виробників свинини і чітко задекларували свої цілі. Зокрема — стати експортерами свинини. Думаю, що і українцям варто рухатися у такому напрямку. Для цього потрібно, щоб помірковані й прагматично мислячі люди об'єдналися, розробили стратегію і програму розвитку та, нарешті, зрушили проблему з місця. Мабуть, не варто сподіватися, що це відбудеться на рівні Кабінету Міністрів чи профільного міністерства. Оце, мабуть, і є побажання усім, хто переймається розвитком галузі, для кого амбіція стати експортером свинини не є чимось недосяжним. Бажаю таким людям об'єднання і плідної праці з розвитку українського свинарства.

ІНВЕСТИЦІЇ В СВИНАРСТВО УКРАЇНИ: БРАКУЄ ЛИШЕ БАЖАННЯ

«Під час тренінгів у Данії я працював із 250 українськими представниками галузі свинарства, а тому точно знаю, що в Україні є розумні господарі, готові вчитись і застосовувати передові технології. Але навіть найкращі ідеї не мають майбутнього без належного фінансування...»



ДОСЬЄ — ПЕРСОНАЛІЇ

Торбен Андерсен,
Baltic Property Trust Partner Services A/S, партнер

Народився і виріс у Данії. Закінчив університет у Копенгагені, магістр за спеціалізацією «Тваринництво». Нині відповідає за аналіз потенціалу господарств під час планування інвестицій BPT. Зараз BPT створює аграрний інвестиційний фонд (BPT Farmland), щоб інвестувати сільськогосподарські підприємства Росії, України та Білорусії.

Торбен Андерсен також займає посаду партнера в компанії НТС Agro, яка має багаторічний досвід у галузі управління, консультування та планування великомасштабних господарств, проектування та будівництва, підбору обладнання та структурного розвитку господарств — включаючи практичну реалізацію проектів. Торбен Андерсен є спеціалістом у племінному та товарному тваринництві.

Також пан Андерсен має 20-річний досвід роботи з датськими бійнями та сектором виробництва свинини, впродовж останніх 7 років брав участь у міжнародних проектах у Німеччині, Росії, Білорусії та Україні.

СВИНАРСТВО ВІД «А» ДО «Я»

- Пане Андерсен, ви все своє професійне життя не зраджуєте свинарству. Звідки такий потяг до сільського господарства?

- Мій батько мав власну ферму і, як кожен типовий датський фермер 30-40 років тому, паралельно займався свинарством, молочним бізнесом і землеробством. У нього було трохи землі, 25 корів та 40 свиноматок. Звичайно, я працював разом із батьком, тому знаюся на всіх трьох галузях. Але всерйоз зайнявся свинарством уже після закінчення університету — в цьому бізнесі я з 25-річного віку.

- Ви — син фермера, знаєте, який це важкий, часом невдячний труд. І все ж пішли батьковою стежкою. Не хотілося втекти від усього цього?

- Саме тому я спершу вступив до університету — працювати «теоретично» значно легше. Жартую, звичайно. На моє переконання, аграрний бізнес — захоплююча справа. Я вирішив стати фермером ще до того, як пішов учитися. Перед вступом до університету навіть устиг трохи попрацювати на фермі у Канаді, що спеціалізувалася на зернових.

- Де ви здобули такий серйозний досвід у галузі свинарства?

- Одразу після університету я десять років працював у Федерації виробників свинини Данії, за кілька років став другою людиною в управлінні. Саме тут я здобув основний досвід. Тоді, у 80-ті роки, всі зусилля федерації спрямовувалися на селекцію найкращого генотипу, на розробку найефективнішої системи годівлі та утримання тощо. Тому я брав участь у численних розробках, тестуваннях та впровадженні найрізноманітніших проектів.

Після цього ще десять років був директором невеликої, як за данськими мірками, бійні (ми приймали 3 млн. свиней на рік, тобто близько 60 тис. голів на тиждень) і відповідав за поставки свиней. Датська система свинарства схожа на трирівневу піраміду: адміністрація — консультаційні центри — виробники. Тоді я працював на бійні і водночас був директором місцевих консультаційних центрів. Тому мав можливість пояснити, як організувати процес вирощування свиней так, щоб отриману продукцію охоче приймали на забій. Відповідно далі консультанти центрів передавали цю інформацію своїм фермерам. Пізніше я деякий час працював із компаніями, що займаються виробництвом обладнання, будівництвом і так далі. Тому можна сказати, свинарство знаю від «А» до «Я».

А потім настав момент, коли я задумався: «Мені скоро 50, не хочеться все життя працювати на когось. Хочу бути



самим собою». Так 2005 року разом із колегою ми створили міжнародну консультаційну компанію НТС Agro.

КЛЮЧОВИЙ ФАКТОР

- Зараз ви співпрацюєте з міжнародним інвестиційним фондом. Що спонукало?

- Усі процеси побудови та налагодження нинішньої системи роботи данської галузі свинарства зайняли більше 30 років. Тому щоб налагодити дієву систему виробництва свинини будь-де, доведеться більшою чи меншою мірою пройти такий самий шлях еволюції. Однак значно швидше, років за п'ять, адже не потрібно нічого придумувати заново, лише відібрати і впровадити найкраще. Звичайно, для цього необхідна ціла низка факторів, але на власному досвіді я переконався, що ключовим і спільним для всіх країн є гроші. Без необхідного фінансування навіть найдостойніші ідеї не мають майбутнього.

- Так, питання «де взяти гроші?» можна зарахувати до «вічних».

- Нерідко з цим питанням іти до банку марно. Спілкуючись із представниками банків, я іноді жартую: «Виходить, щоб отримати позику, мені необхідно переконати вас, що вона мені зовсім не потрібна». Тоді я вирішив, що треба залучати фінанси тієї людини, яка буде більш-менш залучена до виробництва. Так з'явилася ідея організувати фонд.

- А в чому основна відмінність залучення коштів із банку та інвестиційного фонду?

- На відміну від банку, фонд, інвестуючи кошти у господарство, стає його співвласником і бере на себе відповідальність за реконструкцію, будівництво, виробництво, управління та отримані результати. Коли співпрацюєш із фондом, землі та приміщення господарства слугують вкладом, у той час як на банк аргумент «у мене родючі землі» не справить враження надійної застави.

Фонд зосереджує сотні мільйонів євро, але всі фінансові операції чітко структуровані і цілковито прозорі: все відображено на центральному комп'ютері, навіть купівля-продаж будь-чого з окремої ферми.

- Виходить, залучаючи кошти фонду для розвитку, власник продає своє господарство, тобто перестає бути головним на виробництві.

- Але ж він вирішив звернутися до фонду саме через те, що не справляється з функцією керівника. Команда менеджерів, яких призначає фонд для керівництва про-

ектом, — найкращі фахівці у галузі свинарства. Тому якщо вже вони не справляться, навряд чи інші зможуть.

Є й інший бік справи. Наприклад, ферма коштує 10 млн. євро. Зазвичай фермер отримує 40% готівкою, а решту — акціями у фонді. Далі проста арифметика. Володіючи фермою на сто відсотків, маєш і ризиків сто відсотків. Якщо фонд вкладає 100 млн. євро, частка фермера 10%, відповідно вдесятеро менші ризики. Коли в процесі розвитку фонд подвоїть свій внесок за рахунок коштів, залучених, скажімо, із пенсійного фонду, ризики фермера, як і його частка, будуть лише 5%. Якщо він того захоче, можемо ще половину цієї частки розмістити в іншому фонді, що зрештою знизить його ризики до 2,5%. Відповідно для фермера, як для «дистанційного» інвестора, такий перебіг подій значно вигідніший, оскільки він роззосередив свій бізнес, чим максимально знизив фінансові ризики.

- У яких країнах ви вже створили інвестиційні проекти?

- Передусім у країнах ЄС. Нині успішно реалізується проект у Хорватії. Але зараз ми зосередилися на Україні, Білорусії та Росії.

- Чому зроблено акцент саме на ці країни?

- Є низка факторів, які можна звести до двох. По-перше, землі. Всім відомі чорноземи та їх потенціал (який поки що не розкритий в Україні), великі площі, що дозволяють налагодити крупнотоварне виробництво. При цьому ціни на землю, порівняно з більшістю європейських країн, значно нижчі. Правда, в Україні купити землю поки що неможливо, однак ціна в сусідній Росії коливається в межах 300-500 євро за гектар, у той час, як у Західній Європі 7-12 тисяч. У Польщі вартість сільськогосподарських угідь стрімко зростає і нині становить 3-4 тисячі євро, коли в решті країн Східної Європи 2-3 тисячі євро/га. По-друге, в Україні недорога робоча сила та висока рентабельність свинарства.

В УКРАЇНІ БОЯТЬСЯ ВКЛАДАТИСЬ У СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО

- Ви вже багато років співпрацюєте з російськими компаніями. Яка основна відмінність між свинарством у Росії та Україні?

- Ціна, безпека та організація. Так склалося, що останні сім років політична ситуація в Росії значно стабільніша, ніж в Україні, ефективніше і надійніше працює банківська система, є можливість отримати право на володіння землею. У Росії вже створено великі вертикально інтегровані структури, що дуже серйозно і на високому рівні займаються виробництвом сільськогосподарської сировини. Значна частка цих проектів — російські інвестиції.

В Україні теж є достатньо людей з потужними фінансовими можливостями. Тому мене вкрай дивує, чому ж українці не інвестують у своє сільське господарство? Продовольство — останнє, від чого відмовляються люди, тому інвестиції в аграрний сектор завжди залишатимуться найвигіднішими. Думаю, в Україні бояться вкладатись у сільське господарство тому, що спогади про те, як фінанси, вкладені у колишні колгоспи, безслідно зникали, ще дуже свіжі.

Саме з цієї проблеми я починаю розмову з усіма, хто бажає долучитися до аграрного інвестиційного фонду, включаючи представників однієї із найпотужніших аграрних компаній Росії, з якими ми в свій час співпрацювали щодо проектування свиногокомплексу в Липецькій області. Ви можете бути заможним бізнесменом, але якщо мова заходить про свинарство, то я і подібні до мене фахівці володіють набагато більшим багатством — знаннями, досвідом і ноу-хау. У сільському господарстві, як і в будь-якому іншому бізнесі, щоб інвестиції принесли бажані прибутки, потрібно починати правильно: довіряйте створення та реалізацію проекту тільки найкращим фахівцям.

НЕ ШВИДКО, АЛЕ НАПЕВНО

- Ви мали кілька спроб реалізації інвестиційних проектів із українськими господарствами. Успішно?

- Поки що ні. Справа зупинялася, як тільки доходило до фінансування з боку українського фермера. В Україні вже працює кілька свиногокомплексів із данськими інвестиціями, але і там робота налагоджується не так просто. Одна з причин — ми по-різному бачимо цей бізнес. Українські партнери чекають повернення інвестицій вже за два роки. Тим часом світова практика доводить: кошти, вкладені у створення високотехнологічного свиногокомплексу повного циклу (наприклад, для комплексу на 2600 свиноматок потрібно 17 млн. євро), повертаються через чотири-п'ять років; інвестиції у налагодження сучасного рослинництва (на 4-5 тисяч гектарів необхідно 7 млн. євро) окупляться за 10-15 років. Тому передусім нам необхідно докласти зусиль, щоб досягти взаєморозуміння з обсягів вкладів та термінів їх окупності. Наш фонд, приміром, нині пропонує 5-7% дивідендів. А з подальшим розширенням плануємо вийти на 20-25% — у 2017-2020 роках. Коли б мені гарантували, що за 15 років моя пенсія, вкладена в аграрний бізнес, зросте на 5%, я б інвестував у сільське господарство, а не в якусь компанію, що живе зі спекуляцій нерухомістю на ринку Німеччини.

- Зараз ваша робота більше пов'язана з фінансами, банками, переговорами тощо, але українські свинарі, які співпрацювали з вами в Данії, розповідають, що ви неперевершений практик. Не сумуєте за роботою на фермі?

- Так, час від часу. Скажу більше: я майже впевнений, що як тільки робота фонду налагодиться, одразу повернуся до свого першого покликання. Гроші потрібно створювати. Відповідно вся система, за якою працює фонд, тільки тоді прибуткова, коли людина-професіонал ефективно працює на тих же посівних площах або на свиногокомплексі.

Разом із тим погляньмо глобальніше: я зараз пояснюю, навчаю, залучаю до роботи, треную людей, вкладаю свої знання в них і чекаю результатів. Вам це не нагадує сільське господарство? Ти мусиш посіяти зерно, доглядати його і зрештою зібрати урожай. Я в своїй стихії!

ГОЛОВНЕ – БАЖАННЯ

- Найприємніші і найнеприємніші моменти у вашій роботі.

- Коли після тривалих переговорів, пошуків та зусиль ферма починає працювати і отримує свій перший позитивний результат, я приїжджаю на господарство, сідаю випити кави із працівниками і бачу, що вони задоволені. Це найприємніші моменти і відчуття.

Найважче в моїй роботі, коли невіглас у справі свинарства приходить і руйнує зусилля кількох років, тому що він зацікавлений тільки в короткотерміновому прибуткові, а після цього хоч трава не росте. Рятую те, що я переконаний оптиміст. І якщо ви спитаєте, чи є причини з оптимізмом дивитися на перспективи свинарства в Україні, я однозначно скажу «так».

- Твердження про те, що українське свинарство має величезний потенціал, не нове. Ви, як фахівець своєї справи та людина, що може оцінити ситуацію загалом, як думаєте, чому це і досі лише твердження?

- Основна причина — у вас немає бажання. Самих лише можливостей недостатньо — ви повинні цього хотіти.

- Що б ви побажали українським виробникам свинини?

- Складне запитання. Не хочеться бажати щось банальне типу «достатку і удачі». Я б хотів, щоб українські виробники усвідомили, наскільки близько від них успіх — якщо виконувати все правильно із самого початку, та навчилися звертатися за порадою, аби уникнути проблем, а не розхльобувати їх наслідки.

А особисто собі я хотів би побажати почати такий проект, який змінив би мої попередні враження від роботи в Україні на кращі.



ТОДІ ЗВЕРТАЙТЕСЬ ЗА НАЙКРАЩИМИ ДАНСЬКИМИ

- ✓ Ноу-хау
- ✓ Проектними рішеннями
- ✓ Технологіями

Відтепер все це доступно і в Україні — більш детально на www.milkua.info а також чекаємо Вас на «Animal Farming Ukraine»

Юден Бур А/С, Данія **JYDEN**  **Sustain Agri**  Сустейн Агрі Юкреїн

Тел. +45 9748 4099
Ел. пошта: jydenbur@jydenbur.dk
www.jydenbur.dk

Київ, вул. Гусовського 12/7, оф.54
Тел: +38 044 280 99 19
Ел. пошта: oa@sustainagri-ua.org
www.sustainagri-ua.org



Франц Ваксенеккер (Австрія)
Магістр аграрних наук (тваринництво),
провідний консультант з питань годівлі
свиней, директор підрозділу з розвитку
компанії «Біомін»

НУТРИЕКОНОМІКА СВИНАРСТВА: ДУМАЙТЕ Й РАХУЙТЕ!

«Необов'язкові» інгредієнти

У свинарстві, як і в будь-якій іншій галузі, є свої періоди підйомів та спадів, тобто циклічність, котра прямо впливає на прибутковість.

У 2010 році ціни на туші свиней у ЄС нижчі порівняно з середніми показниками попередніх років. Одна з причин — несприятлива обмінна ставка між євро та доларом.

Під час аналізу роботи спеціалістів із годівлі я зауважив специфічну тенденцію. Напевно, її помічали й ви. У періоди, коли свинарство прибутковіше, господарство вкладає кошти у годівлю: дбає про підвищення вмісту протеїну, закупівлю різноманітних добавок, які поліпшують якість корму, тощо. Щойно ж фінанси виснажуються, насамперед розпочинають заощаджувати на годівлі, вилучаючи з раціону все «необов'язкове».



Не витрачати менше, а заробляти більше!

Вартість кормів справді становить 40-60% загальних виробничих витрат у тваринництві, тому цю статтю, безсумнівно, вкрай потрібно аналізувати й оптимізувати. Загалом є два шляхи. Перший: знизити затрати на 1 тону

корму. Другий: підвищити маржу за рахунок підвищення ефективності виробництва (вища конверсія корму, зниження падежу). Останній, звичайно, значно складніший.

Зазвичай господарства застосовують лінійну оптимізацію витрат на корми, яку можна підпорядкувати простій математичній формулі:

$$\begin{aligned} & \text{Інгредієнт 1} \times \text{ціна 1} + \\ & \text{інгредієнт 2} \times \text{ціна 2} + \\ & \text{інгредієнт 3} \times \text{ціна 3} + \\ & \text{інгредієнт n} \times \text{ціна n} = \text{мінімум.} \end{aligned}$$

Інгредієнти раціону множать на їхню ціну і додають, зрештою намагаючись отримати мінімальне значення.

Проте лінійна оптимізація витрат на годівлю може базуватися на зовсім іншому підході: варто орієнтуватися не на те, щоб затратити якнайменше, а на те, щоб отримати якнайбільше. Тоді та сама формула матиме інший вигляд:

$$\begin{aligned} & \text{кг м'яса} \times \text{ціна на м'ясо} - \\ & \text{інгредієнт 1} \times \text{ціна 1} - \\ & \text{інгредієнт 2} \times \text{ціна 2} - \\ & \text{інгредієнт 3} \times \text{ціна 3} - \\ & \text{інгредієнт n} \times \text{ціна n} = \text{максимум.} \end{aligned}$$

За цією формулою, обсяг виробленого м'яса потрібно помножити на ціну за 1кг, а від отриманої суми відняти витрати на годівлю, намагаючись домогтися максимального показника.

Проведімо короткий експрес у бізнес-управління. Відома істина: з валового прибутку господарство повинне погасити фіксовані затрати й оплатити працю робітників. Коли із залишку вирахуємо ще й витрати на корми та різні змінні витрати, отримаємо (або не отримаємо) чистий прибуток ферми.

На 1 порося більше від однієї свиноматки на рік...



...це результат годівлі тварин кормами, де мікотоксини під контролем. Мікотоксини погіршують запліднюваність і загальний стан здоров'я ваших свиноматок.



Мікофікс® Плюс —
це правильний вибір
серед кормових
добавок для контролю
ризиків зараження
мікотоксинами.

*Результати дослідів та іншу корисну
інформацію ви знайдете на сайті:*

www.mycofix.biomin.net

ТОВ БІОМІН УКРАЇНА

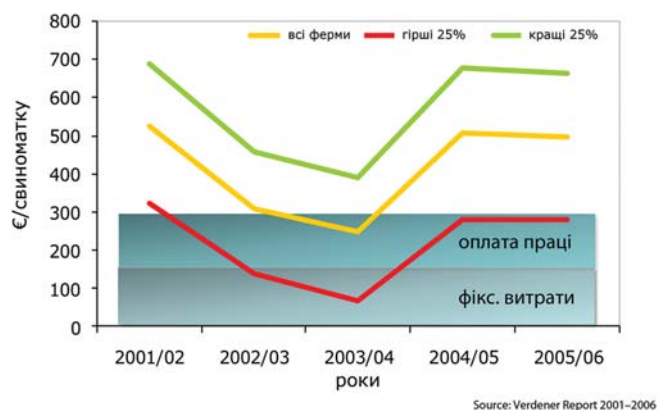
вул. Щекавицька, 30/39, оф. 167
04071, м. Київ, Україна

Тел.: + 3 8 044 360 18 81, + 38 044 496 17 63

факс: +38 044 207 12 10

e-mail: office.ukraine@biomin.net

Валовий прибуток в галузі свинарства 2001–2006



Розгляньмо для прикладу результати роботи кооперативу Verdener Cooperative (Німеччина, загальне поголів'я 130 тис. свиней). Жовта крива демонструє ефективність роботи господарства з середніми показниками. Із графіка зрозуміло, що у 2002 — 2004 роках, коли ціна на свинину відчутно впала, таке господарство не покривало виробничих витрат. Добре, що згодом ціна стабілізувалася і господарство відновило рентабельність. Але це господарство з середньою продуктивністю. А є ферми з нижчою від середньої ефективністю (25%), які навіть у роки найкращих цін на свинину не можуть повністю покрити свої витрати. Високопродуктивні ж господарства (25%) навіть у роки низьких цін на свою продукцію заробляють гроші.

Головне запитання

Нескладно здогадатися, що ферми, які залишаться на нижчому від середнього рівні, незабаром просто припинять існування. Коли я починаю працювати з менеджерами таких ферм, моє перше запитання: «*Чи знаєте ви, скільки витрачає палива ваш автомобіль?*» Майже у 100% випадків чую точну й детальну відповідь: «Звичайно! 6,8 л на 100 км». Наступне запитання, очевидно, значно складніше: «*А яка конверсія корму у ваших свиней на відгодівлі?*»

До чого я веду? Якщо ми боремося за прибутковість та рентабельність господарства, повинні точно знати, де ми перебуваємо за такими показниками, як конверсія корму та середньодобові прирости, і як їх можна поліпшити.

Саме тут у виробників свинини виникає закономірне запитання: «Як я можу бути впевненим, що кормові добавки, котрі позиціонують за такі, що поліпшують продуктивність, справді ефективні?»

Думати й рахувати

Щоб розібратися, потрібно думати й рахувати. Бай-дуже, яку кормову добавку ви вирішите застосовувати у виробництві, спершу важливо точно розрахувати, які затрати на 1 тунну корму вона за собою потягне. Далі на-

лежить визначити, які мінімальні підвищення показників продуктивності повинні принести добавка, щоб себе окупити, встановити так звану точку беззбитковості. А вже потім — на який прибуток від інвестицій можна розраховувати.

Для прикладу проаналізуємо доцільність використання кормових добавок у раціоні поросят на дорощуванні. Господар вирішив інвестувати, скажімо, в підкислювач. Це коштувало йому 10 євро на тунну корму для поросят, або 50 євроцентів на голову. Таке рішення себе окупить уже тоді, коли середньодобові прирости поросят збільшаться на ледь відчутні 1,43 г/доба (поліпшення конверсії корму на 0,03). Дослідження та експерименти підтверджують, що підкислювач корму може підвищити середньодобові прирости на 14 г/добу (поліпшення конверсії корму на 0,05). Таким чином, очікуваний прибуток на інвестиції становить 1:10, тобто на 1 вкладений євро господарство може отримати 10 євро прибутку. О, це вже вагомо!

Аналогічним чином можемо проаналізувати доцільність витрат на добавки в раціонах свиниматок. Припустімо, господарство вирішило додати до раціону свиниматок дезактиватор мікотоксинів і витратило при цьому 6 євро на тунну корму (7 євро на 1 голову). Точка беззбитковості вкладених коштів настає, коли господарство отримує на 0,03 більше відлучених поросят від свиниматки за рік. Загалом потенціал такої добавки — двоє додаткових відлучених поросят за рік на свиниматку. Нетяжко підрахувати, що очікувана прибутковість інвестицій сягає 1:6.

Висновок простий: додавання кормових добавок — не просто інвестиції. Завдяки підвищенню конверсії корму та поліпшенню продуктивності тварин кормова добавка знижує витрати на виробництво та сприяє отриманню більших прибутків.

Оскільки і ринок сільськогосподарських товарів, і ринок м'яса стають дедалі нестабільнішими, ефективний господар, прораховуючи нутрієкономіку свого господарства, повинен думати не тільки про зниження витрат на корми, а й підвищення ефективності їх. Будь-які зміни в раціонах тварин повинні бути інвестиціями, і розраховувати їх належить з погляду точки беззбитковості та потенційного прибутку на інвестиції.

У нинішніх умовах господарство просто зобов'язане працювати над підвищенням ефективності, щоб разом із 25% згаданих на графіковій господарств бути рентабельними навіть у роки низьких цін на свинину. Отож, перед тим, як викинути «необов'язкові» інгредієнти, думайте й рахуйте!

За матеріалами II Всеукраїнського конгресу
«Прибуткове свинарство»
(організатор—компанія Дикун Глобал Консалт).

ПП «СИГМА»: ТАК, З НАЗВОЮ ДІЙСНО ВЛУЧИЛИ В ТОЧКУ

На тлі традиційних для аграрного сектора України назв «Батьківщина», «Нива», «Мрія», назва одного з найкращих в Україні свинарських підприємств ПП «Сигма» відразу запам'ятовується. Керівник підприємства Санасар Ервандович Куюмчян скромно пояснює: «Над назвою особливо не замислювалися. Але попали в точку, тож уже не було потреби її змінювати. В математичній мові «сигма» символізує суму». Так, з назвою справді не помилились. Для компанії вона стала символом суми всіх зусиль, знань і досвіду її співробітників, завдяки яким ПП «Сигма» стабільно досягає найкращих результатів в Україні: 2006-го року успішну діяльність компанії "Сигма" було відзначено відразу в кількох категоріях національного бізнес-рейтингу, а 2009-го нагороджено почесним орденом Святого Миколая за стрімке зростання обсягів виробництва (понад ушестеро).



ДОСЬЄ — ПЕРСОНАЛІЇ

Санасар Ервандович Куюмчян

Народився 1960-го року у Вірменії. За фахом — учитель математики (закінчив Кіроваканський педагогічний інститут). З 1981 по 1988 рік викладав у середній школі у Вірменії. З 1988 по 1990 рік разом з українськими будівельниками відновлював Вірменію після землетрусу. У 1990 році переїхав в Україну. Зараз — керівник одного з кращих свиногосподарств Дніпропетровської області ПП «Сигма».

СВИНАРСТВО — ЦЕ ТЕЖ НАУКА, ЗІ СВОЇМИ ТОНКОЩАМИ

- Тваринництво — це важка праця, що вимагає постійних зусиль, уваги, без перепочинків, які бувають, наприклад, у рослинництві. Чому ви обрали саме його і саме свинарство?

— Після того, як я переїхав до України, я перепробував себе в різних бізнесах. У нашому господарстві є трохи землі, тому ми починали з рослинництва — перші два роки. Однак продати вирощену продукцію за адекватну ціну ми не могли, а тому й вирішили вкладати вирощене зерно в свинарство — і справи пішли вгору! Виявилось, що свинарство — це саме те, до чого лежить душа. А ще дуже важливо, що нам удалося зібрати прекрасну команду. Всі досягнення «Сигми» здобуто нашими висококласними фахівцями.

- А перша професія вам допомагає?

— Думаю, так. Напевно, математичне мислення допомагає уникати помилок, правильно робити розрахунки та бути організованішим.

- Що було найважчим на старті?

- Відсутність професіоналізму. Нам був потрібен час, щоб зрозуміти, що свинарство — це теж наука, зі своїми тонкощами. Годувати свиней відходами та очікувати високі прирости — це вже навіть не наївність.

Коли поголів'я свиней у нас зросло до тисячі, а бажаних результатів не було, ми запросили фахівців. Після зустрічей і консультацій з ними я зовсім по-іншому подивився на свинарство і почав серйозно ним займатися: вивчати разом зі своїми фахівцями досвід країн-лідерів галузі та впроваджувати їхні досягнення у себе.

- Оглядаючись назад і маючи нинішній досвід, що б ви зробили зовсім інакше?

— Напевно, нічого. Так, у нашому господарстві не все ідеально, як би того хотілося. В українських реаліях ані раніше, ані тепер господарства не можуть отримати сприятливий для аграрія кредитний портфель, який би дозволив реалізувати той чи інший проект: наприклад, збудувати ферму одразу «під ключ». Тому єдиною можливістю розвитку для нас стало покрокове вдосконалення. Ми заробляли гроші й одразу вкладали їх у «Сигму». Так поступово зіп'ялися на ноги, а процес удосконалення триває й досі.

- На чий саме досвід рівнялися?

- Наші фахівці вивчали досвід різних країн. Так, головний спеціаліст, Толстих Руслан Анатолійович, працював на свинокомплексах у Данії, заступник, Хасенко

ДОСЬЄ — ПІДРИЄМСТВО

Історія компанії ПП «Сигма» розпочалася 2001 року, коли під керівництвом нового власника, Куюмчяна Санасара Ервандовича, було відновлено колишній радгосп «Степове» (Дніпропетровський район), а молочнотоварну ферму переобладнано на свинарський комплекс.

Зараз основні філії компанії «Сигма» розташовані в с. Степове Дніпропетровського району (головний офіс, племінний репродуктор, маточник і комплекс дорощування) та в с. Піщанка Новомосковського району (відгодівельний комплекс).

Тривалий час господарство працювало тільки з Великою Білою породою. Для поліпшення якості ремонтних свинок 2008 року закупили кнури порід Ландрас, Макстер (французька селекція) та кнури Оптимус (англійська селекція). У вересні 2009 року ПП «Сигма» отримало статус племрепродуктора.

Здобутки. Господарство утримує 1250 свиноматок. При разовому приплоді в 11 поросят щороку від кожної свиноматки отримують в середньому 2,24 опоросу та відлучають 23-25 поросят. За традиційною технологією їх відлучають у віці 28-30 днів при вазі 7,5–8,5 кг. Середньодобові прирости під час дорощування становлять 400 г, на відгодівлі — понад 850 г. При цьому використовують виключно сухі корми (ячмінь, кукурудзу, пшеницю з додаванням білкових мінерально-вітамінних добавок). Товарних кондицій (110-115 кг) свині на відгодівлі досягають за 190-200 днів.

Підприємство спеціалізується на вирощуванні м'ясних порід свиней, продажу їх живою вагою, розведенні і продажу племінних чистопородних свинок, кнурів та спермопродукції, а також будує і реконструює сучасні свиномкомплекси. Свинина цього господарства відома високими м'ясними характеристиками (вміст м'яса в туші 73-75%) і користується незмінним попитом серед переробних підприємств.

Валентина Миколаївна, більше знайома з французьким досвідом. Однак ми нічого сліпо не копіюємо, а намагаємося вибрати найкраще, що підходить до українських умов.

- Хто для вас є авторитетом чи, можливо, вчителем?

- Таких людей дуже багато — і на українських підприємствах, з якими ми підтримуємо зв'язки, і на зарубіжних, з якими ми співпрацювали. З українських фахівців я можу назвати людину, чия думка для мене особливо цінна, — Артур Анатолійович Лоза, директор підприємства «Деміс-Агро». Я поважаю його як чудового фахівця, який глибоко знає і розуміє галузь. Свинарство дійсно його стихія.

«НЕ ВІР. НЕ БІЙСЯ. НЕ ПРОСИ»

- Найкраща порада, яку ви отримали в житті?

- У книзі Дейла Карнегі є слова, які супроводжують мене завжди: «Не вір. Не бійся. Не проси». Я впевнений, що, озброївшись такою філософією, можна подолати



будь-які труднощі: завжди покладайся тільки на себе, а не на допомогу збоку, ніколи не вір, що тобі щось не під силу, і не бійся йти вперед. Тоді все складеться.

- Ваше господарство пройшло непростий шлях становлення. Від яких помилок ви, можливо, могли б застерегти тих, хто тільки починає власний бізнес у свинарстві?

- Спершу вивчіть кращий європейський досвід і лише після цього починайте. Свого часу ми через незнання кожен зі своїх комплексів мусили перебудовувати по 2-3 рази. Але нині зовсім інші часи: нема коли пробувати. Конкуренція дуже висока, тому заробляють тільки ті, хто одразу орієнтується на передові європейські технології.

ПІДПРИЄМСТВО — ЦЕ, ПЕРЕДУСІМ, ЛЮДИ-ФАХІВЦІ

- Ви — талановитий керівник, неодноразово нагороджений у рейтингу «Кращі топ-менеджери України»...

— Ну, це ви мене перехвалили: таку нагороду я отримав тільки раз. І в цьому заслуга не тільки моя, а й усього нашого колективу, адже що таке капітан без корабля? Так і підприємство — це, передусім, люди-фахівці. Досі постійно в них учуся. Переконалий, що будь-яку пораду, будь-яке зауваження потрібно цінувати і, розмовляючи зі співрозмовником, не просто слухати, а прислухатися, вміти приймати критику — тільки так можливе особисте зростання. Мені майже 50 років, здавалося б, уже багато вмієш, багато збагнув, а кожен новий день все одно приносить нові уроки.

- Як вам удалося зібрати такий висококласний колектив?

- Наша команда формувалася методом проб і помилок. За весь час існування підприємства змінилося сім директорів. Аж поки до нас не прийшов Руслан Анатолійович Толстих. Через «Сигму» пройшло багато людей, однак залишилися тільки ті, які справді знають і люблять свою справу, готові працювати якісно і добросовісно.

- Чим мотивуєте команду на успіх?

- По-перше, я дуже поважаю порядність і професіоналізм — наші працівники це знають і відчувають на собі.



По-друге, я дотримуюсь принципу, що кожен повинен заробляти відповідно до результатів своєї роботи. Тому в нас створено таку систему оплати праці, за якої кожен чесно заробляє і знає: чим вищі результати, тим вища винагорода. На таку систему заохочення ми перейшли десь на п'ятому – шостому році існування «Сигми» і постійно її шліфуємо. Однак я сподіваюся, що з допомогою Руслана Толстих ми незабаром, може, й через рік, завершимо процес удосконалення.

- 2010 року ваше підприємство відзначає перший серйозний ювілей — 10 років. Якими досягненнями «Сигми» найбільше пишається?

- По-перше, знову ж таки, командою. По-друге, тим, що разом з фахівцями їздимо вивчати досвід країн-лідерів свинарства і постійно впроваджуємо нові технології в генетиці, годівлі тощо, досягаючи дедалі вищих показників. Подумати тільки, колись я вважав, що виростити за півроку порося вагою 105-110 кг — це фантастика. Зараз для «Сигми» це реальність.

Крім того, ми постійно шукаємо нові рішення. Так, у нас працює окремий будівельний підрозділ, який надає послуги з реконструкції свиноферм, впровадження нових технологій; ми імпортуємо і продаємо обладнання для свинарських господарств — цим напрямком у нас ке-



рує заслужений будівельник України Скакалін Анатолій Володимирович.

Ще один вдалий проект — наш фірмовий магазин свинини «Крамниця м'ясна». Він заслужив довіру і визнання споживачів та партнерів. Але це лише кілька прикладів. Ідей ще дуже багато.

- Які проекти реалізуєте зараз?

- Будуємо гноєпереробний комплекс, закінчуємо затвердження проекту нового сучасного кормоцеху та готуємося до реконструкції тих комплексів, що потребують технічного та технологічного вдосконалення, щоб через два – три роки покласти край усім будівельним роботам.

Чому саме гноєпереробний комплекс? Я тривалий час вів переговори з багатьма компаніями в Україні про будівництво біогазової установки. Однак жодна не показала результатів, які декларувалися на словах. Крім того, це не дешево задоволення. Тому ми вирішили будувати гноєпереробний комплекс самі. Вже через два місяці плануємо здати його в експлуатацію. Будемо розділяти гній на рідку і тверду фракції та отримувати добрива або тверде паливо. Враховуючи потужності нашого підприємства, продуктів переробки вистачатиме не лише для нас, а й на продаж.

Запланований кормоцех матиме потужність 40 тонн за зміну — виключно для потреб господарства. Своєї землі в нас лише 160 га, тому 99% сировини для виготовлення кормів ми купуємо. Але це було свідомим рішенням: наш профіль суто свинарство і ми не маємо планів залучати





АГРА ВИА

**ПРОГРАММИ
КОРМЛЕНИЯ ДЛЯ СВИНЕЙ**
от крупнейшего производителя комбикормов из Германии

ООО «Агравиа АГ» (Украина)
03022 г. Киев, ул. Ломоносова, 83а
Тел./факс: + 38 044 250 9335, + 38 044 250 9336
Моб.: +38 067 405 7080
E-mail: info.ukraine@agravis.ru



**ПРЕСТАВЕРЫ ■ МОЛОЧНЫЕ ПРОДУКТЫ
■ ПРЕМИКСЫ ■ КОНЦЕНТРАТЫ ■**

ДОВЕРИЕ, ЗАСЛУЖЕННОЕ ДЕЛОМ! www.agravis.ru



посівні площі. Рослинництво — це окремий бізнес, яким теж повинні займатися професіонали.

- Яким компаніям надасте перевагу при закупівлі обладнання, кормів, ліків?

- Обираючи будь-який продукт, ми орієнтуємося на краще співвідношення ціни і якості, тому в нас немає тільки датського чи тільки французького обладнання. Так, обладнання для гноєпереробного комплексу в нас італійське, система вентиляції — німецька, годівниці — польські. Крім того, для внутрішніх потреб ми налагодили власне виробництво годівниць, які за якістю кращі від французьких і німецьких разом узятих: втрати корму практично нульові. А ще розпочали виготовляти станки для індивідуального утримання супоросних свиноматок — якістю вони не поступаються іноземним аналогам, а коштують утричі дешевше! Пробуємо справитися самотужки не тільки з окремим обладнанням, а й із комбікормами: виготовляючи премікси власними силами, отримуємо комбікорм дешевший на 300 грн. за тонну, що, враховуючи обсяги виробництва, дає дуже відчутну економію.

- Що нового у планах «Сигми»?

- О, багато чого! Але, насамперед, домогтися європейських показників виробництва: нині щороку наша свиноматка в середньому дає 22-23 поросяти. А в Європі вже 27. А ще до кінця року плануємо наростити поголів'я до 12 тис. товарних свиней. За наступні п'ять років — розширити мережу фірмових магазинів до 40, що дасть додаткові 30% прибутку. Планів — безліч! Як тільки у мене закінчатся плани, одразу піду на пенсію!

ЩОБ НЕ ЗАЛИШИТИСЯ БЕЗНАДІЙНО ПОЗАДУ, ПОТРІБНО НЕ ПРОСТО ЙТИ ВПЕРЕД, А БІГТИ

- А як ви оцінюєте нинішню ситуацію на ринку кормів та який сценарій прогнозуєте для ринку свинини?

- Нині корми стрімко дорожчають. Для цього є цілком об'єктивні причини — такої посухи і неврожаю не

було давно. Ціна на свинину в липні дещо зросла, однак прибутки свиногосподарств ні, навіть навпаки. А все тому, що корми подорожчали значно більше, ніж свинина.

Що буде далі? Ті господарства, що використовують передові технології, все одно матимуть нижчу собівартість, а відповідно й шанси втриматись на ринку. А ті, які й досі працюють дідівськими методами, за будь-якого розвитку подій скоро змушені будуть піти — через це вже пройшла вся Європа.

Словом, усе, як завжди, непросто. І переважно тому, що виробники не можуть спланувати свою роботу навіть на рік наперед, не кажучи вже про 10-20 років. В Україні свинарство не отримує державної підтримки, а в інших країнах воно традиційно дотується.

Також Україні бракує системи розумного кредитування, через що ми не можемо вчасно вдосконалювати виробництво. Так, для того, щоб реалізувати найпотрібніші для підтримки конкурентоспроможності «Сигми» проекти, необхідно близько 30 млн. грн. Де їх узяти?

Але навіть якщо кошти вдається знайти і вкласти, нема жодних гарантій, що завтра не буде створено зону вільної торгівлі й наші виробники не захлинутьсь від хвилі імпортованої дешевої продукції. Наприклад, з тієї ж Бразилії, де собівартість вирощування свинини значно нижча від української завдяки сприятливому клімату та високому рівню автоматизації праці.

Тому і розвивається у нас свинарство по синусоїді: наростили поголів'я, вирізали, знову наростили... Це нонсенс! З нашими ресурсами, територіями і досвідом!

- Чи зможе українське свинарство стати прибутковим, і за яких умов?

- Не просто може, а повинне! Але нам конче необхідна розумна аграрна політика, чіткий баланс між виробленою та імпортованою свининою. Адже нині свинину завозять хто і скільки завгодно! Прикладом чіткого планування та балансу є Данія: там загальне поголів'я свиней 25 мільйонів при п'яти мільйонах населення. Порівняймо: в Україні 46 млн. жителів, а поголів'я свиней ледь дотягує до восьми мільйонів.

Крім того, в Україні понад 60% поголів'я вирощується у присадибних господарствах (за термінологією Держкомстату — у господарствах населення), що для ефективного свинарства неможливо. Я впевнений, що майбутнє виключно за промисловою формою цього бізнесу. Як і в будь-якій справі, у свинарстві успіху можуть досягти тільки фахівці, які віддають справі весь свій час.

Нам є куди рости — нині на ринку свинини попит майже вдвічі перевищує пропозицію. Але для цього потрібно активно впроваджувати найкращі технології і знання, оскільки на сучасному ринку, щоб не залишитися безнадійно позаду, потрібно не просто йти вперед, а бігти.

Тому я бажаю своїм колегам гідної влади, спроможної подолати проблеми, які самотужки свинарі подолати не можуть. Їх мусить вирішити держава, а все інше ми зробимо самі.

Менеджер і його час, або Кому дістанеться мавпа?

Вільям Онкен-молодший, Доналд Уосо



Чому керівникові зазвичай не вистачає робочого дня, тоді як підлеглим часом нічим його заповнити? Аби відповісти на це запитання, уважно розглянемо структуру робочого часу менеджера. Одразу побачимо, що під час роботи він має взаємодію трьох різних типів: із начальством, з іншими менеджерами та підлеглими. Це дає змогу розділити часовий ресурс керівника на три компоненти:

- час менеджера, яким розпоряджається його бос, є частиною часового ресурсу, яку витрачають на діяльність, що нав'язує начальство. Якщо менеджер нехтує цими обов'язками, на нього чекає покарання;
- час, який забирає система, тобто частина часового ресурсу, яку витрачають на виконання прохань менеджерів інших підрозділів. Нехтування цією діяльністю також тягне за собою розплату, хоча не таку швидку і, можливо, опосередковану;
- час, який менеджер витрачає на власні ініціативи, або частина часового ресурсу, яку менеджер витрачає на реалізацію власних задумів і виконання обов'язків, узятих ним на себе добровільно. Однак деяку частку з цього запасу з'їдають підлеглі. Назвемо це часом, яким розпоряджаються підлеглі;
- те, що залишається, — час, яким можна розпорядитися на власний розсуд. Звісно ж, невиконання власних задумів не супроводжується дисциплінарними стягненнями: ні начальство, ні система не можуть покарати менеджера за нехтування обов'язками, про які знає лише він сам.

Щоб узгодити між собою всі складові, менеджеру потрібно встановити та підтримувати контроль над змістом і витратою власного часового ресурсу. Оскільки вимоги начальства і системи є обов'язковими до виконання, ці складові менеджеру невідкладні. Єдиний компонент, який залишає простір для маневру — це час, витрачений

на власні ініціативи. І тут основне завдання менеджера, з одного боку, максимально збільшити кількість часу, який він витрачає на власний розсуд, з іншого — мінімізувати або навіть звести до нуля ту частину, яку забирають підлеглі. Заощаджений час допоможе йому успішніше виконувати вимоги начальства і системи.

Водночас більшість менеджерів навіть не підозрюють, скільки дорогісінних годин вони втрачають, вирішуючи завдання підлеглих. Аби продемонструвати, як виникають такі проблеми і як їх розв'язувати керівникові, ми використаємо образ «мавпа на спині», тобто ототожнимо проблеми з мавпами, які силкуються швидше втекти від господаря і осідлати його боса.

У КОГО ЗАЛИШИТЬСЯ МАВПА?

Менеджер іде коридором і зустрічає підлеглого. Співробітник на прізвище Джонс, шойно привітавшись із начальником, заводить таку розмову: «До слова, у нас виникла проблема. Річ у тім, що ...». Слухаючи Джонса, менеджер розуміє, що: а) він у принципі може допомогти підлеглому; б) не може розв'язати проблему миттєво. Врешті-решт відповідає: «Добре, що ви мені про це сказали. Нині мені ніколи, але я подумаю і повідомлю вам, чим тут можна зарадити». І вони розходяться кожен у своїх справах.

У кого на спині сиділа уявна мавпа до розмови? У підлеглого. А після неї? Правильно, у менеджера. У той момент, коли тваринка перестрибує на спину начальника, він починає витрачати власний часовий ресурс на розв'язання проблем підлеглих. І триватиме це доти, доки мавпа повернеться до законного власника, який зобов'язаний піклуватися про неї. Підставивши мавпі спину, менеджер добровільно займає становище підлеглого своїх підлеглих. Наш герой зробив те, чого начальники вимагають від співробітників: перебрав на себе відповідальність за розв'язання проблеми і пообіцяв відзвітувати про виконання завдання.

Джонс подбає про те, щоб бос не забув про обіцяне, неодмінно заирне до менеджера в кабінет і весело запитає: «Ну, як там наші справи?» Ось вам і контроль за виконанням дорученої роботи!

Розглянемо інший варіант. Припустимо, вислухавши аналогічну розповідь про проблему від іншого підлеглого (назвемо його Джонсоном), менеджер каже: «Гаразд, напишіть мені про це». Тут мавпа начебто залишається на спині підлеглого, оскільки наступний хід за ним. Але зверніть увагу: вона вже готова до стрибка!

Справді, Джонсон слухняно пише листа й натискає на кнопку «Відправити», а начальник знаходить послання у поштовій скриньці. За ким тепер хід? За керівником.

Підставивши мавпі спину, менеджер знову добровільно займає становище підлеглого своїх підлеглих.

Якщо менеджер найближчим часом не зробить те, чого чекає підлеглий, йому знову нагадають (ще одна форма контролю за виконанням!). Що довше зволікатиме менеджер, то більше нетерпіння виявлятиме Джонсон, а головне, винуватішим почуватиметься начальник: адже його «боргові зобов'язання» перед підлеглим зростають!

Розгляньмо іншу ситуацію. Цього разу свою проблему викладає Сміт, якому доручено організувати маркетингову акцію. Обговоривши завдання, менеджер пропонує: «Тільки-но знадобиться допомога, дайте мені знати». Знову-таки мавпа поки що сидить на спині підлеглого. Та чи надовго? Сміт розуміє, що не може просити про допомогу до схвалення пропозиції менеджером. Окрім того, він з досвіду знає, що начальник, отримавши пропозиції, швидше за все по-справжньому займеться ними лише через кілька тижнів. На чий спині в цьому випадку сидить мавпа? Хто кого при цьому її контролює? А втім, уже зрозуміло: зусилля марнуються, справа не зрушила з місця.

Четвертого підлеглого, Ріда, щойно перевели з іншого підрозділу компанії, доручивши створити й очолити новий напрям. Запрошуючи Ріда обговорити роботу, начальник каже: «Перед нашою зустріччю я накидаю основні тези, і ми їх розглянемо». Отже, перед співробітником офіційно поставлено завдання, на нього покладено цілковиту відповідальність за проект, але перший крок усе-таки за начальником. І поки менеджер зробить цей крок, мавпа залишиться на ньому, а підлеглий сидітиме, склавши руки.

Чому так відбувається? А тому, що в усіх описаних випадках і керівник, і підлеглий з самого початку мають на увазі, що йдеться про їхню спільну проблему. Отож мавпа окуповує дві спини одразу, вибираючи, де саме облаштуватися. І щоразу підлеглий позбувається небажаної ноші, а у менеджера з'являється ще один підопічний. Щоправда, іноді вдається видресирувати мавпу так, що вона не намагатиметься стрибнути на спину боса. Але хіба не простіше заборонити їй сидіти на спинах обох?!

ХТО НА КОГО ПРАЦЮЄ?

Припустімо, що всі чотири співробітники цінують час свого начальника і кожен пильнує, аби не подарувати босові більш ніж три мавпи за день. Таким чином до кінця робочого тижня менеджера обліплюють 60 докучливих тварин. А це означає, що він неспроможний виконати жодне завдання, оскільки йому доводиться постійно їх перетасовувати, визначаючи пріоритетніші.

Увечері в п'ятницю, зачинившись у своєму кабінеті, менеджер нудиться, перебираючи варіанти, а невдоволені Сміт, Рід, Джонс і Джонсон чекають за дверима, аби до вихідних ще раз нагадати шефові про потребу діяти швидше. Уявіть, що вони в цей час думають про боса: «Ось де у нас вузьке місце! Та він просто неспроможний нічого придумати! Дивно, як таким нерішучим людям вдається займати такі високі посади!» А бідний менеджер не має часу на черговий крок, бо майже повністю зайнятий проблемами власними, проблемами начальника та

проблемами системи. Аби їх вирішити якнайкраще, потрібно хоча б трохи вільного часу із резерву «на власний розсуд». Але його розпорошує метушлива мавпяча зграя. Менеджер потрапляє в зачароване коло.

Знеможений керівник просить секретарку переказати всім чотирьом, що зустрінеться з ними тільки в понеділок. О сьомій вечора він зрештою їде додому з твердими намірами повернутися до офіса завтра, аби за вихідні розібратися із горою справ, нагромаджених за тиждень. У суботу зранку він приїжджає на роботу і, визирнувши у вікно, помічає на галявині для гольфу чотирьох осіб, які повноцінно відпочивають... Ви, либонь, здогадалися, хто ці четверо?

Ось воно що! Тепер менеджер починає усвідомлювати, хто на кого працює. Мало того, розуміє: якщо розбереться за вихідні зі справами, які назбиралися за тиждень, то це дуже сподобається підлеглим, і кожен із них навішуватиме на нього все більше й більше приматів. Одне слово, наш менеджер, нарешті, прозрів.

Він кулею вилітає зі свого кабінету, ніби рятуючись від чуми. Що він тепер робитиме? Надолужуватиме згаяне, але зовсім в іншій царині. Приміром, проведе вихідні з сім'єю, чого не робив уже багато років. (Непоганий, до слова, варіант витрачання часу «на власний розсуд».)

У понеділок, чудово відпочивши і виспавшись, менеджер прямує на роботу, маючи чіткий план дій. У його робочому графіку відтепер немає місця «часу, яким розпоряджаються підлегли». Ліквідація цієї позиції дає змогу збільшити часовий ресурс «на власний розсуд». Звичайно, якийсь час доведеться витратити на спілкування з підлеглими, адже потрібно переконатися, що ті цілком освоїли тяжке, але вкрай потрібне мистецтво повноцінного догляду за мавпами. Із того «свого» часу, який з'явився у менеджера, можна буде також виокремити солідний шматок для того, щоб краще справлятися з вимогами боса і системи. На перебудову, ймовірно, піде не один місяць, однак це не повинно лякати, оскільки переваги нової схеми розподілу часу величезні. Тепер головна мета менеджера — керувати власним часом.

ПРОЩАННЯ З МАВПАМИ

У понеділок менеджер приходить на роботу досить пізно. Джонс, Джонсон, Сміт і Рід уже зібралися біля дверей його кабінету, згораючи від бажання нагадати босові про своїх мавп. Він викликає їх у кабінет по-одному. Взявши чергову мавпу, садить її на стіл і разом із підлеглим вирішує, що слід зробити, щоб передати йому ініціативу. З деякими мавпами розібратися не просто. В особливо складних випадках менеджер може навіть відкласти ухвалення рішення — нехай мавпа подрімає на спині підлеглого (там вона може спати анітрохи не гірше, ніж на спині начальника), а завтра той знову зайде до боса, і вони продовжать спільні пошуки правильного рішення.

Завершивши розмову, керівник задоволено спостерігає, як чергова мавпа, зручно влаштувавшись на плечі Джонса (Ріда, Сміта ...), залишає його кабінет. Тепер співробітники вже не чекають менеджера під дверима — це він очікує, коли хтось звернеться до нього. А втім, чудово розуміючи, що конструктивне втручання — річ не

зайва, шеф час від часу заглядає в кімнату підлеглого, аби добродушно поцікавитися: «Ну, як там наші справи?» При цьому він витрачає час «за власним розсудом», а підлеглий — відповідно до вимог боса.

Наступного дня, коли в призначений час співробітник із мавпою на спині з'явиться до начальника, той викладе йому нові правила гри.

«Доки я допомагаю вам розв'язувати цю або ту проблему, вона ні на секунду не перестає бути вашою, і тільки вашою. Бо коли вона стає моєю, то ви від неї позбавляєтесь. А як я можу допомогти людині, у якої немає проблем?

Коли наша розмова закінчиться, проблема покине межі мого кабінету так само, як вона сюди увійшла, тобто разом із вами. Ви можете просити моєї допомоги в призначений для цього час, і тоді ми разом визначимо, яким повинен бути наступний крок і хто його має зробити. У тих рідкісних випадках, коли наступний крок буду зобов'язаний зробити я, рішення приймемо спільно. Сам, наодинці, я більше пальцем не поворушу».

Цю схему начальник доводить до кожного з підлеглих, і, коли за останнім із них зачиняються двері, раптом усвідомлює: тримати двері зачиненими вже не треба — мавпи зникли. Звичайно, вони повернуться, але тільки у призначений час. Гарантією цього є його органайзер.

ПЕРЕДАЧА ІНІЦІАТИВИ

Отже, менеджер може повернути нав'язану йому мавпу справжньому господареві. Але слід зауважити: перш ніж заохочувати ініціативу підлеглого, начальник повинен переконатися, що вона в нього є. Якщо ж він допустить, щоб ініціатива перейшла до нього, може попроситися з часом, який витрачає «на власний розсуд», цілком присвятивши його проблемам підлеглих.

Слід також пам'ятати, що менеджер і його підлеглий не можуть просувати одну й ту саму ініціативу. Слова: «Бос, у нас проблема» є сигналом про небезпеку, який повинен насторожити начальника, бо це означає, що мавпа сидить одразу на двох спинах.

У стосунках із начальством та системою можна виділити п'ять рівнів ініціативності менеджера. Їхні типові прояви такі (за зростаючою від найнижчого до найвищого):

- менеджер чекає прямої вказівки;
- менеджер запитує, що робити;
- менеджер пропонує власний план, який потім сам і реалізує;
- менеджер діє самостійно, час від часу прохаючи про пораду;
- менеджер діє цілком самостійно і звітує про виконану роботу.

Звісно ж, професійний керівник не повинен задовольнятися першим і другим варіантами. Якщо він вибирає перший варіант, то втрачає контроль за тим, чим наповнений і як витрачається час, призначений для виконання вимог боса і системи. Фактично такий менеджер втрачає право бути незадоволеним якістю та терміном виконання завдання, яке йому доручили. Діючи за другою схемою, менеджер може контролювати терміни, але не зміст роботи. Якщо ж його ініціативність відповідає третьому, четвертому чи п'ятому рівням, він тримає

під контролем і зміст, і розподіл часу. Ясна річ, максимум свободи отримує той, хто перебуває на п'ятому рівні. У стосунках із підлеглими менеджер повинен мати дві мети. Перша — класти край спробам діяти за першою і другою схемами, аби у підлеглих не залишалося іншого шляху, аніж ліпше й ліпше досягати концепцію «завершеної роботи персоналу» (completed staff work, CSW). Друга — слідкувати, аби щодо кожної проблеми, яка покидає менеджерський кабінет, було досягнуто домовленості про рівень ініціативності виконавця, а також час наступної зустрічі (тут на допомогу керівникові приходить органайзер).

МИСТЕЦТВО ДОГЛЯДУ ЗА МАВПОЮ

Працюючи із мавпами, слід неухильно дотримувати п'яти основних правил.

Правило 1. Мавп слід годувати або пристрілювати. Якщо цього не робити, вони помруть із голоду, а менеджеру доведеться витрачати час на реанімацію або (на жаль!) на розтин.

Правило 2. Чисельність зграї повинна бути меншою від того максимуму, який менеджер здатен обслуговувати. Якщо мавпу добре доглядають, на годування витрачають від 5 до 15 хвилин.

Правило 3. Мавп слід годувати суворо за розкладом. Неприпустимо кидатися на пошуки тварин, які помирають від голоду, намагаючись нагодувати хоча б тих, хто потрапив під руку.

Правило 4. Годувати мавп потрібно в режим особистого спілкування або по телефону. Електронна пошта не годиться (пам'ятайте: у разі обміну електронними посланнями черговий хід має бути за менеджером). Документація — хороша добавка до раціону мавпи, але вона не може замінити основний процес годування.

Правило 5. Кожній мавпі повинен бути призначений час наступного годування, і обов'язково із зазначенням рівня ініціативності. Домовленості можуть бути в будь-який момент переглянуті за взаємною згодою, але вони завжди повинні бути чіткими й однозначними. Якщо цього правила не дотримуватися, примат або помре, або перебереться на спину керівника.

Головна порада менеджерів, який прагне організувати власний час: «Слід досягти контролю над змістом і витрачанням свого часового ресурсу». Перша вимога бізнесу: менеджер повинен збільшити частку часу, що витрачається «на власний розсуд», за рахунок ліквідації складової «час на розв'язання проблем підлеглих». Вимога друга: спрямовуючи частину ресурсу, що вивільнився, на навчання підлеглих, менеджер повинен домогтися, аби кожен із них виявляв ініціативу. Третє: залишок ресурсу, що з'явився, слід використовувати для оптимізації діяльності, пов'язаної з вимогами начальства і системи. Виконуючи ці умови, керівник отримає можливість практично необмежено підвищувати продуктивність кожної години, витраченої на управління власним часом.

КЕЙС ШЕЕПЕНС: «НАЙСТРАШНІШЕ НА ФЕРМІ — ПРОФЕСІЙНА СЛІПОТА»

«Мою батьківщину, Голландію, асоціюють в основному з вітряками, тюльпанами, дерев'яними черевиками, ну, ще із сиром. Проте небагато хто знає, що в невеличкій Голландії — всього 300 км завдовжки та 150 км завширшки — на 16 млн. жителів припадає 12 млн. голів свиней. Тільки уявіть подібну концентрацію поголів'я на Україні...» — так почалася наша бесіда з непересічною людиною, знаним у світі науковцем і практиком свинарства, Кейсом Шеєпенсом. Його погляди на життя загалом та галузь свинарства зокрема справді нестандартні. Їх К. Шеєпенс втілює у серії книг «Сигнали свиней», які стали настільними для багатьох свинарів у всьому світі.

Мушу зазначити, що і враження від спілкування з паном Шеєпенсом теж нестандартні: надзвичайно відкритий і доброзичливий, він заражає своєю щирістю та позитивізмом. Навпевно, саме такі відчуття залишилися і в більш як 15 тисяч фермерів, які брали участь у його тренінгах. Під час конгресу «Прибуткове свинарство — 2010» (організатор компанія *Dyquin Global Consult*) і українські свинарі пройшли скорочений курс, а нам випала нагода поспілкуватися з паном Шеєпенсом ближче.



СВИНАР ЗА ПОКЛИКОМ СЕРЦЯ

- Як доля пов'язала вас зі свинарством?

- Все дуже закономірно. Я народився серед свиней, а зараз серед них живу і з ними працюю. Дивуєтесь? Справа в тім, що я народився і живу в містечку на самому півдні Голландії, в радіусі 50 км від якого — 5 млн. голів свиней. За освітою я ветеринар, вивчав ветмедицину в університеті міста Утрехт. Саме в студентські роки захопився свинями, і відтоді це захоплення не зникає.

- Чим вони вас так зачепили?

- Думаю, свині — найбільш недооцінені тварини в світі. Адже в них стільки позитивних якостей! Мені найбільш імпонує те, що вони дуже розумні й товариські. Людству потрібно цінувати свиней принаймні за те, що вони можуть з'їсти більшість харчових продуктів, які ми викидаємо. Подумати тільки: в Голландії щороку викида-

ють їжі на 3,5 мільярда євро! То чому ж ці гроші не «пропустити» через свиней і не отримати корисний продукт? Крім того, це дуже ефективні тварини. А взагалі, я просто люблю свиней. Я — свинар за покликом серця. Тому одразу після закінчення в 1986 році університету я працював незалежним ветеринаром. Потім викладав в університеті зоотехнію свинарства та птахівництва, а через п'ять років учителювання перейшов у ветеринарну практику.

- Чому? Вам не подобалося працювати зі студентами?

- О, навпаки! У мене були чудові студенти. Проте так склалися обставини, що на той момент я закінчив написання роботи на здобуття ступеня PhD, а вакантного місця в університеті не було. Я навіть думав прийняти пропозицію і стати професором університету в Німеччині, та моїй дружині не дуже сподобалася ідея про переїзд. Так я став практикуючим ветлікарем.

ДОВЕЛОСЯ ЗАБИТИ 11 МЛН. ГОЛІВ СВИНЕЙ — ЦЕ ПЕРЕВЕРНУЛО МІЙ СВІТ

- А як з'явилася ідея про написання «Сигналів свиней»?

- До того, як слово з'явилося на папері, воно вже було в мені. Темою мого дослідження на ступінь PhD був вплив холодного повітря на поведінку й імунітет свиней, тому на цій проблемі я таки розуміюся. А ще був момент, який повністю перевернув мою свідомість і бачення галузі свинарства. У 1998 році через спалах класичної чуми свиней в Голландії нам довелося забити 11 млн. тварин! Тоді у мене з'явилося переконання, що багатьох проблем зі здоров'ям свиней можна уникнути, якщо вчасно помічати, розуміти та реагувати на сигнали в їхній поведінці.

Якраз після цього випадку мені запропонували роботу менеджера з питань ветеринарії на території Європи у компанії PIC (Pig Improvement Company) – три роки справді серйозних завдань і можливості поглибити свій досвід. Під час цієї роботи я помітив, що багато фермерів через щоденну рутину на господарстві стають «професійно сліпими»: вони проходять по фермі, дивляться на тварин, але не бачать їх, не помічають тривожних сигналів у стаді. Мій товариш саме закінчив книгу «Сигнали корів» і запропонував мені створити схожий проект про свиней. Так у 2001 році з'явилася ідея, а в 2004-му – книга «Сигнали свиней». Відтоді моє життя постійно з ними пов'язане: вдосконалення матеріалу, презентації та тренінги на господарствах. Ми намагаємося навчити фермерів краще розуміти своїх тварин, помічати проблеми, аналізувати ситуацію в цілому і приймати правильні, а головне – вчасні, рішення. Під час таких тренінгів ми спершу вчимося, так би мовити, «плавати без води». Поясню: в Голландії вчать плавати по-особливому – люди вивчають потрібні рухи, лежачи животом на стільці, і лиш потім їм дозволяють зануритися у воду. Саме таким навчанням є наші тренінги у групах із 10-15 фермерів, а «занурення у воду» – це застосування вивченого на власному господарстві.

ЯКІ ФЕРМЕРИ КРАЩЕ ВЧАТЬСЯ

- Ви працюєте лише з голландськими фермерами?

- Аж ніяк. Тільки протягом останніх двох місяців я двічі працював у США, в Канаді, Хорватії, Угорщині, Словаччині та Німеччині. Ось тепер уперше в Україні, хоча чув і читав про країну, чорноземам якої заздрять усі європейці, чимало. Минулого року я був разом із компанією BigDutchman, що переклала мої книги російською, два тижні в Росії. А загалом працюю переважно з Європою, тому що в США ситуація у свинарстві трохи інша. Якщо у Бельгії, Голландії, Франції тощо менеджер ферми є в основному ще й власником, то в США система управління відрізняється: на свинокомплексах працюють наймані працівники, в основному мексиканці – дешева робоча сила, у підвищенні професійних якостей якої керівництво не дуже зацікавлене.

- А з якими фермерами працювати найлегше?

- Спершу я думав, що з власниками невеликих ферм, які ближчі до своїх тварин та виробничих процесів. Але мені трапилося працювати з власником свинокомплексу на 10 тисяч свиноматок із Німеччини, який після курсу відзначив: «Я вивчив дуже важливу річ для себе як власника великого комплексу. Відтепер під час своїх неділь-



них оглядів стада я буду використовувати ферментовану кукурудзу. За реакцією свиней на їх улюблені ласощі я одразу зрозумію, чи все на фермі гаразд». Тож я б сказав, що, незалежно від розмірів ферми, кожен справжній господар бажає знати побільше про своїх тварин: що для них краще, а що – катастрофа.

- Ваші «Сигнали свиней», без сумніву, не втратять своєї актуальності ще багато років, але у вас напевне вже є нові ідеї.

- Безперечно! Зараз я працюю над власною навчальною фермою «Walnoot and Wilg». На фермі ми займаємося розведенням рідкісної, майже зниклої (в усьому світі не більше 360 свиноматок) породи свиней – Беркшир. Перш за все намагаємося зберегти породу. Крім того цю свинину з задоволенням купують ресторани Голландії, Бельгії, Франції та Німеччини.

- Вона настільки популярна?

- Так, відмінні смакові якості м'яса Беркширів пов'язують саме з породою. А ще на фермі ми вирощуємо худобу м'ясної породи Абердин-Ангус. Плануємо найближчим часом завезти курей. Що особливого в цьому проекті? У роботі на фермі ми повністю слідуємо концепції «Сигналів», корів випасаємо на заповідних територіях Голландії й організуємо своєрідні «сафари» в ці місцини. Такий відпочинок замовляють не тільки сім'ї, а й компанії. Біда сучасних людей у тому, що останнім часом вони абсолютно втратили зв'язок із природою: вже не знають, звідки береться молоко, котлета в гамбургері чи стейк. Тому радо приїжджають просто побачити, торкнутися, відчутти. А ми намагаємося завдяки концепції «Сигналів» – помічати, аналізувати, розуміти – відновити їх зв'язок із тваринами, світом навколо нас.

ВЧИТЕЛЬ, НАТХНЕННИК І ОПОРА

- Вас наслідує багато свинарів, а кого ви можете назвати своїм наставником?

- Нелегке запитання... Я б сказав, що у професійній сфері моїм учителем і взірцем був професор — керівник моєї PhD-роботи. Якщо ж говорити про особисте життя, то нещодавно я відкрив для себе джерело натхнення — ідеї Лева Толстого, зокрема його книги «Царство Бога — у тобі». Я був вражений: дворянин за походженням, він відмовився від суєти свого світу, щоб жити у мирі і спокої. Саме такий вибір я зробив багато років тому: в мене була дуже успішна кар'єра, але я відчув, що з таким темпом роботи просто не маю часу на саме життя. Якби моєю метою було заробити гроші, тоді мені варто було б продавати вакцини та антибіотики. Але мені хочеться зовсім іншого, тому я працюю із «Сигналами свиней». Гроші — як наркотик: завжди знайдеться ще один дім, третя машина, десята путівка, яку захочеться купити. Я ж заробляю достатньо, щоб оплатити свої рахунки, але при цьому займаюся улюбленою справою.

- Дружина поділяє ваші погляди?

- Абсолютно. До речі, якщо вчитель — мій професор, натхненник — Толстой з його унікальним талантом ясно доносити найскладніші думки, то моя головна опора — дружина. Коли моє життя висіло на волосині, вона ні на секунду мене не залишила. Напевне, завдяки цьому випадку я зрозумів, що хочу чогось іншого: здобувати нові знання і досвід у справі мого життя, ділитися ними з сьогоднішніми свинарями і залишити щось значиме за втраченим.

БРЕНДОВЕ, РАЙОНОВАНЕ, ПРЕВЕНТИВНЕ

- А яким ви уявляєте свинарство в майбутньому?

- У 2008 році в Голландії було 2500 репродукторів, на яких утримували в середньому по 400 свиноматок, зараз кількість репродукторів скорочується. Ми очікуємо, що до 2018 року загальна кількість маточного поголів'я залишиться сталою, 1 млн. голів, але при цьому зостанеться не більше тисячі репродукторів із поголів'ям у середньому по тисячі свиноматок. Така тенденція до укрупнення буде характерною для всіх країн, що займаються свинарством.

Думаю, незабаром галузь розвинеться у новий тип ринку. Зараз це ринок товарів. Але в майбутньому він стане більше брендовим. Ми купуватимемо не просто свинину з Бразилії чи України, а обиратимемо бренд,



якості якого довіряємо. Навіть звичайна питна вода вже має свої всім відомі бренди — такі, як Spa чи Perrier.

До того ж, на мою думку, свинарство стане більш районованим. Наразі Голландія експортує свинину в усі куточки світу. Проте ймовірно, що господарства намагатимуться виробляти свинину переважно для свого регіону — скажімо, в радіусі 500 км. Саме на такий відстані від Амстердама знаходяться Лондон, Париж та Берлін. Причини? По-перше, дорожчання енергії, по-друге, люди цього прагнуть. У Великобританії вже є супермаркети, які заявляють, що продають тільки ту свинину, яловичину і т.д., які були народжені і вирощені в Королівстві. Ця тенденція набуває розмаху, і схожі супермаркети уже не рідкість у Голландії та Німеччині.

А ще важливим питанням для галузі у майбутньому стануть антибіотики. За останні десять років обсяги їх використання різко піднялися. Так, у 2001 році в Голландії використовували 20 денних доз антибіотиків на рік. Зараз це 30 денних доз — значно більше, ніж у сусідніх Німеччині та Франції. Тож наш міністр сільського господарства поставив завдання за наступні два роки знизити використання антибіотиків до рівня 2001 року.

Тривога зрозуміла: якщо не вжити заходів, незабаром може з'явитися бактерія, резистентна до антибіотиків, яка знищить нас. Так, MRSA-бактерію (Methicillin-resistant Staphylococcus aureus), відому ще як «лікарняна бактерія», нещодавно було виявлено у свинях. Тепер на батьківщині у лікарнях я маю офіційно повідомляти, що через роботу контактую зі свинями. Після досліджень в окремій кімнаті і тільки після підтвердження того, що я MRSA-негативний, мені нададуть допомогу. До слова, мого сина, який потрапив до лікарні з переломом колінної чашечки в понеділок, прооперували тільки в четвер, коли переконалися, що в нього нема MRSA. Лікарі роблять усе, щоб не занести цю бактерію в операційну.

Тож у майбутньому фермери, напевне, більше вчитимуться, щоб природним чином уникати поширення хвороб, та віддаватимуть перевагу вакцинам.

НАЙВИЩА ЯКІСТЬ І тільки від Big Dutchman

СИСТЕМИ УТРИМАННЯ

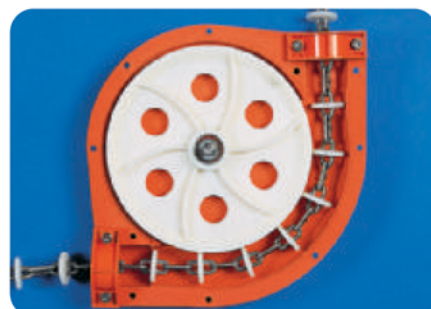
СИСТЕМИ СУХОЇ ГОДІВЛІ

СИСТЕМИ РІДКОЇ ГОДІВЛІ

МІКРОКЛІМАТ

СИСТЕМИ ЗМІШУВАННЯ КОРМІВ

ЗАГОТІВЛЯ КОРМІВ



Незалежно від того, потрібні вам системи клімат-контролю, сухої чи рідкої годівлі, ми можемо вам допомогти сформувати найпридатнішу для вас пропозицію. Ви можете розраховувати на те, що **Big Dutchman** забезпечить вас усім необхідним для створення прибуткової системи виробництва. Телефонуйте нам сьогодні!



Big Dutchman

PIG EQUIPMENT

ТОВ «Біг Дачмен Україна»

Вул. Новокостянтинівська, 13/10, оф. 306, Київ, 04080, Україна

тел. +380 44 494 25 35; факс +380 44 390 62 21; www.bigdutchman.com; big@bigd.kiev.ua

НА ЩО СКАРЖИТЬСЯ ВАША СВИНКА, або НЕ ДАВАЙТЕ ХВОРОБАМ ЩОНАЙМЕНШОГО ШАНСУ!

Доктор Кейс Шеєпенс, ветлікар міжнародного класу, фермер та головний ініціатор випуску серії «Сигнали свиней». Спеціалізується на захворюваннях свиней.



Приватна організація **FarmulaOne** (Голландія), в якій працює доктор **К. Шеєпенс**, випустила всесвітньо-відому серію книг «Сигнали свиней» («Сигнали свиней», «Свиноматки», «Відгодовля свиней» та «Поросята»), які було перекладено 30 мовами. Компанія **BigDutchman** переклала їх і російською. Головна місія **FarmulaOne** та «Сигналів свиней» — допомогти фермерам ліпше розуміти тварин і вчасно реагувати на їхні проблеми. Головним принципом роботи, на переконання авторів, має бути: «спостерігати—думати—діяти». Як часто ми спершу «діємо», а потім уже міркуємо... У чому ж проблема?

Пропонуємо ознайомитися з деякими ідеями авторів щодо сигналів свиноматок, які є «двигуном» ферми, і вчасно помітити збої в їхньому здоров'ї, годуванні чи утриманні нерідко означає врятувати бізнес.

ЯК У ПРИРОДІ

Щоб свиня почувалася якнайкраще, а фермер отримував від неї найвищі результати, важливо розуміти, як вона поводить у природних умовах. Тоді ми зможемо відрізнити позитивні

сигнали в їхній поведінці від тривожних і відповідно вчасно відреагувати.

«СВИНЯЧА» ТОЧКА ЗОРУ

Через анатомічну будову погляд свині переважно спрямований униз. А маючи дуже поганий зір, тварина часто зупиняється (стоїть, як укопана) перед звичайною тінню на її шляху, думаючи, що це яма. Разом із тим у свині дуже широкий кут зору (360°), чим пояснюється їхня полохливість. Отож, щоб уникнути проблем, перед тим, як переганяти тварин у інший загін, переконайтеся, що прохід вільний від будь-яких предметів і добре освітлений. До слова, свині активніше рухаються в напрямку «світла в кінці тунелю».

ЧИСТЬОХИ

Навіть якщо клітка невелика, свині чітко ділять її на зони: їдальня, спальня, туалет. Туалет облаштовують здебільшого в кутку, при цьому люблять притиснутися задом до стіни. Майте на увазі: перед дефекацією свиня здатна пройти лише 10-15 м, тому, якщо з розмірами загону для групового утримання дещо переборщили, на чистоту не розраховуйте.

ХВІСТ БУБЛИКОМ



Хвіст свині — найперший маячок про її добробут. У ситої, здорової й усім задоволеної свині він закручений догори. Не страшно, коли хвіст опущений, але кінчик однак задертий: свинка з якоїсь причини сумна. Хвіст, що висить, для фермера є сигналом тривоги. Свиня почувається погано, а опущений хвіст до того ж «запрошує» сусідів спробувати його на зуб — серйозна загроза свинячого канібалізму.

ПОВНИЙ РЕЛАКС



Повний релакс для свинки — лежати на боці з випростаними ногами. Вони дуже соціальні тварини, тому люблять тілесний контакт із сусідами. Отже, якщо ваші улюблениці спокійно лежать двадцять годин на добу, мов сигарети в пачці, — вони цілком задоволені.

РЕЖИМЧИК

Зазвичай свині дуже спокійні й вайлуваті. В англійців є навіть порівняння «ледачий, як свиня», тому що в комфортних умовах свині більшу частину

добі сплять і відпочивають. До слова, саме вві сні вони швидше ростуть.

Коли ж вищать і метушаться, фермер повинен негайно відреагувати на цей сигнал. У стресовій ситуації (замало корму, холодно або протяги, їх перегрупували) свій неспокій тварини виражатимуть вереском та кусанням сусідів за вуха, шию, голову.

Свині не люблять, коли їх змішують, тому всі перегрупування в перші кілька днів супроводжуються бійками за встановлення ієрархії. Цікавий факт, який досі нікому не вдалося пояснити: якщо свиней у групі понад 80 голів, бійки враз припиняються.

Свині надчутливі до температурного режиму. Коли в приміщенні холодно чи є протяги, бійки триватимуть постійно. Інші крайнощі — спека. Всі знають, що нормальним темпом дихання для людини є 16 разів на хвилину. А для свині? Перший сигнал про те, що їй жарко, — вона дихає частіше 30 разів на хвилину. А ще — валяється в екскрементах чи залазить у жолоб.

ГУРМАНИ

Свині мають свої смакові уподобання, багато в чому схожі на людські. Так, їм подобаються шоколад і кисломолочні продукти, тому голландські фермери часто використовують як головний індикатор добробуту свиней улюблені ласощі — ферментовану зерно-кукурудзяну суміш (англ. ССМ — *staple-corn-mix*). А ще свиням дуже подобається смак... крові! Ось чому треба одразу відокремити тварину, яку кусають сусіди. Якщо цього не зробити вчасно, однак доведеться її відділяти, але вже... на скотомогильник.

СВИНЯ — НЕ СОБАКА!

Якщо свиноматка сидить у позі свині, це зазвичай сигналізує про порожній шлунок. Дуже часто при цьому вона «жує» повітря, гризе огорожу, а з рота виділяється піна. Якщо понад 5% свиноматок посилають такі сигнали, фермерові слід негайно переглянути раціон: можливо, потрібно підвищити вміст сироватки клітковини у кормі.

У репродукторі свиноматка теж повинна більшість часу лежати на боці, тоді вона спокійна й задоволена, а поросята ситі й здорові. Сигнал про тривогу — лежання на животі. Часто у такої свиноматки тверді, як у кози чи коней, фекалії, а годівниця

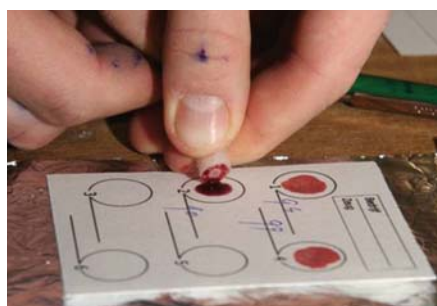
переповнена. Після опоросу тварини менше рухаються, мало їдять і п'ють, а це може призвести до порушення перистальтики кишечника й зрештою до закрепу. У прямій кишці починають гинути бактерії, а продукти розпаду їх (ендотоксини) потрапляють у кров і спричиняють зниження рівня гормонів окситоцину і пролактину. У свиноматки починаються запальні процеси вимені, підвищується температура, зникає молоко. Вживати заходів потрібно негайно, можливо, навіть уколоти антибіотики, щоб вижили поросята. І однозначно — ліпше ситуації до цього не допускати.

СМІШНО? НІ, НАСТОРОЖУЄ...



Про що розповідає висолоплений язик? Про те, що свиноматка потерпає від спраги. Отже, слід негайно перевірити, чи надходить вода у поїлку, та вміст солі у кормі!

4 ГОДИНИ НА IGG



За даними останніх досліджень, для поросят найважливішими для споживання молозива є перші чотири години після народження, а не 24, як вважали досі. Доведено, що поросята, які не отримали молозива, змогли прожити не довше 10 тижнів. Цікаво, що перша половина гнізда отримує на 48% більше молозива, ніж друга. Голландські свинарі практикують таке: після 4-5 годин половину поросят, які народилися першими (зазвичай їх мітять під час опоросу), відокрем-

люють, щоб дати змогу «братикам» і «сестричкам» із другої половини спожити більше молозива, а також не проводять ніяких операцій над поросятами у перший день, інакше через стрес вони споживатимуть менше молозива і ви своїми руками знизите їхній імунітет. Крім того, молозиво свиноматки може відрізнитися за вмістом імуноглобулінів. FarmulaOne запатентували власний підхід для визначення концентрації імуноглобулінів у крові поросят: під час купірування кров із обрізаного хвостика капають на спеціальний папір і відправляють у лабораторію. Якщо імуноглобулінів мало, це сигнал для фермера: чи варто тримати таку свиноматку в стаді? Інший тривожний сигнал: новонароджені поросята вкриті коричневим слизом. Тобто в утробі матері вони зазнали стресу.

БРУДНИЙ П'ЯТАЧОК РОЗКАЖЕ БАГАТО ПРО ЩО



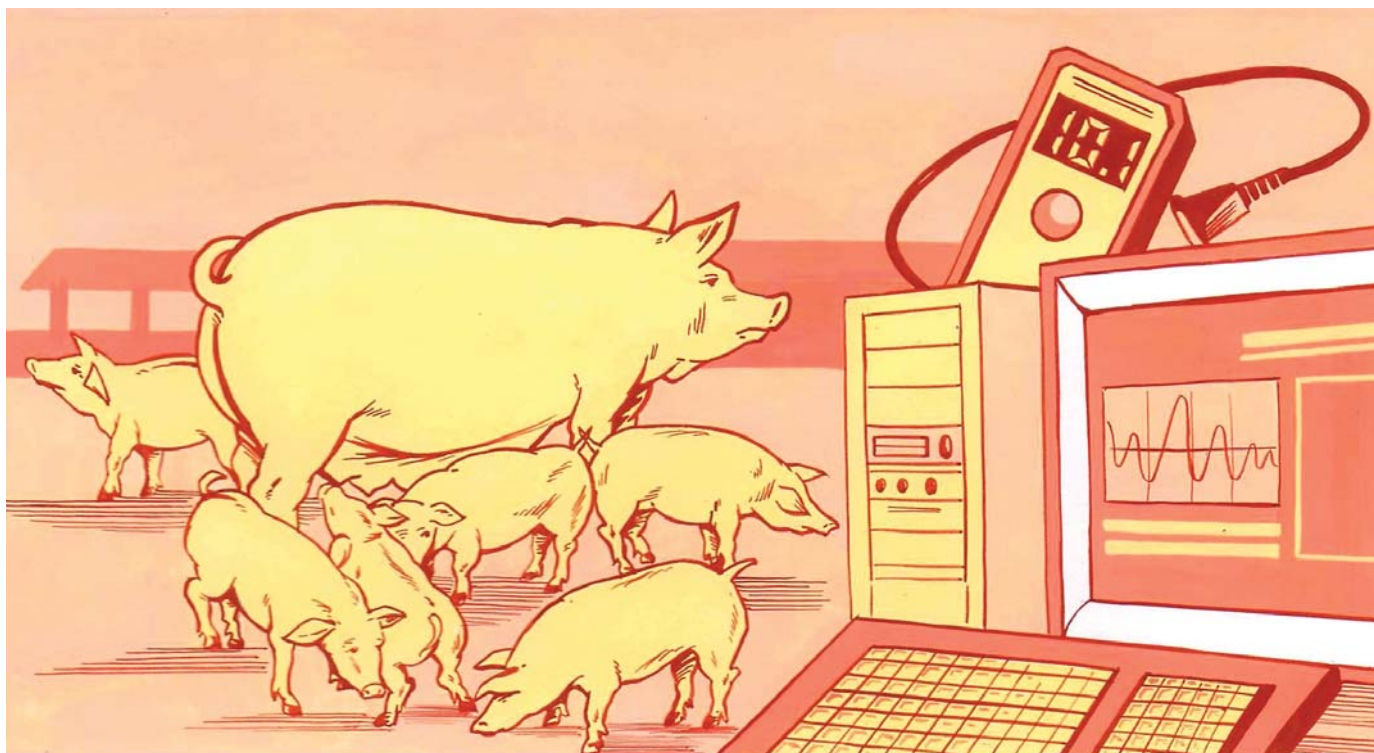
Брудна спинка носа у поросят свідчить про високу молочність свиноматки: жирне молоко замащує мордочку малюка, на яку потім налипає пил. Кожен фермер прагне, щоб таких замазур у стаді було 20-25%. А ось бруд під щокми засвідчує протилежне. Це сліди від ран: поросятам не вистачає молока, і вони б'ються за соски.

Щоб не втрачати професійної пильності, українським свинарям варто запозичити принцип роботи К. Шеєпенса: «Постійно запитуйте себе, чи все в мене гаразд, чи могло бути ще ліпше». Сподіваємося, знайомство із серією «Сигнали свиней» допоможе вам знайти відповіді на запитання: «Як зробити ще ліпше?»

За матеріалами доповіді

К. Шеєпенса

під час II Всеукраїнського конгресу
«Прибуткове свинарство»



ВЧАСНЕ ВИЯВЛЕННЯ ОХОТИ — КЛЮЧ ДО УСПІХУ

За матеріалами Бреда Белстра, Біллі Флауерса і Тодда Сі (Університет штату Північна Кароліна), Вейна Сінгелтона (Університет штату Індіана) та Колін Джонсон (Центр свинарства, Інститут штату Айова)

Вкладення коштів та зусиль у підвищення ефективності виявлення охоти має бути головним завданням для кожного репродуктора. Традиційний рівень запліднюваності у стаді становить 75-85%, однак 90% і вище — не ідеальний, а цілком досяжний показник.

Без сумніву, на рівень запліднюваності свиноматок впливають такі фактори, як загальне здоров'я стада, якість сперми, умови утримання, пора року, генетика, годівля та вгодованість. Однак найчастіше кульгає зовсім інший аспект. Широке застосування штучного запліднення у галузі свинарства переклало відповідальність за оперативне виявлення охоти у свиноматок із кнурів на техніків. Дуже часто першопричиною безпліддя свиноматок, негативних результатів перевірки на поросність або малої кількості живонароджених поросят насправді є саме неякісна робота техніки штучного запліднення.

ВІДЧУЙТЕ РІЗНИЦЮ В... КИШЕНІ

Для прикладу: якщо один непродуктивний день свиноматки коштує фермі на 1200 свиноматок у середньому 1,5 долара США, то підвищення рівня запліднюваності лише на 5% щороку заощаджуватиме фермі 34 200 доларів. Для досягнення таких показників ефективності фермі на 1200 свиноматок щодня потрібно буде витратити 1,5 години роботи персоналу на виявлення охоти та запліднення

свиноматок, тобто затрати на оплату праці щороку становитимуть 6 576 доларів США (12 доларів/1 год.). Таким чином, покращивши показники запліднюваності свиноматок лише на 5%, ферма щороку отримуватиме додаткових 27 624 долари США (34 200 доларів заощаджень на рік мінус 6 576 доларів на оплату праці).

ВИЯВИТИ ЕСТРУС

При стимуляції кнуром пубертальний, або перший, еструс настає у ремонтних свинок у віці 170-210 днів. У дорослих свиноматок еструс настає традиційно на третій—п'ятий день після відлучення. У середньому в ремонтних свинок еструс триває впродовж 40 годин, у свиноматок — 55 годин. Через індивідуальні особливості тривалість еструсу варіюється від 12 до 84 годин, але цикл охоти в основному становить 21 день.

Головним сигналом про те, що ремонтна свинка чи свиноматка перебувають в охоті, є так званий рефлекс нерухомості як реакція у відповідь на натискання на попереки свиноматки кнуром, іншою свиноматкою чи людиною. Є ряд інших ознак, які можна спостерігати за кілька годин, а то й днів, до настання активної охоти (під час проєструсу), але інтенсивність їх вираження може відрізнятися не тільки на рівні окремих свиноматок, а й на рівні різних стад та порід свиней. До того ж інтенсивність прояву еструсу



може різнитись у ремонтних свинок порівняно з дорослими свиноматками, а також при індивідуальному утриманні свиноматок порівняно з груповим.

НАЙПЕРШІ СИГНАЛИ

Проеструс. За два-три дні до настання еструсу стрибок рівня естрогену, спричинений дозріванням фолікулів, стимулює кровообіг та провокує затримання рідин у репродуктивних органах, у зв'язку з чим клітор та вульва свині набрякають і червоніють. Ця ознака яскраво виражена у ремонтних свинок, а в дорослих свиноматок такі зміни можна помітити всередині складок вульви. Крім того стрибок естрогену подразнює відповідні ділянки мозку свині, що викликає таку поведінку, характерну для еструсу, як посилення чи зміна вокалізації, підвищена активність, відмова від корму. Технік штучного запліднення повинен виявити таких свиноматок, що демонструють згадані ознаки, позначити їх, наприклад, кольоровим спреєм, аби краще оглянути під час наступної перевірки охоти. У міру наближення свиноматки до активної охоти збільшений рівень естрогену викликає секрецію прозорого, в'язкого слизу, що накопичується у вульві.

Садка. Ремонтні свинки та свиноматки часто стрибають на своїх сусідів у клітці при груповому утриманні, навіть якщо вони самі не в охоті. Більшість свиноматок при цьому тікають, виражаючи своє невдоволення специфічним вереском. Ті ж свиноматки, що в охоті, стоять нерухомо. На їхніх спинах часто можна помітити закоштану щетину та потертості шкіри від повторюваних наскоків. При індивідуальному утриманні під час стимуляції кнуром ті свиноматки, що в охоті, можуть пробувати кусати свиноматок в сусідніх клітках або насакувати на клітку.

Пошук кнура. Більшість свиноматок незалежно від того, в охоті вони чи ні, все одно наближатимуться до кнура, коли він ітиме повз клітку. Однак ті з них, що в проеструсі чи еструсі, просуватимуться до кнура активніше. Саме ця особливість поведінки свиноматок є основою систем електронного виявлення охоти, які постійно фіксують частоту та тривалість візитів свиноматок до кнура при груповому утриманні.

Рефлекс нерухомості. Деякі свиноматки в охоті, коли поруч проводять кнура, демонструють рефлекс нерухомості без будь-яких додаткових фізичних впливів. Характерною ознакою є сильно задерті вуха (у деяких порід кінчики вух аж торкаються один одного над головою), а також злегка вигнута спина. Рефлекс нерухомості викликається

вивільненням гормону окситоцину, що спричиняє активні скорочення матки та напруженість м'язів. Ідеальний момент для запліднення — повна нерухомість, коли лише ледь тремтять кінчики вух та повіки. Вплив окситоцину триває, зазвичай, близько 10-15 хвилин. Після цього рефлекс нерухомості слабшає і зникає через утому м'язів від ізометричних скорочень, а також через утому поведінкових центрів мозку. Через кілька годин вплив окситоцину поновлюється, і тварина знову готова підпустити до себе кнура.

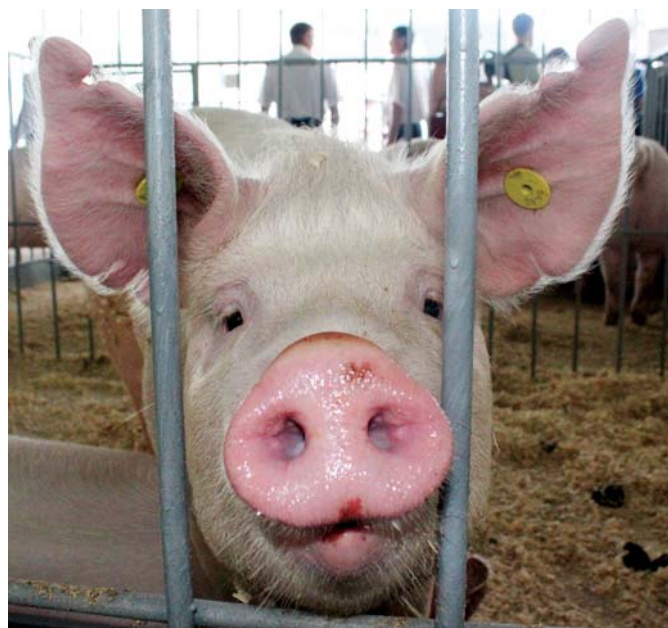
Цікаво, що свиноматки, які приходять в охоту протягом трьох днів після відлучення, зазвичай перебувають у стані еструсу довше від тих, які прийшли в охоту пізніше.

Тест наїзника. Якщо поруч немає кнура, рефлекс нерухомості у відповідь на натискання в ділянці спини демонструватимуть тільки деякі свиноматки та ремонтні свинки. Втім, є певний відсоток таких, що і в присутності кнура не стають нерухомими. Найкращим і найбезпечнішим варіантом для стимуляції охоти є прогулювання кнура вздовж кліток із свиноматками таким чином, щоб свиноматки мали можливість контактувати з ним ніс до носа, бачили його та відчували запах.

Нині дедалі частіше на комплексах практикують стимуляцію свиноматок одночасно двома кнурами. Після виявлення охоти та введення спермодози, одного кнура переміщують до наступного загону із свиноматками, а другого залишають перед попередньою кліткою. Присутність та запах кнура продовжують вплив окситоцину, тому завдяки активним скороченням м'язів матки сперма транспортується до неї значно швидше.

У природних умовах кнур із силою штовхає свиноматку в боки та ділянку вимені, аби перевірити, наскільки вона готова до садки. Впевнена та активна мануальна стимуляція тих самих ділянок техніком штучного запліднення перед надавлюванням на спину свиноматки рукою чи перевірки за допомогою тесту наїзника сприяє настанню рефлексу нерухомості.

Трапляється, що ремонтні свинки чи свиноматки демонструють тільки деякі ознаки охоти, або взагалі нічого. Однак такі випадки «тихої охоти» справді рідкісні. Зазви-





чай причиною пропущеного еструсу є недостатня стимуляція кнуром або помилка техніка штучного запліднення.

КНУР-ПРОБНИК

Кнурові, якого використовують для стимуляції та виявлення охоти, не обов'язково мати відмінні генетичні характеристики, але він повинен бути міцним, здоровим, зрілим та з високим рівнем лібідо. За результатами досліджень, кнури з вищим рівнем лібідо значно ефективніше стимулюють у ремонтних свинок настання пубертального (першого) еструсу. Австралійські фахівці провели цікаве дослідження, яке підтверджує, що рівень запліднюваності у стаді залежить від того, скільки разів кнур штовхає свиноматку в бік під час стимуляції охоти. Крім того було встановлено, що гібридні кнури швидше роблять садку на свиноматку і швидше спаровуються, ніж чистопородні. Тож саме гібридних кнурів доцільніше використовувати як пробників, оскільки, у порівнянні з чистопородними, вони мають вищий рівень лібідо.

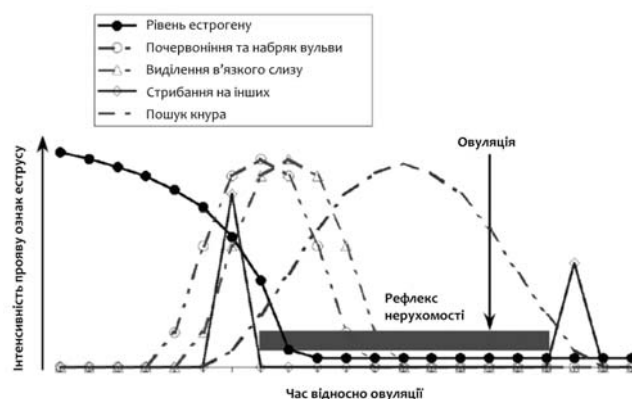
Нерідко в господарствах на роль пробників вибирають молодших кнурів, тому що вони менші, їх легше та безпечніше тренувати і доглядати. Однак використовувати для стимуляції кнурів віком до 12 місяців недоцільно. Два основних засоби, якими кнури стимулюють настання активної охоти у свиноматок, — це фізичний контакт та запах, причому специфічні феромони (За андростенол та 5α андростенон) містяться у слині та сечі кнурів. А ті частини слинних залоз, які відповідають за вироблення феромонів, починають розвиватись у кнурів не раніше 6-8-місячного віку.

Вплив феромонів кнура не можна недооцінювати: вони не тільки стимулюють настання рефлексу нерухомості, а й спонукають секрецію окситоцину та швидше транспор-

тування сперми у матці. Дуже важливо дозволяти кнурові-пробникові час від часу спаровуватися зі свиноматками (наприклад, вибракуваними), аби кнур не втратив інтересу до самок та підтримував високий рівень лібідо.

ОПТИМАЛЬНИЙ ЧАС

Оптимальний період для запліднення — за 24 години до овуляції або 2-24 години після настання охоти. Свиноматки овулюють здебільшого під час другої половини періоду охоти, а ремонтні свинки — раніше. Таким чином, ремонтних свинок доцільно запліднювати одразу після виявлення охоти, а потім ще раз через 12 год. та 24 год., якщо вони все ще демонструють рефлекс нерухомості. Настання активної



охоти є відправною точкою для визначення оптимального часу для запліднення: якщо воно правильно пов'язане з моментом овуляції, це позитивно впливає не тільки на рівень запліднюваності, а й на кількість поросят в опоросі.

У трьох різних стадах охоту виявляли кожні 6 годин і з'ясували, що у 70-90% вона настає в період між 20:00

та 8:00. На більшості свиноферм стимуляцію та виявлення охоти проводять незабаром після ранкової годівлі, що, вочевидь, є найраціональнішим рішенням, тому що під час наступної перевірки охоти у другій половині дня лише декілька нових свиноматок демонстрували ознаки еструсу. Крім того, під час виявлення охоти поспіх неприпустимий. Тому не можна, щоб це було останнім завданням робочого дня техніка штучного запліднення, коли він більше думає про те, щоб якнайшвидше піти додому, а не про якісне виконання своєї роботи.

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПІДХІД

Прояви та тривалість еструсу у свиноматок та ремонтних свинок відрізняються. Тож до стимуляції та виявлення охоти у таких групах потрібно підходити по-різному.

Свиноматки. Щоденні контакти із кнуром рекомендується починати на наступний день після відлучення, навіть коли жодна свиноматка ще не повинна прийти в охоту в найближчі два-три дні. Від цього свиноматки приходять в охоту швидше, а ймовірність анеструсу знижується. Щоденне виявлення еструсу також необхідно проводити і серед спарованих свиноматок, аби вчасно виявити псевдопоросних та тих, у яких поросність перервалася через пренатальну смертність чи аборти. Загалом «гарячими» є групи свиноматок на 18-24-й та 39-45-й день після запліднення, тому що це дні першого та другого естрального циклу, коли свині найчастіше повертаються в охоту. Через помилку при виявленні охоти у спарованих свиноматок деякі насправді холості тварини можуть бути виявлені аж тоді, коли їх переводять у секцію опоросу, що обертається для господарства суттєвими фінансовими втратами.

Ремонтні свинки. Щоденну стимуляцію кнуром можна починати на наступний день після прибуття свинок у стадо. Чимало господарств мають проблеми зі стимуляцією охоти у ремонтних свинок через дві крайності. Перша — свинок утримують у групових загонах поруч із кліткою кнура. Однак результати досліджень свідчать, що і при груповому, і при індивідуальному утриманні свинок постійний контакт із кнуром через суміжну клітку може викликати у них звикання, а відтак і скорочення тривалості еструсу та ефективності його виявлення. Друга — ремонтні свинки контактують із кнуром упродовж лише кількох хвилин — через огорожу під час щоденного виявлення охоти. За результатами досліджень, найкращі результати від стимуляції кнуром бувають тоді, коли невеликі групи свиноматок щодня контактують із кнуром упродовж щонайменше 10-15 хв. Цікаво, що значно яскравіше виражений еструс спостерігали тоді, коли групи свинок пускали у клітку до кнура. Це пояснюється тим, що у клітці кнура свинки отримують інтенсивнішу стимуляцію запахом, а також тим, що вони переживають позитивний стрес через зміну локації.

МАЛЕНЬКІ, АЛЕ ДУЖЕ ВАЖЛИВІ ДЛЯ РЕМОНТНИХ СВИНОК ДЕТАЛІ

Чисельність групи. 6-8 свинок — оптимальна група під час стимуляції кнуром. У великих групах кнур не може здійснити контакт ніс до носа зі всіма свинками, а тому ефективність виявлення еструсу падає. Максимальна чисельність групи — 10-12 свинок. Орієнтовно кнур повинен



перебувати у групі із 6-8 свинок не менше 10-15 хв., а у групах із 10-12 свинок — 15-20 хв.

Підлога. Підлога у свинячому загоні повинна бути неслизькою. Це особливо важливо, коли кнур стимулює ремонтних свинок напругу: він більший і важчий, тож додаткова порція соломи чи тирси мінімізує травми.

Освітлення. Правильне освітлення дуже сильно впливає на стимуляцію охоти ремонтних свинок. На жаль, у багатьох господарствах цим фактом нехтують. Мінімальна інтенсивність світла має бути 100 люкс, рекомендована — 150 люкс, причому не менш, ніж упродовж 14-16 годин щодня. Експерти радять не покладатися на власне уявлення про достатнє освітлення, а користуватися спеціальним приладом — люксометром.

Спершу корм, потім кнур. Після введення у стадо свинок можна годувати *ad libitum*, або обмежено. При обмеженій годівлі свинкам зазвичай щодня дають 2,3–3,5 кг корму. Але з 14-го до 21 дня до прогнозованого запліднення порції корму треба збільшити до 3,0–3,5 кг, щоб забезпечити ефект «флашингу», що допомагає підвищити рівень овуляції. В ідеалі для ремонтних свинок варто застосовувати спеціальні «стимулюючі» раціони, оскільки вони містять високий рівень таких мінералів, як фосфор та кальцій, що сприяють зміцненню кісток.

Розміри загону. Груповий загін повинен бути достатньо просторим для вільного пересування, а відтак для того, щоб у свинки нормально розвивалися ноги. Мінімальна площа для однієї свинки — 1,5 м², оптимальна — 2,0 м². Адекватний розмір загону дуже важливий для того, щоб свинки могли стимулювати одна одну при настанні охоти, а також для того, аби кнур міг вільно рухатися під час стимуляції і виявлення охоти.

Стимуляція та виявлення охоти у ремонтних свинок та свиноматок — завдання відносно прості. Але високих показників запліднюваності по стаду досягають тільки дійсно спостережливі, терплячі та послідовні техніки штучного запліднення.



ДАНІЯ – КРАЇНА СВИНАРІВ

Данія – казкова країна на півночі Європи: вона розмістилася на більш як 400 островах, і хоч би куди ви їхали, поруч завжди будуть морські краєвиди, адже будь-яке місто невеличкої Данії розташоване не далі як за 50 кілометрів від моря. Країна асоціюється в уяві пересічного українця з казками Андерсена, вікінгами, якісними продуктами та надвисоким рівнем життя. Згідно з останніми соціологічними дослідженнями, данці вважаються однією з найщасливіших націй світу. Саме щасливі люди – данські фермери – вирощують щасливих свиней. І не просто вирощують, а заробляють на цьому гарні гроші.

ВІД КАМ'ЯНОГО ВІКУ Й ДО СЬОГОДНІ

Свинарством скандинавські країни займаються з кам'яного віку. Вражає, що всього 200 років тому свині на вулицях Копенгагена були звичним явищем, адже їх вільний вигул заборонили тільки у 1890 році. Інший цікавий факт: до 1880-х років Данія орієнтувалася виключно на експорт зерна, а свинарство було доволі примітивним. Та через низку неврожайних років і вихід на світову арену США, Аргентини й Росії, данським фермерам довелося змістити акценти. Вагому роль у становленні Данії як країни свинарів відіграла Англія. Разом із підвищенням рівня життя зростали й гастрономічні вподобання місцевого населення. І якщо раніше тут цінувалася ірландська свинина, жиру від якої вистачало ще й картоплю посмажити, то вже до початку XX століття пісна свинина з Данії остаточно завоювала серця британських домогосподарок. Сьогодні маленька Данія виробляє продовольства на 25 млн. чоловік – вп'ятеро більше, ніж потрібно для власного населення. У середньому країна виробляє 25–27 млн. свиней на рік, причому більше 80% цієї продукції експортується до майже 180 країн світу, а це 7% загального експорту країни. Зараз Данія шоста у світі за виробництвом свинини, а з 1996 року – перша за її експортом на душу населення.

5 млн. населення
25 млн. голів свиней

Найбільші ринки збуту:
Німеччина, Англія, Італія,
США, Японія, Росія

Завдяки чому маленька країна з найбільш високооплачуваною робочою силою стала визнаним лідером і на рівних конкурує з такими гігантами, як Китай та Бразилія?

СЕКРЕТИ УСПІХУ

Кооперативи. Данці – дуже згуртована нація. Фермери зуміли налагодити майже стовідсотково кооперативну систему роботи: вони одночасно є власниками як виробничих,

так і переробних потужностей галузі. Фермер – член кооперативної бойні, зобов'язаний тільки їм постачати свою продукцію. У свою чергу, кооперативи зобов'язані всю цю продукцію приймати. Таким чином, у підприємств відпадає необхідність шукати сировину, а у фермерів – турбуватися про збут продукції. Єдине завдання переробника – забезпечити виробникові якнайкращу ціну. Фермерам Данії належать два найбільші й найсучасніші забійні кооперативи Європи – Danish Crown та TiCan, на яких переробляють 90% вирощених свиней. Данці жартують, що одну свиню вони експортують у 50 країн світу. Наприклад, порібрину йде до США, вирізка – до Японії, а вуха, хвости й ратиці – до Китаю. У переробці немає поняття «відходи», існує навіть народна приказка: «У Данії свиня переробляється вся, аж до пороссячого вереску» (записом якого відлякують птахів на аеродромах).

Відкритість. М'ясокомбінатам необхідно знати точну кількість свиней на відгодівлі, тому підрахунок поголів'я проводиться щоквартально. Для зручності обміну інформацією та аналізу на всіх комплексах програмне забезпечення однакове. Фермери не приховують свої виробничі показники і регулярно порівнюють їх між собою, щоб вчасно помітити, в чому відстають.

Освіта та наука. Рівень освіти типового данського фермера найвищий у світі. Щоб отримати ділянку більше 30 га, тутешній фермер повинен пройти офіційне п'ятирічне навчання, 80% якого – практика на фермах.

Наукові інститути й дослідні центри підтримують тісний зв'язок із фермерами, тому останні оперативно одержують інформацію про всі інновації та запроваджують їх. Свинарі знають, що їхні сьогоденні конкурентні переваги вже завтра не допоможуть триматися в лідерах, а тому постійно шукають нові можливості.

Селекційні центри та станції штучного запліднення здебільшого теж кооперативні, тому саме виробники спільно з переробними підприємствами розробляють для селекціонерів цілі. Національний комітет зі свинарства організував відому в усьому світі племінну програму «Данб».

ред», вона відповідає за генетичний розвиток свинарства в Данії, а успіхи в галузі по суті визначають добробут усієї країни. Для досягнення кращих економічних показників зараз у Данії працюють тільки з трьома породами: данські ландрас, йоркшир та дюрок. Селекціонерам удалося досягти серйозних успіхів: підвищити плодючість та молочність свиноматок, вирівняність гнізда, конверсію корму, м'якість туші, а також добитися рівномірного розподілу в ній жиру, завдяки чому смакові якості данської свинини цінуються в усьому світі.

Данська генетика

- 26-30 поросят на свиноматку на рік,
- 2,5 опоросу на рік,
- 2,7-2,3 корм. од. конверсія корму

Консультаційна служба. Мережа консультаційних центрів здебільшого теж належить фермерам, тому спеціалісти служби завжди готові прийти на допомогу. Спеціалісти центру виконують роль загального радника, а також консультанта з питань здоров'я і добробуту тварин.

Статус здоров'я. Данія вільна від усіх заразних захворювань, у тому числі від класичної й африканської чуми, ящура, везикулярної хвороби, хвороби Течена, а також бруцельозу й туберкульозу.

Племінні й репродукторні стада є учасниками SPF-програми («вільні від специфічних патогенів») і мають найвищий статус здоров'я. У системі SPF усіх тварин транспортують у спеціально облаштованих вантажівках із герметичними повітряними фільтрами, щоб уникнути зараження під час перевезення. У Данії заборонено використання антибіотиків — стимуляторів росту: в 1998 році уряд ввів заборону для етапу відгодівлі, а з 2000 року — для всіх етапів вирощування свиней.

Підтримка. Аж до 1973 року свинарство Данії одержувало фінансову підтримку від уряду, але після вступу країни до ЄС надходження поступово зменшувались, і сьогодні цей сільськогосподарський сектор працює без будь-якої прямої фінансової допомоги уряду. У силі залишаються тільки схеми підтримки сільського господарства в цілому, що діють для країн-членів ЄС.

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ

Данське законодавство з охорони навколишнього середовища вимагає дотримання екологічної безпеки, гармонійного співвідношення між поголів'ям стада і розміром фермерської земельної ділянки. Мета таких особливих умов — уникнути остаточної індустріалізації в сільському господарстві, оскільки на зміну дрібним свинофермам поступово приходять великі господарства (більше 1 тис. свиноматок).

Сьогодні в Данії 7 тис. ферм займаються суто свинарством. Десять років тому таких ферм було в три рази більше. Тенденція до скорочення кількості свиноферм триває, але вироб-

На 1 га землі дозволено
6 свиноматок
із поросятами до 7,2 кг

Тільки закрите
зберігання гною,
тільки інжекторне
внесення на поля



ництво свинини постійно росте. Через брак земельних ресурсів багато фермерів шукають можливості для створення бізнесу в інших країнах.

А КОНКРЕТНІШЕ?

На острові Шеланд у м. Соро міститься свиноферма «Соро Стоо Ледегард» (Sorø St. Ladegaard). Власник ферми Ларс Ерік Нобель та менеджер Пелле Нільсен тісно співпрацюють із місцевими аграрними школами — наймають на роботу практикантів, серед яких і українські студенти. Ферма має тільки маточник і дорощування, виробничі приміщення розраховані на утримання 660 свиноматок. Поросят, що досягли 25–30 кг ваги, продають на подальше дорощування та відгодівлю як господарствам Данії, так і Німеччини. За окремою домовленістю іноді ферма реалізує і поросят вагою 7-8 кг (зазвичай у Німеч-





чину). Для всіх віко-статевих груп використовують тільки сухі корми. Ферма має власні посівні площі (550 га), але традиційно закуповує необхідну кількість уже готових кормосумішей. На фермі утримують чотирьох кнурів для стимуляції та виявлення охоти у свиноматок, а спермопродукцію замовляють тільки в місцевому центрі штучного осіменіння. Усі технологічні процеси на фермі організовано за тижневим циклом (двічі на місяць відбуваються запліднення, опороси та відлучення, раз на місяць — реалізація 25–30-кілограмових поросят), а контроль та аналіз результатів робиться за допомогою програмного забезпечення АгроСофт.



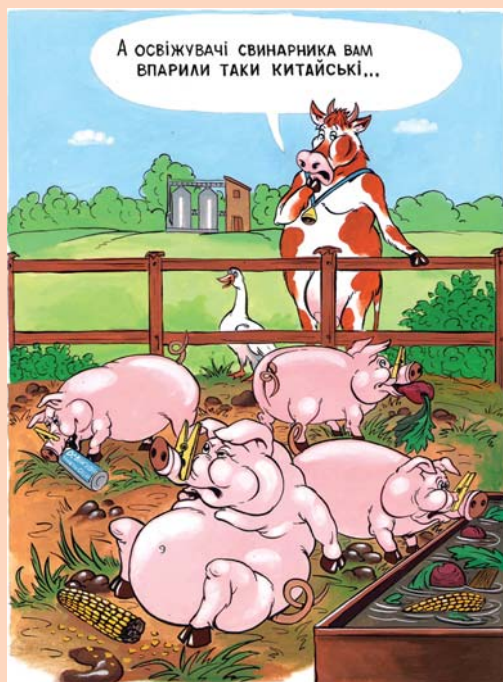
Свиноматок із підтвердженою супоросністю утримують у групах, годівля — через електронні годівниці. Поросят на четвертий день після народження обрізають хвостики, каструють, вводять ін'єкції заліза та дають препарат від діареї, але не спилують іклів.

Виробничі досягнення господарства стабільно вищі від середніх. Станом на 1 липня 2010 року на фермі «Соро Стоо Ледегорд» утримували 644 свиноматки (Ландрас х Йоркшир та чистопородні Ландраси). В середньому від свиноматки за один опорос отримують 14,6 живонародженого поросяти та близько 2,2 мертворода. Відлучають поросят у 34-денному віці при вазі 8,5–8,9 кг, отримуючи в середньому 12,3 відлученця на гніздо. За рік від свиноматки мають 2,18 опоросу та 26,8 відлученого поросяти. Непродуктивний період серед свиноматок досягає 7 днів, рівень опоросів 88,2%. На дорощуванні середньодобові прирости становлять 521 г при конверсії корму 1,88, тому поросята досягають 30-кілограмової ваги в середньому за 77-78 днів. У липні падіж на цьому етапі не перевищував 4,7%.

Не останню роль в досягненні кращих показників відіграє співпраця з консультаційними центрами: при виникненні проблеми ферма викликає консультанта, робота якого оплачується погодинно. Однак власник ферми **Ларс Ерік Нобель** переконаний, що успіх першочергово залежить від умілого та відповідального персоналу. А знаючи те, що персонал ферми pana Нобеля складається всього з чотирьох осіб, з ним важко не погодитися.

СВИНОКОМПЛЕКСИ БІЛЬШЕ НЕ ПАХНУТЬ?

Квітень, 2010



Компанія BioWish Technologies (США) завершила тривалі дослідження у США, Австралії та Південній Азії. Протягом 18 років компанія працювала над створенням концептуально нового продукту призначеного для вирішення проблеми неприємного запаху, характерного для сучасних тваринницьких комплексів, особливо із інтенсивним циклом виробництва.

Віце-президент компанії Аєн Сміт переконаний, що розробка компанії під назвою BioWish™ може здійснити цілу революцію у питанні контролю запаху та утилізації відходів тваринницьких комплексів. Новий продукт прискорює ензимні біохімічні реакції і на 75% вирішує проблему запаху на комплексах із вирощування свиней, ВРХ та птахів. Причому вперше продукт, призначений для галузі тваринництва, нейтралізує, а не маскує, сполуки, що спричиняють неприємний запах. Крім того продукт допомагає в утилізації відходів: зменшується кількість гноївки, прискорюються процеси компостування та утворення біогазу, зменшується утворення летких органічних сполук.

Розробники стверджують, що продукт на 100% натуральний, піддається швидкому біологічному розпаду та є безпечним для повсякденного використання у найрізноманітніших сільськогосподарських галузях.

За матеріалами pigprogress.net

БЕЗГОЛКОВІ ІН'ЄКТОРИ: ВІЙСЬКОВІ ТЕХНОЛОГІЇ В СВИНАРНИКИ



Червень, 2010

Безголкові ін'єкції — не новина. Такий метод введення лікарських препаратів за допомогою внутрим'язового впорскування під високим тиском вже давно застосовується військовослужбовцями. Однак у галузі тваринництва інтерес до цієї практично безболісної альтернативи традиційним шприцам тільки починає наростати.

Серед причин — незаперечні переваги як у плані фізичної безпеки харчових продуктів, так і добробуту тварин.

Все частіше в новинах з'являються повідомлення про те, що в запакованому м'ясі у супермаркетах споживачі виявляють голки від шприців. Під час використання традиційних шприців для введення ліків, голки не рідко ламаються в тілі свині, таку тварину часто гублять в стаді, тому свиня із уламком голки в м'язових тканинах цілком реально потрапляє на переробне підприємство. Безголкові ін'єктори повністю виключають такий тип фізичної загрози.

Інший аспект безголкової технології — добробут тварин. Коли свиню колять голкою, може виникнути абсцес, набряк, дискомфорт. Безголкова ін'єкція не тільки безболісна для тварини, а й безпечна. Крім того завдяки точному проникненню при застосуванні безголкового ін'єктора економиться вакцина.

Однак поки що безголкові ін'єктори для галузі тваринництва задоволення не дешеве. Один такий пістолет може коштувати від 2 до 5 тисяч доларів США. Тим не менше для популяризації нової технології уряд Канади у межах спеціальної програми виділив для однієї із своїх провінцій, що славиться свинарством, спеціальні субсидії. Тепер кожна свиноферма у Манітобі отримає по 2 тисячі доларів США на закупівлю одного пістолету для безголкових ін'єкцій.

За матеріалами thepigsite.com

«ЛАБОРАТОРІЯ НА МІКРОСХЕМІ» ВИЗНАЧАЄ ПАТОГЕНИ ЗА ЛІЧЕНІ ХВИЛИНИ

Липень, 2010

Серія приладів університету Арізони (США) під назвою "лабораторія на мікросхемі" або LOC (англ. "lab on a chip") на локальному рівні визначає патогени за лічені хвилини замість традиційних кількох днів.

Виявлення забруднень у воді та кормах зазвичай включає в себе збір зразків, відправлення їх до лабораторії та очікування, поки їх відфільтрують, інкубують, випробують та визначають під мікроскопом. Якщо при цьому на фермі існує підозра на зараження, скажімо, *E.coli*, то поки прийде відповідь із лабораторії, небезпечний збудник за цих кілька днів уже встигне розмножитися і розповсюдитися.

Винайдена інженерами-хіміками та електриками в кінці 1990-х років, концепція LOC ґрунтується на інтегральних схемах, де герметизовані дрони та схеми включено в напівпровідниковий чіп, через який проходить електричний струм.

Розроблений в університеті Арізони LOC — це невелике за розміром предметне скло із наночас-

тинками (від 1000 нм до 10 нм), до яких приєднані антитіла тих вірусних патогенів, на які виникла підозра. Через нього пропускають не струм, а воду. Якщо у пробі води наявний відповідний патоген, це призводить до аглютинації часточок та розсіювання сигналу чіпа. Тестування нового приладу підтверджують його переваги: ступінь точності втричі вища від експрес-тестів, LOC може бути прикріпленим до крана або поїлки і виявляти патогени при доволі низькій їх концентрації.

Розробник проекту, доцент Університету Арізони пан Юн, відзначає: «Зараження в першу чергу поширюється і може бути виявлено саме у системах водопостачання, оскільки тварини торкаються язиками поїлок.» Прототип закінчено, але зараз пан Юн разом зі своїми студентами розробляє варіанти кріплення LOC, способи обробки, інтерпретування та передачі на комп'ютер результатів, а також над можливістю застосування нового приладу для аналізу систем питної води, іригаційних систем та стічних вод.

Університет штату Арізона

ТАТО З-ЗА ОКЕАНУ

Серпень, 2010

Використання замороженої сперми кнурів до недавнього часу було нереальним. Через недосконалі способи заморожування, спермії кнурів, що відрізняються особливо чутливою оболонкою у порівнянні із іншими видами сільськогосподарських тварин, просто гинули.

Група учених в університеті штату Айова спільно із компанією Swine Genetics International розробили унікальну технологію заморожування та зберігання сперми кнурів: глибоко заморожена концентрована спермопродукція може зберігатися у пластикових соломинках об'ємом 2 мл (6 млрд. спермій) скільки завгодно часу. До переваг такого методу розробники відносять можливість отримати перевірену генетику, те, що більшість хвороб через заморожену сперму не передаються, та відсутність проблем із інбридингом.

Тепер свинарі України теж можуть замовити соломинку із матеріалом саме того елітного кнура, генетичні якості якого необхідні для їхнього стада. Проте неважко здогадатися, що коштує таке задоволення немало. У США одна заморожена спермодоза коштує 53 долара. Із витратами на перевезення та розмитнення по прибутті на Україну ціна однієї соломинки зростає до 80 доларів. А враховуючи ви-

трати на зберігання та спеціальну тару, остаточна сума складе 100 доларів за одну соломинку. Втім спеціалісти одного із свиного господарств України (м. Жовті Води), яке в січні 2010 року завезло перші соломинки із спермопродукцією найкращих американських кнурів, а в березні вже отримало опороси, переконують, що це вигідна угода. Представники господарства стверджують, що завдяки ефективнішому виявленню охоти, для запліднення свиноматки використовували тільки одну спермодозу—одну соломинку. Із одного приплоду можна отримати в середньому трьох високоякісних термінальних кнурів. Відповідно, за підрахунками господарства, один термінальний кнур від елітного заокеанського тата коштуватиме фермі близько 250 гривень. В той час, як українські племгосподарства продають термінальних кнурів в середньому по 5 тисяч гривень, а європейські — по 5 тисяч євро. Щоправда, аби зберегти вразливий матеріал, потрібно чітко, до секунди і градуса, дотримуватися технології розморожування.

**За матеріалами семінару
«Американські технології штучного осіменіння у свинарстві»,
(м. Біла Церква, 22.07.2010)**

ПРАВИЛЬНИЙ РОЗРАХУНОК

Історію, яку розповів президент АВМ Андрій Дикун.



Зустрілися якось на вулиці два колишні однокласники. Один — солідний бізнесмен, інший — розбитий горем бідолашний чоловік, який тримає в руках шнурок та мило.

- У чому справа? Чому ти вирішив покінчити з життям?

- Розумієш, я втратив роботу, в мене забрали за борги автомобіль та квартиру, мене залишила дружина... Іншого шляху я не бачу.

- Зачекай. Бачиш на тому березі офіс? Приходь завтра, спробуємо вирішити твої проблеми.

Наступного дня чоловік прийшов до офіса бізнесмена. Той дав йому чек на 20 тисяч доларів та попросив піти до банку і принести готівку. Чоловік так і зробив: пішов до банку та приніс гроші. Бізнесмен поділив гроші навпіл і половину віддав однокласнику.

- Ти будеш працювати зі мною на таких умовах?

- Звичайно! — зрадів однокласник.

Так, упродовж кількох місяців бідний однокласник щодня ходив до банку та обмінював гроші. Згодом у ньо-

го з'явилося авто, він купив собі будинок та почав жити на широку ногу. Проте щодня він ставав дедалі дратівливішим, змарнів. Друзі та знайомі не могли зрозуміти, що коїться:

- Слухай, у тебе все є, чому ти такий нещасний?

- Ви нічого не розумієте! Я більше не можу терпіти такої несправедливості, адже з банку гроші ношу я сам, а ділить він їх навпіл.

Звичайно, це вигадана історія. Однак її мораль відбиває реальність українського бізнес-середовища, і знайома, мабуть, кожному бізнесмену, який працював зі своїми друзями, однокласниками чи родичами. На жаль, люди рідко цінують тих, хто дає їм вудку, щоб ловити рибу.

Коли я починаю новий проект, завжди згадую цю притчу і намагаюся максимально деталізувати умови співпраці зі своїм партнером. Ким би він не був.

Animal Farming Ukraine – перша і єдина платформа для тваринництва і птахівництва в Україні

Animal Farming Ukraine 2010 відбудеться 29 вересня – 1 жовтня 2010 року та презентує повний спектр продукції тваринництва та птахівництва і безпосередньо пов'язаних з ними сфер. Animal Farming Ukraine 2010 – це місце для зустрічі з новими діловими партнерами, отримання інформації про стан ринку, проведення особистих переговорів про купівлю-продаж.

Одним з найголовніших відмінностей Animal Farming Ukraine від інших сільськогосподарських виставок України є вузька спеціалізація. У той час як інші виставки присвячені широкому спектру всіх напрямів сільського господарства, Animal Farming Ukraine фокусується на продукції та послугах, які мають відношення виключно до тваринництва та птахівництва.

Даний виставковий захід – результат ексклюзивної співпраці компаній BTO Exhibitions BV (Голландія), Прем'єр Експо (Україна), Victam International (Голландія) і двадцяти восьми провідних компаній обох галузей, які офіційно підтримують цю ініціативу. До компаній, які офіційно підтримують виставку, відносяться: Big Dutchman International Hog Slat Europe sp. zoo, Jansen Poultry Equipment, JSR Genetics, Nedap Velos, PPH Polnet Sp. z.o.o. Schauer Agrotech GmbH, Tavsan Poultry Equipment, Техна, The GSI Group (Europe) Sp. zoo, TOPIGS CIS, LLC, UPB CIS, LLC, Van Hoof Ukraine та багато інших.

Завдяки кваліфікованій робочій силі та значним обсягам сільськогосподарських угідь, що здешевлює вартість кормів, Україну вважають потенційно важливим постачальником м'яса в країні Західної Європи. Крім того, швидко зростає ринок внутрішнього споживання країни. Це обумовлює великий потенціал українського ринку для західноєвропейських постачальників товарів і технологій для тваринництва та птахівництва. Кілька цифр: з 2009 до 2013 роках виробництво м'яса птиці, як очікується, виросте на 50%, на даний момент українські господарства виробляють лише 44% від загального обсягу споживання свинини в країні.

Одним з ключових елементів рекламної кампанії Animal Farming Ukraine 2010 з залучення відвідувачів є цільовий підхід, що включає в себе наступне:

- Спеціалізована програма конференцій в рамках виставки. Аналогів даної конференції в Україні не було.
- Створено журнал «Практичне тваринництво і птахівництво», присвячений виставці Animal Farming Ukraine.
- Пряма розсилка запрошень по базі професіоналів агробізнесу.
- Велика кількість запрошень поширюється партнерами виставки.
- Співпраця з основними спеціалізованими журналами та інтернет-порталами України, Росії та Європи.
- Реклама в бізнес-пресі: ТБ, радіо, журнали, білборди.

Ще одна сильна сторона виставки Animal Farming Ukraine 2010 – велика програма конференції, які будуть організовані в рамках виставки. Конференція буде організована журналом Agroexpert – генеральним інформаційним партнером виставки. Головна тема – тенденції розвитку ринку м'яса, в тому числі прогнози цін на м'ясну продукцію. Також будуть розглядатися питання відповідності європейським стандартам і перспективи розвитку для всіх учасників м'ясної індустрії.

Animal Farming Ukraine 2010 підтримується багатьма компаніями галузі, завдяки чому цей захід є унікальною платформою для започаткування та розвитку вашого тваринницького і птахівницького бізнесу в Україні. Серед учасників виставки такі компанії, як: Аккош, Біг Дачмен, Біомін, ВАР Україна, Ван Хоф Україна, Ветфарм, Д Артур Трансконсалт, І.С.К. Інжиніринг, Металпласт, Промагрокомбінат, Промавтоматика, Серволюкс, Техна, Тоніс СНД, ЮПІБІ СНД, Agrotechology ApS, Agrovo Handelsgesellschaft mbH, Aruas Poultry Equipment SA, BAUER TECHNICS sro, Beijing Smile Feed Sci. & Tech. Co. Ltd., BEST Setter Trays and Hatcher Baskets, Bouwimpex BV, CAVI INTERNATIONAL BV, CEDROB, Codaf SRL, CRV BV, DAGI SL, CPM Europe, Emka Incubators, FAM System Co., Ltd, FeedMagazine Kraftfutter, FRAGOLA F. LLI SPA, FRAME SpA, Giordano Poultry Plast SpA, GROBA feeding systems, HJ Wiefferink BV, Haka planen.bauen GmbH, Harbin Biotechnology Development Company, HGHY Pulp Molding Pack Co. Ltd., Hog Slat Europe sp. zoo, Huamu Plastic Hardware Factory, Ikadan A/S, Inter Continental Chemicals & Equipment BV, Interheat Inc., Intraco Ltd. NV, ITB BV, Jansen Poultry Equipment, JOZ BV, JSR Genetics, Jyden Bur A/S, Koudijs Feed, Lubing-Maschinenfabrik GmbH & Co. KG, Marel Food Systems, Maxi-Lift BV, Meyn Food Processing Technology BV, MPS meat processing systems, Muller Beltex BV, Multifan/Vostermans, Nedap Velos, NOOYEN Pig Flooring, Pas Reform Hatchery Technologies, Porc-Ex A/S, PPH Polnet Sp. z.o.o., Prinzen Machines BV, P.T.M. s.r.l., Qingdao Bigherdsman Machinery Co. Ltd., Rattlerow Seghers, Roxell, Salmat International GmbH, Schauer Agrotech GmbH, Sommen Automation & Technology BV, Specht - Ten Elsen GmbH & Co. KG, Sperotto SpA, Stienen BE, Stork PMT, System Trade, SCE - Silo Construction & Engineering, Tianjin Hengxintong International Trading Co. LTD, Tavsan Poultry Equipment, Tecno Impianti avicoli, The Friesian Agro Consultancy BV, Trading Company LDL, UAB Alginsta, Val-Co Europe, Van Aarsen International, VDL Agrotech BV, Vencomatic BV, Victam International, Wynveen International BV and Yemmak Makina Sanayi AS.

На виставці Animal Farming Ukraine компанія Victam International організовує власний павільйон. Victam International є найбільшим у світі організатором заходів на тему кормовиробництва, зернопереробки і виробництва біомаси. У павільйоні Victam будуть представлені наступні напрямки: кормовиробництво, зберігання і переробка кормів, технології виробництва біомаси, кормові добавки та інгредієнти.

**Виставка Animal Farming Ukraine 2010 відбудеться в павільйоні № 3
Міжнародного виставкового центру на Броварському проспекті, 15, м. Київ.**

Відвідайте www.animalfarmingexpo.com

та отримайте безкоштовне запрошення та офіційний каталог виставки в подарунок!

І Міжнародна виставка з тваринництва та птахівництва



безкоштовна реєстрація відвідувачів
www.animalfarmingexpo.com

29 вересня • 1 жовтня 2010

Міжнародний Виставковий Центр • Київ • Броварський пр-т, 15

«Animal Farming Ukraine – розвиток вашого бізнесу»

Міжнародні медіа партнери:



Інформаційні партнери:



Виставка підтримується провідними компаніями:



За підтримки:



Спільно з:



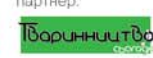
Генеральний спонсор:



Генеральний медіа партнер:



Спеціальний інформаційний партнер:



Генеральні інтернет-партнери:



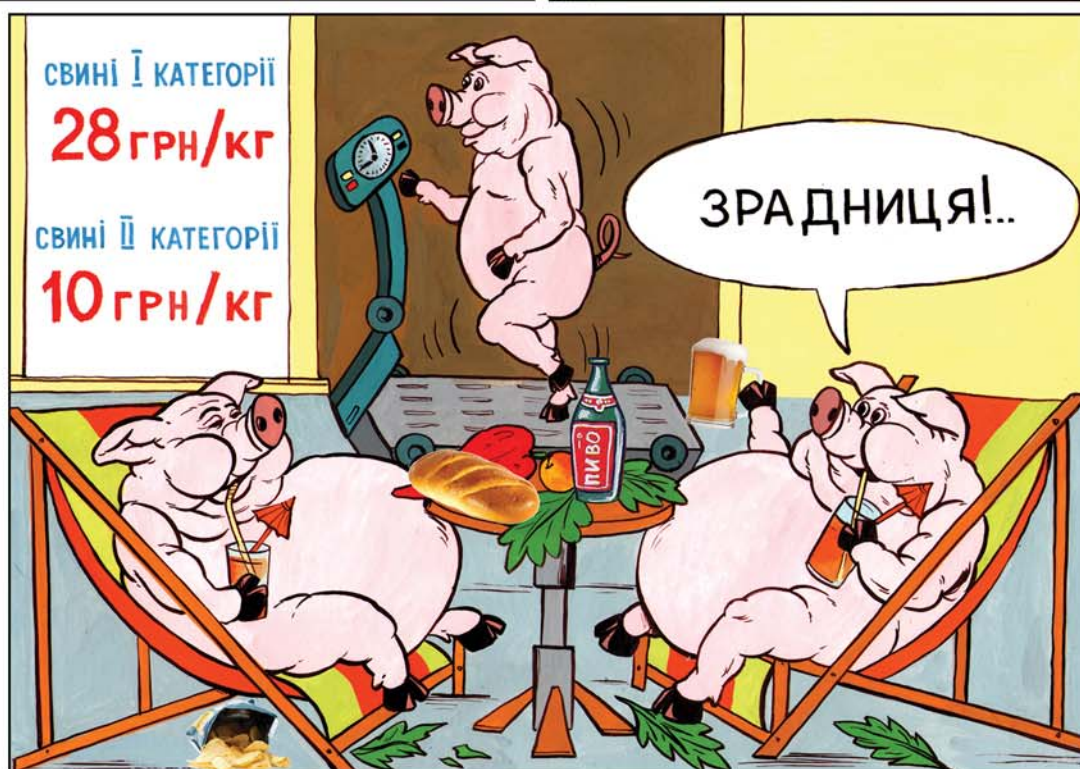
Організатори виставки:



Прем'єр Експо
вул. Пімоненко, 13, оф. 4А/21, 04050, Київ
Тел.: +380 44 4968645, Факс: +380 44 4968646
Email: VAgromakova@pe.com.ua, www.pe.com.ua

BTO Exhibitions BV
Europaweg 187, 7336 AL Apeldoorn, The Netherlands
Tel: +31 55 534 11 40, Fax: +31 55 534 01 68
E: info@bto-exhibitions.nl





ЧИТАЙТЕ У НАСТУПНОМУ НОМЕРІ:

- Чисельність поголів'я свиней в Україні — динаміка позитивна?
- Ціни на свиней в Україні та Європі — на чию користь порівняння?
- Ринок кормів в Україні — стан і прогнози
- Наше дослідження: рейтинг свиногосподарств України за об'ємом виробленої продукції;
- Інтерв'ю із провідними представниками свинарства України та світу
- Данці в Україні: досвід і секрети успіху кращих свиногосподарств із іноземними інвестиціями
- Дисципліна та ефективність працівників свиногоферми — фактори впливу ...

І ще багато іншої цікавої та корисної інформації.

Чекаємо на зустріч із вами!



AgroSoft®

деталі мають значення

Існує багато комп'ютерних програм для обліку стада на вашій свинофермі, але AgroSoft — лідер світового ринку програмного забезпечення для сільського господарства, якому довіряють більше 3000 свинарів у 25 країнах світу!



Ви бажаєте

- визначити проблеми, що стримують ріст виробництва
- контролювати собівартість виробництва свинини на підприємстві
- зменшити кількість перегулів
- вчасно вибракувати непродуктивних тварин
- повноцінний аналіз по стаду загалом чи кожній тварині окремо
- налагодити селекційну роботу

AgroSoft WinPig — максимально просте, зрозуміле та ефективне управління,

планування,

контроль,

моделювання й аналіз даних свиноферми.



Представництво в Україні:

Телефон: (097) 9376941

Факс: (04744) 36985

Ел. пошта: agrosoft@agro-oblik.com

Інтернет: www.agro-oblik.com